Joshe VIELA**Ibilbide profesional berria
Mexicon → 64**

2013ko azaroaren 14a | XXXIII. urtea | 602. zenbakia

Gehigarri bereziakLesakako Feriak eta
Eraikuntza gehigarria**IGANTZI → 17**Berako Abesbatzaren
kontzertua larunbatean**DONEZTEBE → 20**Alex Txikon eta Errekako bi
kideren arteko apustua**GOIZUETA → 52**Lubineko Pilare Albak
ehun urte bete ditu**BAZTAN → 58**Aroztegiako proiektua
geldiarazi dute**Aurretiazko Borondateak****Juainas PAUL** | Aurretiazko Borondateari buruz

«Lasaitasuna ematen dit
jakiteak ez naizela izanen
esperimentu txar baten
jostailua edo bizitzaren
luzapen ergelaren
beste adibide bat»

Aurretiazko Borondateak

Norberaren hitza azken unera arte errespetatzea da helburua

Dokumentu ofizial horretan, jaso nahi diren eta
nahi ez diren osasun tratamendu eta zaintzei
buruzko argibideak biltzen dira. Etorkizunera
begira egiten den idatzia da eta gaixotasun
edo lesio psikiko edota fisikoen ondorioz nor-

bere borondatea azaltzeko gaitasuna galtzean
aplikatuko litzateke. Funtsean, bizitza modu
artifizialean ez luzatzeko eskatu ohi da, baina
beste hainbat argibide ere eman litezke.

ERREPORTAJEA → 4-5**«Jarraipena
eman haren
historiari:
Birziklatu»**

TEEHak (Tresna
Elektriko eta
Elektronikoen
Hondakinak) birzi-
klatzeari buruzko
Mikrokontakizun eta
Txio lehiaketa abian
da. → 53

ZOKKETAK → 72**Fernando eta Alaitz** | Bertsolari Txapelketako gai-jartzaileak**«Gazitik baino gozotik
gehiago du gure lanak»**

Gai-jartzaileen esku dago, neurri
batean, bertso-saio baten arra-
kasta. Ardura handiko lana.

ELKARRIZKETA → 3**Elizondon finalaurrekoa**

Pilotalekuan, azaroa-
ren 23an, 17:30ean

Txartela egiteko
deitu **948 63 54 58ra**

GIDA BAIMENAK

Urtarrilean TRANSPORTISTA TITULUA

Donostian eta Iruñean

680 11 06 51 (Migeltxo)

636 93 18 66

info@elvelocimetro.com

www.elvelocimetro.com

EGIN ZURE MODURA!

KAMIOIA
700€

TRAILERRA
750€

CAP
140 ORDU

CAP
35 ORDU

*Bertsolari
Txapelketa
Nagasia 2013*

FINALAURREKOAK

ELIZONDO

Baztan pilotalekua
Azaroak 23, 17:30ean

Sarrerak salgai

www.bertsosarrerak.eu webgunean eta Fantxike arropa eta opari denda

www.bertsozale.com

ANTOLATZAILEA

LAGUNTZAILEA

Oholtzaren ezker izkinari lotuta bizi dute Bertsolari Txapelketa Nagusia. Saiotako batean aurkezle, baina gai guztien erantzule direlako. Ikusle eta bertsolarien aitzinean

aurpegia batek eman arren, hamabortz pertsonako lan taldeak erabakitzen dituelako txapelketako gaiak. Tartean dira eskualdeko bi gai-jartzaile. Ardura handiko lana izan

arren, gazitik baino gozotik gehiago duela azpimarratu digute «zure lanari esker saioa aitzinera joan dela ikusteak hitzez azaldu ezin den sentsazio on bat ematen duelako».

Alaitz REKONDO eta Fernando ANBUSTEGI | Euskal Herriko Bertsolari Txapelketa Nagusian gai-jartzaile

«Bakardade puntu bat nabari duzu, han goitian zu bakarrik zaude»

E. IRAOLA | ELIZONDO

Nola bizi duzue txapelketa nagusia?

F.A. Oholtza gainean edo oholtzatik kanpo ez da berdin gozatzen. Aurkezle lanetan ari zarenean, bertsosaldian kontzentratu beharrean zure hurrengo lana duzu buruan eta ez duzu berdin aditzen saioa.

A.R.: Bakardade puntu bat ere nabari duzu, han goitian zu bakarrik zaude. Lan talde oso baten lana eramaten dugu oholtza gainera, baina edo zer pasaz gero saioaren momentuan zu zara erantzulea. Ikusezinak diren detaile pila batetaz arduratzen gara, baten batean huts eginez gero, orduan bai konturatzen dela ikuslea edo bertsolaria.

Gaia zehazteko nola egiten duzue?

F.A. Euskal Herriko Txapelketa Nagusia antolatzeke udaberri aldean hasten gara elkartzen. Etxean gaiak prestatzen joan eta txapelketa hurbildu ahala astero elkartzen joaten gara. Gero saio bakoitzaren aitzinetik elkartu, gaiak kokatu, aldatu edota gai berriak proposatzen ditugu. Orea egon behar du saio, ariketa eta orokorrean txapelketa osoan.

Gai aunitz geratzen dira bidean?

A.R.: Bakoitzak bilerara hogueiren bat gai ematen

ARGAZKIA: E. IRAOLA

Fernando Anbustegi elizondarra eta Alaitz Rekondo lesakarra.

baditugu, aitzinera bortz joanen dira eta tartean geratuko dira zuretzat baliagarriak zirenak, baina taldekoen ustez, aproposak ez direnak.

F.A.: Taldea izanda, denok ados egon behar dugu. Gai batek taldeko bileran zalantzak sortzen baditu plazan ere zalantzak sor ditzake. Bileran bakoitzetik saio ona presatatu dugunaren konbentzimendu osoarekin atara behar dugu.

Bertsolariak gaiari ez diola ongi heltzen ikustean, zer sentitzen duzue?

A.R.:Buruari egiten diogun lehendabiziko galdera izaten da, *ongi erran dut?* Gero *ongi idatzia ze-*

GAI AUKERAKETA
«Ez dago dekalogo edo urrezko araurik. Batzuetan norberaren gaiarekin ere pasatzen da, **gai momentuan ona iruditu eta biharamunean iada ez duzula berdin ikusten. Bertze batzuetan ezustekoak hartzen dira, norberak aurreikusi ez duen zerbait ateratzen da zuk emandako oinarri horretatik»**

goen, ongi formulatua zegoen? eta ikusten duzunean hori ongi zegoela, zure eskuetan zegoen guztia egin duzula... ba, ze pena!

Gaiak sortzerakoan zein dira iturriak?

F.A.:Aktualitateak eta norberaren edota inguruko enbizipenek eragin handia dute. Horregatik gai jartzaile taldea osatzen dugunon arabera gai batzuk edo bertzeak entzuten dira saioetan.

Genero berdintasuna ere lantzen da...

A.R.: Azken urteetan gizartean merezi duen garrantzia hartzen ari da gaia eta Bertsozale Elkartearen lanketa berexia ari da egiten. Saiatzen gara ahal

den guztietan kontuan hartzen. Orain, adibidez ez duzu adituko senar emazteak zarete, bikotea zarete erraten dugu. Bidea egiten ari gara, baina aitzinetik dagoenaren zama ezin da erabat ezabatu egun batetik bertze- ra. Pixkanaka pixkanaka lan egiten segi beharko dugu bai bertsolariek eta baita gai jartzaileok ere.

Zenbatekoa da Txapelketa Nagusiaren zama?

F.A.: Lan eta lan aritzen gara, baina ilusioz segitzen dugu eta gelditzen diren saioez gozatzeke gogoz gaude. Gure lana erronka bat da, ez da aunitzetan gehiegi baloratzen eta kritika onak baino txarrak normalki ozenago aditzen dira. Gaiak heldulekurik ez zuela, batzuentzat kartzelako gaia estuegi, bertzeentzat zabalegi... bertsolari eta entzule bakoitzaren arabera ere iritzi desberdina jasotzen dugu. Gu gure lana ahalik eta hobekien egiten saiatzen gara.

A.R.: Txapelketaren zurubiloan sartzen zaren momentutik, badakizu hila bete luzeetako lana duzula aitzinetik, baina gustuko lekuan aldaparik ez da izaten. Batzuetan nekeza izan arren, zuk zure apur hori paratu duzula eta zure lanari esker ere saioa aitzinera joan dela ikusteak hitzez azaldu ezin den sentsazio on bat ematen du.

GIZARTEA → AURRETIAZKO BORONDATEEN AGIRIA

Besteek beraien orde z erabaki ez dezaten

Egunen batean beren borondatea aditzera emateko gai ez badira, osasun arloko erabakiak aurrez zehaztuta uzten dituzte agirian

Aurretiazko borondateen agiri edo bizi testamentuan, jaso nahi diren eta nahi ez diren osasun tratamendu eta zaintzei buruzko argibideak biltzen dira. Etorkizunera begira egiten den idatzia da eta gaixotasun edo lesio psikiko edota fisikoen ondorioz norbere borondatea azaltzeko gaitasuna galtzean aplikatuko litzateke. Funtsean, bizitza modu artifizialean ez luzatzeko eskatu ohi da, baina beste hainbat argibide ere eman litezke. Norberaren hitza azken unera arte errespetatzea da helburua.

Eneritz IRAOLA |

Nafarroan 2003 urteaz geroztik egin liteke Aurretiazko Borondateen Agiria eta dagoeneko 2.066 herritarrek bildu dituzte idatziz beren nahiak. Atzera bueltarik ez duten osasun egoeretan eman beharreko pausoak jasotzen dira bertan, sinatzaileak dituen balio eta irizpideak aintzat hartuz. Utzitako argibideak zein osasun egoeratan aplikatu behar diren adierazten da eta gehienetan egoera begetatibo kronikoaren, luze gabe heriotza eragingo duten gaixotasun larrien edo sendaezinak diren gaixotasun mentalen aurrean eman beharreko pausoak zehazten di-

tuzte. Erabakitzeko eskubidea dakar berekin, tratamendujakin bat nahi dugun ala ez erabakitzeko erabateko eskubidea, nahiz eta batzuetan erabaki hori ez datorren bat medikuen gomendioekin.

ARGIBIDEAK

Eredu orokorra sinatu edo norberak hutsetik bere eredu sortu dezake, bizi testamentua egiten duenaren esku baitago nahi dituen egoera eta tratamendurak zehaztea. Kasu gehienetan argibideak egoera hauekin dute zehazkizuna: bizitza modu artifizialean ez luzatu, egoenezina eta mina arintzeko botikak jaso, egiaztatu gabeko botikak edo terapiarik ez ja-

UTZITAKO ARGAZKIA

Aurretiazko borondateen agiria egiten duenak azken unera arte, azken hitza berea du.

AURRETIAZKO BORONDATEEN AGIRIARI BURUZKO GALDERAK

Zer eta nola?

«Zein baldintza bete behar dira?».

Gutxieneko adina hamasei urtekoa da eta bere gaitasun mentalen jabe dela eta idatzia bere borondatez, libreki egiten duela frogatu beharko du sinatzaileak. Notario edota hiru lekuko adinduen aurrean egin beharko da (lekukoetatik bik ezin izanaren dute sinatzailearekin bigarren mailarainoko ahaide-loturarik ez eta ondare-harremarik izan).

«Legezkoa da?». Maiatzaren 6ko 11/2002 Foru Legeak, aipatzen du eta 2003 urteaz geroztik dago indarrean. Foru Legeak zehazten du nork bere erabakiak adierazteko eta etorkizunerako zainketa planifikatzeko aukera duela aurretiazko borondateen agiriaren bidez.

«Osasun zerbitzuetako profesionalak bertan behera utzi dezakete?».

Inolaz ere, agirian zehaztutakoa osasun zerbitzuetako profesionalen iritzia gainera dago. Medikuek edo erizainen batek uko egingen balio aurretik zehaztutakoa betetzeari, kasua bertze mediku baten esku geldituko litzateke.

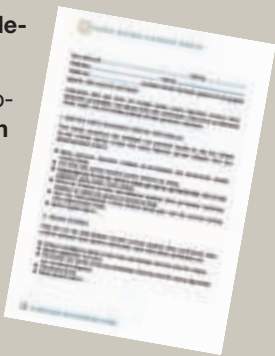
«Agiria behin betiko da?». Aurretiazko borondateen agiria noiznahi deusezta daiteke, zeinbat puntutan aldatu egin edo bere orde berri bat aurkeztu. Hasierako agiria presatzeke erabili zen prozedura berbera segi behar da.

«Euskaraz bete liteke?». Informazioa euskaraz jaso eta prozesu guztia euskaraz egin ahal izateko ez luke eragozpenik egon behar.

Informazio +: www.navarra.es

JARRAITU BEHARREKO PAUSOAK

- Internet bidez www.navarra.es orrialdean edota Iruñean Amaia kalean dagoen Osasun Saileko bulegoan beharrezko **informazioa eskuratu**.
- Hartu nahi diren aurretiazko **neurriak erabaki** (agiri orokorra bete liteke edota norberak berea osatu dezake).
- **Agiria bete**. Horretarako lekukoaren edo notarioaren sinadurak beharrezkoak dira eta ordezkariak egotekotan bere onespena izatea ere komeni da.
- Agiriak Osasun Saileko **bulegoan aurkeztu**.
- Nafarroako Aurretiazko Borondateen **erregistroan gordetzen** da eskaria.
- Gutun baten bidez **erregistro zenbakia jasotzen** da.
- Une horretatik aurrera **indarrean** dago agiria.

so, haurdun egonez gero zer egin...Hala ere, badira oraindik norberaren esku ez dauden erabakiak, legezkoak ez direlako. Eutanasiaren gaia da horien artean entzutetsuena. Mota honetako erabakien aitzinean, aurretiazko borondateen agirian, nahi bada legean egon litezkeen aldaketei atea zabalik uzteko aukera dago. Horrela, agiria egiteko orduan neurriren bat legezkoa izan ez, eta agiria aplikatzerako orduan legezkoa bada, neurriak eragina izanen luke gaixoaren gain.

ORDEZKARIAK

Agiria egin dutenek azpimarratzen duten beste puntua, ordezkariak izendatzeko ematen duen aukera da. Argibideen aurrean medikuek zalantzarik izango balute, argibideak interpretatu, eta horiek betetzea bermatzea da ordezkariaren egitekoa. Orokorrean, agiria egin duenaren borondatea eta iritzia pertsonalak ezagutzen dituen pertsona bat izendatu ohi da. Komeni da or-

NORBERE AUTONOMIA

«Zure erabakiak idatzita uzten badituzu, bidea erraztu egiten da eta azken unera arte zu zara erabakitzen duena».

Juainas Paul ARZAK

dezakariak jakitea horretarako izendatu dutela, eta izendapena onartu eta sinatzea.

ARAZOAK EKIDITEKO BIDEA

Heriotza duinaren aldeko pausotzat jotzen dute agiriaren aldekoek eta arazo etiko eta moralak saihesteko modua dela azpimarratzen dute. Norbere buruaren jabe ez den momentuan senideen esku geratu ohi da erabakitzeak ahalmena. Hamaika buruhauste sortzen dira orduan, aurrez gaiaren inguruan solastu ez den kasuetan. Aurretiazko Borondateen agiria egin bada, gaiaz solastetaz gain, idatzizko frogar bat dago, legeztatua dagoena eta zalantzarako tarte gutxi uzten duena.

JUAINAS PAUL ARZAK, AURRETIAZKO BORONDATEEN AGIRIA EGINA DU

«Gaixotasun sendaezinen aurrean ez dut alferrikako luzapenik nahi»

Zergatik erabaki zenuen aurretiazko borondateen agiria egitea?

Adinak eta inguruan ikusitako zenbait egoerek bultzatu ninduten. Mezezi ez duten luzapenak ikusi izan ditut eta horregatik aurretik eskarmen-tatzea hobe dela uste dut.

Zertarako da baliagarria agiri hau?

Zure buruaren jabe zaren momentuan, sendagileen interbentzioak zein punturaino onartzen dituzun erabakitzeak aukera ematen du. Gaixotasun baten ondorioz, zure borondatea zein den esateko gaitasunik gabe gera zaitezke. Medikuek kasu bakoitzean nola jokatu behar duten aurrez idatzita uzten ez baduzu, medikuen esku zaude, ez duzu beraien eskumena mugatzen. Zure erabakiak idatzita uzten badituzu, bidea erraztu egiten da eta azken unera arte zu zara erabakitzen duena.

Medikuek zure erabakien aurka egin dezake?

Sendagileen artean bere kontraesanak, korranteak egonagatik ere, Nafarroako Parlamentuan onartua dagoen agiria da Aurretiazko Borondateena. Legearen arabera, medikuek ezin dute zure erabakien aurka jo, izatekotan, beste mediku baten esku utziko lukete kasua. Agiria erregistratu egiten da eta horrela, medikuek horren berri jakin eta zure egoerari beti eragina izango du.

Medikuen eskumena mugatzea zergatik da hain garrantzitsua?

Garai batean, sendagileek zituzten baliabideak oso agorrak ziren. Orain milaka aukera daude eta nahi adina luzatu dezakete bizia, iraunarazi, hori ez baita benetan bizitza. Esperimentu txar baten jostailua, luzapen

ergelaren beste adibide bat ez naitela izango jakiteak lasaitasuna ematen dit.

Agiria euskaraz egiteko trabarik badago?

Ez luke egon behar, nire kasuan egon ziren arren. Amaia kalean dagoen bulegora joan nintzen eta han zegoen jendearekin hitz egin eta beharrezko informazioa, ereduak... eman zizkidaten. Euskaldun bakarra zegoen momentu horretan bulego osoan eta berarekin egon nintzen ni. Denbora pixka bat pasa zen egin arte eta hurrengoan joan ginenean paperak beteta, lekukotasunak eginda, ordezkariarekin... langile euskaldunik ez zegoen bulegoan. Erdaraz hitz egiteko prest geunden, baina paperak euskaraz bete nahi genituen eta hala egin genuen. Hamar-hamabost egun pasatakoan telefonoz deitu zuten esanez guk paperak soilik euskaraz bete genituela eta horrekin arazoa sorzitekeela, litekeena zelako medikuren batek euskaraz ez hitzik jakitea. Ez genuen itzulpenik egin eta onarpena iritsi zitzaigun, hori bai dena gazteleraz idatzita. Euskaraz ezta *Egun on* ere. Horrelako argelkeriak jasane behar izaten ditugu...

Heriotzaz hitz egiteak oraindik errespetua ematen du?

Zalantzarik gabe. Gaiaren inguruan ezagutza falta dagoela uste dut. Beldur pixka bat ematen dio jendeari horrelako saltsetan sartzeak. Heriotzaz edo azken uneetaz ez da behar adina hitz egiten. Gaiaz hitz egiten ez bada uste dute ez dela gertatuko, baina oker daude. Gertatu behar dena gertatu egingen da. Horregatik hobe da prest egotea.

Juainas Paul Arzak

Nire txanda
Joseba URROTZ

Xixtuka

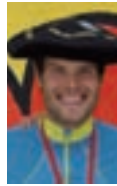
Behin neska batek erran zidan mari-mutiko izan zen garaian (orain ez baita hala), xixtuka aritzen zela gizasemeen antzera. Horrek atentzioa deitu zidan, eta bidenabar konturatu nintzen gaur egun garai batean baino guttiago entzuten dela xixtu hotsa. Jendea edo zehatzago erranda gizasemeak, emakume gutti entzun baitut lehen ere lan egin bidenabarrean xixtuka. Batez ere igeltsero eta zurginak entzun izan ditut Manolo Escobar-en “*Que viva España*” edo “*Si Adelita se fuera con otro*” bezalako rantxerak ahoan. Noski, “*Behin batian Loiolan*” abestiaren tankerako euskal kantuak ere tartean xixtukatzen zue-nik bazen. Gaur egun ordea, badirudi ohitura hau galdu xamarra dagoela. Interneten ikusi dudanez, bada galera honetaz konturatu den bertzerik ere. Patziku Perurenak artikulu batean Oxeixku bere osaba ttikia aipatzen zuen, ahoan beti dunduria (ahosoinua) zuen gizona, barrendik zetorkion bi-ziaren muxika omen zen. Xixtuka aritzea ere bizipozaren adierazgarri izan li-teke, galtzen ari ote gara hori ere?

Ezpala
Aitor AROTZENA

Solfeon hasi zait alaba

Solfeon hasi zait alaba, noizbait New Yorkeko Orkestra Filarmonikoan oboe titularra izateko asmoz, noski. Lehen klasean eztabaida izan nuen irakaslearekin, pieza sol sostenidon baino fa be-molean egokiago zelakoan. Lehen kontzertuak ere ez ninduen asebate, saxoak ez zuelako bertzeen harmoniarekin bat egin eta halaxe jakinarazi nion zuzen-dariari. Semea futboleko hasi da, hor ez naiz sartuko.

Nabarmentzekoak

Joseba LARRALDE
Manttaleko korrikalaria

Nafarroako Mendi las-terketen txapelketa ira-bazi zuen urriaren 26an Tafallan. 21,5 kmko lu-ze eta 1.550 metroko desnibela zuen ibilbidea 2 ordu, 2 minutu eta 25 segundotan egin zuen.

Javier IGOA
Lesakako margolaria

Elizondoko Kasinoak eta Jorge Oteiza Museo Etnografikoak margo lehiaketa antolatu dute lehen aldiz. Hamasei margolarik parte hartu zuten eta horien artean lesakarra nagusitu zen.

Xanti UTERGA
Urriko erremontelari onena

Oriamendi enpresak urri-ko erremontelari onena izendatu du Doneztebe-ko aurrelaria. Lesio ba-ten ondorioz, hilabeteak eman ditu jokatu gabe baina txispa berreskura-tu duela erakutsi du.

Atzera begira → 2003.11.13 / TTIPI-TTAPA 362 zk.

Errepideko egoera salatu zuen Auzolan N121A Ekimenak

Oraindik orain istripuak maiz gertatzen baldin badira ere, duela hamar urte, oraindik errepide berria egin gabe zenean, istripuak kasik egunero izaten zire-la eta instituzioek ez zutela deus egiten salatu zuen Auzolan N121A Ekimenak prentsaren aurrean. «Parlamentatzeko aukera izan, hilabetero soldata kobratu eta ez dutela solastuko erran. Nola izan liteke hori?» galdetzen zuten Erramun Martiarena, Junkal Orteho eta Jose Luis Irigoien Ekimeneko ordezkariak. Be-lateko tunelak irekiz geroztik kamioien harat-honata ere aunitz handitu zela ai-patu zuten, «orduko 220 kamioi, urtean 15.000 inguru».

Argitaratzailea Ttipi-Ttapa Fundazioa • **Egoitza** Koskontako bidea, 07-1 • 31770 LESAKA
Tel. (+34) 948 63 54 58 • Faxe (+34) 948 63 54 57 • **info@ttipi.net**

Zuzendaria Aitor Arotzena **Erredaktore burua** Gurutze Pikabea **Erredakzioa** Eneritz Iraola **Publizitatea** Usua Vicente, Amaia Odriozola **Berriemaileak** Esteban Arotzena, Juana Mari Saizar, Kontxi Klaber, Ainhoa eta Maider Ansa, Arkaitz Mindegia, Franck Dolosor, Margari Etxenike, Koro Iratzoki, Nerea Aitzuri, Joseba Urrotz, Irupe eta Itzaso Eli-zagoien, Maite Oteiza, Maider Petirena, Markel Lizasoain, Fermin Etxekolonea, Fernando Etxeberria, Izaskun Goñi, Joana Guerediain, Martin Bertiz, Nerea Telletxea, Mattin Larralde, Juan Mari Barriola, Joxean Ortega.

Fundazioaren Presidentea Pello Apezetxea **Kudeatzailea** Joxemanuel Irigoien **Administrazioa** Amaia Goia
Lege Gordailua NA-1324/85 • **ISSN** 1578-4673 • **Tirada** 6.000 ale

Erakunde laguntzaileak Etxalar, Leitza, Goizueta, Arano, Areso, Baztan, Sara eta Senpereko udalak, Zugarramurdioko Akelarre elkarteak, Malerrekako Zerbitzu Mankomunitatea

2013ko harpidetza sariak

Hego Euskal Herria	40€	Europa	59,50€	Baztan, Urdazubi eta Malerreka	34€
Ipar Euskal Herria	59,50€	Amerika eta Australia	124€	Leitza	17€

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak
diruz lagundutako aldizkaria

Bortzirietako Euskara
Mankomunitateak diruz lagundua

Kolaborazioak

Norenak dira elizak?

Pello APEZETXEA

Azken urteetan, hainbat aldiz, komunikabideetako gaia izan dira elizako ondasunak, zera alegia, norenak ote diren elizak edo tenpluak, ermitak, etxeak, eta zerbait gehiago batzuetan. Eztabaida sortu du gaiak, batez ere, Artzapezpikutza eta nafar Patrimonioreen zaintzarako Udalen Plataformaren artean.

Eztabaidaren sorreran eragina izan du Artzapezpikutzak zenbait tenplu, ermita etab. Jabetza Erregistroan Diozesiren izenean sartu izanak, lehen ez zeudenak. Ondotik, aipatutako Plataformak salakuntzak aurkeztu ditu, egunkarietan, argitaratu duen liburuan, eta nafar Legebiltzarrean. Salakuntzarekin batera, ordea, Plataformak ondasun horiek Udalenak direla adierazi du, eta beraiei izenean Erregistroan paratzeko gomendatu.

Nire ustez, arrazoi gabeko jokaerak dira biak. Beharrezko da ongi bereiztea hiru kontzeptu: artzapezpikutza, Herria, eta Parrokia. Herria eremu batean bizi den jende taldea da, Udalaren arauen menean dagoena, herriari eusteko obligazioa duena, eta bertako zerbitzuez baliatzen ahal dena. Diozesa eliz eremua da, guri dagokigunez Iruñeko eliz eremua, hainbertze Parrokiaz osotua. Parrokiak herrietan bizi diren herritar taldeak dira, bertze herritarren eskubide eta eginbehar berdinak dituztenak. Baina talde hauek, herritar izateaz gain, fededun taldeak ere dira, fedea zaintzeko eta bizitzeko bere arau eta antolamendu propioz hornituak, eta bere zerbitzuetarako eliza bezalako tokiak dituztenak. Artzapezpikutza, beriz, Diozesian kristau sinismena zaintzeko eta laguntzeko dauden apezpiku eta bertze laguntzaile batzuk dira.

Urte saila da Parrokiako artxibategian sartu eta bertan dauden liburuak ikusten aritu nintzela, kontu liburuak haien artean. Beraietan ageri dira diru sarrerak eta irteerak, eliza handitzeko edo konponketak egiteko. Diru guztiak parrokiak bilduak, ez Apezpikutegitik, ez Udaletxetik etorriak, baizik eta Parrokiako herritarrek emanak, beren fedearen interesagatik. Tarteka apezpikuak bisitaldia egiten zuen, kontu horiek zuzen ote zeuden ikustera, bataio eta bertze sakramentuak ospatuaren agiriak bezala. Herriko artxibategian ere sartu nintzen, eta bertako liburuak begiratu. Han ere baziren kontu liburuak. Ez, ordea, elizako gastu eta diru sarrerenak, herrikoarenak baizik. Eta tarteka etortzen zen Iruñetik gizon bat erregeordearen izenean, Udaletxeko liburu horiek eta herriko bertze eginbeharren egoera begiratzera. Ez zen, noski, elizako diru eta eginbeharrez arduratzen. Errandakoaren ondorioz, hara bururatzen zaizkidan galderak. Zergatik paratu ditu Artzapezpikutzak Jabetza Erregistroan elizak eta etxeak, diozesiren izenean, honenak ez badira, Parrokiarenak baizik? Eta nondik, eliza Udalarena dela erratea? Nola izan Udalarena, berak ez badu ordaindu eliz hori, eta berak ez badu eliz horren ardurarik? Norenak dira, orduan, elizak? Lehenago erran bezala, ez artzapezpikutzarenak, eta ez Udalarenak, herriko Parrokiarenak baizik. Ez litzateke kaltegarri izan eliza zaintzen nor aritu den eta ari den oroitzea.

Hondar gogoeta bezala. Bada pentsatzen duena, elizari lagundu izanak honen jabetza eskubideak laguntzailearenak bihurtu dituela. Hori horrela balitz, herriko plaza, karrika, oihan eta bertze gauza Gobernuarenak direla erran beharko genuke, honen hainbat laguntza eman baitu.

Atsekabearen paradisia

Joseba URKIOLA

Berriro ere lilia eskuetan bortizki hartu eta hostoz hosto erantzi beharrean gara. Hostoak dena den aspalditxotik arantza mingarri bilakatuak dira. Negar eragile, odol berotzaile eta kezka sortzaile diren punta zorrotzetan. Ez da harritzekoa.

Italiatik nahiko gertu dagoen Lanpedusa irla; herioaren, lotsaren eta doluaren erdigune bilakatua da aspaldi honetan. 20 km² eta 6.000 biztanle baino gutxiago izanagatik, ongi atera dizkio koloreak Europari. Ez da gaurko kontua, baina noizbait lehertu behar aferak eta oraingoan gogotik egin du eztanda. Europar Batasuneko agintari askok imigrazioa minbiziatzat eduki eta errealtetari bizkar eman nahi arren, urriaren 3ko gertaerak alerta egoera indarrean ezarri du.

Zur eta lur, honela geratu ziren Lanpedusako biztanleak urriaren 3an euren begietan zeukaten errealtate mingotsarekin. 387 gorpu ezerezean amilduta, urak ezarritako erritmo pausatua dantzatzen. Eritreatik, Sudanetik eta Etiopiatik egun batzuk lehenago bizi hobeago eta etorkizun oparoago baten bila joandako ameslari lurtarren izana amaitua zen. Badirudi batzuen patu kolektiboa idatzia dagoela. Lehenengo gudetako biktima, ondoren mafien esklabu eta azkenean itsaso beltzaren dantzari leial. Tristuraren uluekin jaio eta tragediaren soinu bandarekin zendu. Tragediaren berriak azkar zabalduagatik eta Lanpedusako biztanleak bizirik geratu ziren apurrei laguntza emanagatik, agintariei majo kostatu zitzaizen kristalezko begiak kendu eta errealteteari aurre egitea. Italiako Lehen Ministroa zazpi egun beranduago joan zen zorigaitzeko irlara. Jose Manuel Durao Barroso Europar Komisioko Presidenteak «gertutik ikustea gogorragoa da, telebistatik ikustea baino» hitzak plazara zituen. Nobela beltz bateko atalak diruditen arren, egia berdaderoaren erakuslehoia dira.

Dolua da nagusi Lanpedusako herritarren artean. Urriaren 3ko argazki iluna nekez koloreztatu dezakete eta egunak aurrera joan ahala, gehiago izan dira Lanpedusa inguruan hil direnak. Turismoa da Pelagia artxipiela-goko irlarik handienaren diru iturri nagusia eta lehen nekez joaten bazen jendea, bada orain mafien helmuga eta heriotz ugariaren erdigune da. Lanpedusan ehunka etorkin daude egun, ez aurrera eta ez atzera. Italiara ezin sartu eta euren iraganera itzuli nahi ez dutenak. Agintari ugariaren plastikozko malkoen isurtze artifizialaren ostean, hitzetatik ekintzetara igarotzeko garaia da. Boteredunen besarkada antzuak eta argazki faltsuak haizeak eramaten ditu. Lanpedusako urak arantza gune dira eta horiek moztea beharrezko. Kristalezko begiak noiz zartatuko ote?

«Lanpedusan
ehunka etorkin
daude egun, ez
aurrera ez atzera.
Italiara ezin sartu eta
euren iraganera itzuli
nahi ez dutenak»

Irakurleak mintzo

Leitzako Torrea
LibreJurgi GOIKOETXEA
(Torrea Elkartearen izenaren)

Torreko bilakaera Euskal Herriko azken urte-tako gertakariekin lotuta dago. Etxea hutsik zegoela, 1991. urtean, jaie-tarako, ikuilua alokatu eta taberna bat ireki zen txozna moduan. Arrakasta dezentea izan zuen, eta, horregatik, hurrengo urtean ere berriz ireki zen taberna gisa pestetan. Hori ikusita, eta orduan zeuden beharrak kontutan hartuta, hau da, biltzeko eta gauzak gordetzeko lokal baten beharra izugarria zegoela, Torrea etxea salgai zegoenez, etxea erosteari ekin zitzaion. 1993ko abenduan erosiz ena irakina.

Erosketarako, eta baita eraikina bera moldatzeko ere, tresna nagusia AUZOLANA izan zen eta hortik sortu eta garatu zen Torrea Elkartearen proiektua. Zaharberritze lanak, ikaragarriak:

teilatutik hasita dena konpondu eta moldatu behar zen... izugarritzko lanak egin ziren. Horretan ere, ikaragarritzko erantzun ona izan zuen. Auzolan handia egin zen.... Adin bateko edozein leitzar da horren testigu. Elkartea Kulturala osatu zen: Torrea Elkartea. Taberna, jangela eta patioa irekia jarri ziren zen, publikoari irekiak.

Horretaz gain, lehen solairuan lokal soziala zegoen, 2002an itxi zuten arte. Gela koxkor bat eta bilera areto handia. Lokalek horiek ere erabilera publikorako uzten ziren: sindikaturen batek bilerak egin nahi zuenenean, gazteek behar zutenenean, beste eragileek...

Geroztik jarduerak abiarazi izan du Elkartea, otorduak, kontzertuak, antzerkiak, mus txapelketak... beste izaera ugari ekitaldi desberdinak; hainbat Leitzarrek eta bisitarien parte hartu dituzten ekimen kulturalak, alegia.

2002ko abuztuan, ordea, Garzon epaileak estatutaren estrategian barne zuten jokamolde-

Bota bertsoa

Miel Mari ELOSEGI «Luze» (Leitza) • Doinua: Gure aurreko guraso zaharrak

Gaztainak jateko tenorea

Gaztainondoa eskuzabala izan da beti gurekin pikete, zura edo fruituak kontutan hartuz beinepin lagunartean bilduz sutondo baten danbolinaren inguruan udazkeneko arratsak edo negu aldekoak berdin gozoagoak izaten dira gaztain erre goxoekin.

Baina ohartu gaztainediak gaur egun nola ditugun asko zahartuta ta gaitzak jota osasun onetik urrun zaintzeko inor gutxi dugu ta gaztain-gosek zenbat lagun! gelditzen diren gaztainediak zaindu ta zabal ditzagun geroan ere sarritan entzun nahi bada "txipli, txapla, pun".

an kokaturik Euskal Herrian barna dauden 90 elkarteren kontra jo zuen eta horien artean Torrea ere bertan zegoelarik.

2002ko abuztuan dozenaka guardia zibilek Torrea inguratu eta lehen solairua indarrez itxi eta prezintatu ondoren, taberna ere interbenitu eta kontu guztiak blokeatu zituzten. Hamaika urte egin ditu egoera horretan.

Nonbait Torrea Elkartea egiten zuen lana eta garatzen zituen ekimen desberdinak ez zituzten gogoko eta Espainiak beti erabili izan duen for-

mula aplikatu zuen orduan ere: INDARRA.

11 urteko bahiketa lotsagarri honen ondoren, azkenik, sumario eta kasu desberdinen artean nahaste berraste moduko bat egin dute eta urriaren 17an abiatu zuten Entzutegi Nazional espainiarrean 35/02 sumarioaren epaiketa, etaberran, 40 euskal herritar izan diren epaituak 90 "herrikoen" elkarrekin batera, bertan Torrea Elkartearen egoera txertatuta dagoelarik.

Horrela, Torrea ere makroepaiketa honen barruan dago eta bere

etorkizuna Espainiako epaile artz batzuen esku dago.

Epaiketarik hilabete asko iraunen du eta Joseba Azpiroz herritarra deklaratzera deituta dago, Torreko lehendakari gisa. Torrea ere sumarioaren barruan dagoelako.

Torrea Elkarteko proiektuan sinisten duen guztion laguntza eta babesaren beharra dugu orain. Besteak beste deituko diren mobilizazio guztietan parte hartuz eta azaroaren 16an egiten den Torrea Egunean parte-hartze zuzena izanaz.

IRAKURLEAK MINTZO Orrialde honetan ahalik eta gutun gehien kabitze aldera, ez da komeni 1.900 karaktere edo 24 lerro baino gehiagoko gutunak bidaltzea. TTPI-TTAPAK eskubidea du gutuna laburtzeko. Gutunarekin batera bidali beharko dira datu hauek: egilearen izen-deiturak, herria eta harremanetarako telefonoa. Egilearen izen eta abizenarekin argitaratuko dira gutunak.

e-Posta: info@ttipi.netPosta: **Koskontako bidea, 07-1, 31770 LESAKA**Tel.: **948 63 54 58** Faxa: **948 63 54 57**

EDARIAK

MANUEL TABERNA S.L.

Bidasoa, 76 - 31780 BERA (Nafarroa)
Tel.: 948 63 10 27 - Fax: 948 62 52 11
tabernabera@gmail.com

sarobe
gastategia elikategia

prezio onak 25 baxo
34760 bera (navarra) t. 948 63 08 99
www.sarobe.net

ZUBIONDO
Jatetxea

agardategia jatetxea

Alasta karrika
BERA NAFARROA

Tel.: 948 63 54 57

A

aterpe
albergue jatetxe onak

T. 948 634 179
ARANTZA
www.arantza.net

Prentsatik bildutakoak

«Baso kudeatzailerak klasi-koek joera zuten hildako egurra kentzeko. Gaitzak jota edo zahartzen ari ziren zuhaitzak baino nahiago ziztuzten gazteak. Gaur egun, ikasi ahal izan dugu hildako egurrek garrantzi ekologiko handia dutela. Mendian dagoen zuhaitz hila ez da zerbait galduta, balio ekologiko handia du. Beraz, zuhaitz batzuk basoan zahartzen uzten dira».

Migel Mari ELOSEGI
Leitzako basozaina
BERRIA 2013.11.07

«Egoerak bere horretan irautean badu, dantzaleku gehienak desagertuko dira».
«Kantuak, bertsoak, kontzertuak, sarrera kendu... Denetik probatu dut, baina etsi egin dut azkenean»
«Gazteek nahiago dute lokaletan egon. Beraien txokoetan, beraien arauarekin, eta edaria askoz merkeago lortzeaz gain, ez dute erretzeko eragozpenik ere».

Francis URRUTIA
Lur diskotekako nagusia
BERRIA 2013.10.26

11 galdera labur

Nor dugu Unai Miranda?

41 urteko goizutar bat.

Zein dira zure zaletasunak?

Familia eta lagunartean egotea eta realitatea naizenez, Anoetara joatea.

Zerk egiten du berezi Goizueta?

Geografikoki, erabat isolatua dagoela, honek bere alde onak eta txarrak ditu. Baina batez ere Goizuta berezia goizuetarrok egiten dugu, elkarlanean beti prest, eta hori gaur egun aurkitzea ez da batere erraza.

Umore Onako presidente lanetan ala futbiton gol bat sartzeko moldatzen zara hobekien?

Hobekien ez dakit, baina bai futbiton eta bai presidente lanetan garrantzitsuena inguruan talde ona izatea da.

Futbitoan ala pilota?

Biek.

Zein da Umore Ona Elkar-tearen egoera?

Egoera ona da. Alde bate-tik, elkartea ezinduentzat egokitu da. Bestalde, elkartea herri-antolatzen diren ekimenetan eragile aktiboa da eta ekimen berriak ere anto-latu ditugu.

Aurten ere nobedaderen bat izanen al da Goizuetako Feria Egunean?

Bai, herriko mutilez osatutako talde bat neska talde baten aurka lehiatuko da giza proba batean.

Zein da dantzari ona izateko sekretua?

Dantzari ona izatearena ez dakit, dantzari izatearen sekretuak gustatzea, asko entsaiatzea eta batez ere taldean giro ona izatea.

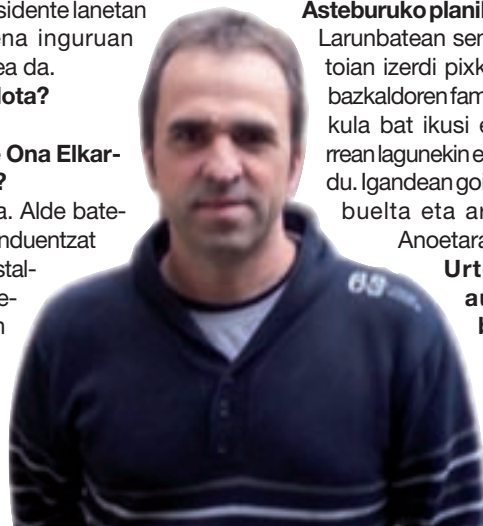
Zer du faltan eta zer soberan Goizuetak?

Faltan, herriko jendeari lana eskaini-ko liokeen lantegi koxkor bat, eta soberan deus ez.

Asteburuko planik ederrena?

Larunbatean semeekin frontoian izerdi pixka bat atera, bazkaldoren familiarekin pelikula bat ikusi eta ilunabarrean lagunekin elkartean afaldu. Igandean goizetik mendi buelta eta arratsaldean Anoetara.

Urtea bukatu aurretik egi bihurtzea nahiko zenukeen ametsa?
Ez naiz oso ameslaria.

Unai MIRANDA → Goizuetako Umore Onako presidentea

Alberto RETEGI
abokatua
© 948 630 763 - Alzate, 17 - BERA

okaNe
HARATEGIA / URDAITEGIA
Tfno/Fax: 948 630 018 Kanitonberri 12 - BERA

PPSOE, Euskal Telebista digitala Nafarroan orain!
Berria erosi taldea

bp
GASOLINDEGIA
DENDA | OGIA | PRENTSA
Ordutegia: 06:00-22:00 egunero
URTE OSOAN IREKIA
Zalain Industrialdea | BERA
948 630 249

ETORRI eta ezagutu gure ESKAINTZA BEREZIAK

GIZARTEA

GIZARTEA → URRIAREN 26AN ETXALARREN

Epaiketa politikoen kontra agertu dira hainbat bizilagun

Madrilgo epaiketan libre gelditu den Josu Iraeta etxalartarrarekin egin dute agerraldia

TTIPI-TTAPA

Madriren hamarnaka euskal herritarren aurka egiten ari diren epaiketa salatzeke Bortzietako hainbat herritar bildu zen urriaren 26an Etxalarren. Urriaren 14an eta 17an abiatutako bi auzitan, ehundik gora lagun epaituak izaten ari dira, euren jarduera politikoa dela eta. Epaiketa horretan auzipetua izan den eta dagoeneko libre utzi duten Josu Iraeta etxalartarra ere agerraldian izan zen.

Agerraldian salatu zutenez, «2002an irekitako prozedura juridikoaren ondorioz, Iraeta eta gainerako euskal herritarrek hamaika urtez egon dira epaiketa honen mehatxupean,

UTZITAKO ARGAZKIA

Epaiketan libre utzi duten Josu Iraeta etxalartarra ere izan zen agerraldian.

batzuk kartzela zigorrak betetzen, fidantzak ordaintzen, jarduera politikorekin ezin segituz, estatutik ateratzeko debekuarekin...».

Epaiketa bera ere zigorra dela uste dute, Madrilera joan-etorriak, egonaldiak... Epaiketa hauen salbuespen izaera ere salatu dute, «sumarioaren instrukzio irregularraz gainera, epaiketan izanen diren peritu guztiak poliziak

dira, instrukzioa egin zuten polizia berberak. Horrelakorik ez da Europa osoan ematen».

Euskal Herrian aro politiko berria bizi dugun honetan, «onartezina da iraganeko formulekin segitzea», eta bake eta konponbidearen kontrako norabidearen ematen diren urratsak geldiarazteko sortu den Libre Ekimenarekin bat egin dute: «Libre Ekimenak ez du eskatzen

epaituak direnen ideia politikoekin bat egitea, ideia eta jarduera politiko guztiak errespetatuak izatea baizik, hau da, inor ez kriminalizatzea defendatzen dituen ideiegatik. Beraz, herritar guztion askatasunaren aldeko ekimenena da» jakinarazi zuten eta epaiketa politikoei segitzen duten artean, «herritarrok karriketan izanen gara, horiekin bukatzea lortu arte».

ELKARTEAK

Bidazi elkarteak batzar orokorra egingen du azaroaren 15ean

TTIPI-TTAPA

Azaroaren 15ean, ortziral arratsaldeko 7etan Bidazi elkarteak Batzar orokorra deitu du Cederna-Garalurrek Alkaia duen egoitzako bilera-gelara. Hainbat puntu lantzen aritu dira azkeneko hilabeteetan, eta azkenik elkarteak badiu proposamen batzuk bazkide guztien artean eztabaidatzeko. Alde batetik, Azokarako aproposa dirudien lokala aurkeztuko dute. Antolatuko dituzten komisio edo lan taldeen inguruan ere solastuko dute, denek artean talde hauek betetzen joateko. Bertalde, lokala montatzeko izanen den lanari aurre egiteko, auzolanerako deialdia ere luzatuko dute.

Behin lokalarena argituta, hilabeteroko kuota ordaintzen hasiko dira, beraz bazkide zenbakia eta kontu korrontearen zenbakia eraman beharoko dira.

GIZARTEA → LANPOSTUAREN SENTENTZIAREN HARIRA

Liburuzain zerbitzua euskaraz bermatzea eskatu dio Udalak Gobernuari

Gobernuak Euskara meritu kualifikatu gisa baloratu behar zuela dio epaiak eta prozesua errepikatzen du behartzen du

TTIPI-TTAPA

Nafarroako Gobernuak Berako liburuzain lanposturako euskara ezagutzarik ez eskatu izana auzitara eraman zuen Udalak. Uztailean egin zen epaiketa, eta Nafarroako Lurralde Auzitegiak urriaren 29an jakinarazi du sententzia. Bertan, neurri batean bederen, arrazoia ematen zaio Udalari.

Udalak eskatua zuen lanpostu horretarako derrigorrezkoa izatea euskararen ezagutza, Bera eremu euskaldunetan dagoelako, eta beraz, administrazio publikoak bermatu egin behar dielako herritarrei arreta bi hizkuntzatan jasotzeko. Sententziak ez du derrigortasun hori onartu, baina bai ordea, euskara meritu kualifikatu gisa baloratu be-

har zuela Nafarroako Gobernuak. Liburuzain lanpostua hautatzeko prozesua errepikatzen behartzen du epaiak, euskara meritu kualifikatu gisa baloratuz. Nolanahi ere, epai honek Berako liburutegiari baino ez dio eragiten, eta ez du ondorioz lehiaketara ateratako gainerrako 13 lanpostuetan.

Marisol Taberna alkateak, sententzia honen balorazio gazi-gozoa egin du; gozoa baitetik, «Udalari errekurritzeko zilegitasuna aitortu diolako, eta oposizio-lehiaketa errepikatzen duela behartzen duela Udalari. Udalak eskatua zuen lanpostu horretarako derrigorrezkoa izatea euskararen ezagutza, Bera eremu euskaldunetan dagoelako, eta beraz, administrazio publikoak bermatu egin behar dielako herritarrei arreta bi hizkuntzatan jasotzeko. Sententziak ez du derrigortasun hori onartu, baina bai ordea, euskara meritu kualifikatu gisa baloratu be-

Gobernuak aurki erabaki beharko du errekurtsioa jarri edo ez. Udalak exijitzen dio «ez dezala errekurtsioa paratu, eta herritar guztien hizkuntza eskubideak aitortu eta errespetatu ditzala». Horretarako, «Berako liburutegirako lanpostua berriz ere lehiaketara atera, eta

ARGAZKIAK: AITOR AROTZENA

Lurraren Egunaren 27. edizioak jendetza erakarri zuen

Eguraldi eguzkitsua eta epela lagun, jendetza bildu zen urriaren 27an, Gure Txokoak hogeita zazpigarren aldiz antolatutako Lurraren Egunean. 88 eskulangileren eta 48 elikadura produktuen postuak hedatu ziren Altzate karrikan, Altzateko Plazan eta baita Illekuetako zubiko bertze aldean ere, Merkatuko Plazan. Gazta lehiaketan 15 ale aurkeztu ziren eta horien artean, Arantzako Seroenbordako Margarita Madariagak irabazi zuen lehen saria, 220 euro. Bigarren saria, 100 euro, Berako Garmendikobordako Sokorro Almandozek eraman zuen. Sagardo lehiaketara, berriz, 13 botil sagardo aurkeztu ziren eta horien artean, Alkaiagako Soruako Felipe Matxikotek aurkeztutakoak eskuratu zuen 200 euroko lehen saria. 75 euroko bigarren saria Lesakako Lauen Ametsako Joxe Mari Elgorriagak eskuratu zuen. Rosa Errandoneak herritarrei buruzko 354 argazki erakutsi zituen Labiagan. Bezperako 7. Barazkiopil lehiaketan, Xanti Maia eta Tarrattok lortu zuten lehen saria (100 euro eta kaja bat ardo). Bigarren saria, kaja bat ardo, iazko irabazleek, Kotte San Juanek, Imanol Erkiziak, Joseba Lasartek eta Igor Telletxeak irabazi zuten eta ohorezko hirugarren postua, Patxi Pikabea, Matxikote, Juan Luis Irazoki eta Pollorentzat izan zen.

euskararen ezagutza derrigorrezkoa izan dadila exijitzen diogu, horrek baino ez baitigu bermatuko herritar guztiei hizkuntza bietan artatutako izateko dugun esku-bidea».

Udalak sententzia baliatu nahi du, bertze behin, Gobernuari eskatzeko «itsukeria alde batera utz dezan, euskara Nafarroako berezko hizkuntzatzat aitortu eta hizkuntza eskubideen urratetekin behin betirako bukatzeko».

Asier Gogortzaren Plaza libreak

Asier Gogortza herriko argazkilaria Plaza libreak erakusketa hila- laren 17ra bitarte ikusgai dago Kultur Etxean. Ortzegun eta ortzirale- tan 17:00etatik 19:00e- tara eta larunbat eta igandetan 16:00etatik 19:00etara. Pilota pla- za desberdinen tipolo- giak erretratatzeko hasi zen Gogortza eta bila- keta estetiko horren on- dorioz, plaza libreak soi- lik aukeratu zituen.

ANFASen aldeko ile mozketa Yoan-en

Yoan ileapaindegia ANFAS erakundeari la- guntzeko ekimena pre- tatu du azaroaren 16ra- ko. Normalean larunbat arratsaldetan irekitzen ez badu ere, larunbat honetan 15:00etatik 20:00etara ireki eta jaso- tzen den diru guziaz AN- FASendako izanen da. Gizonezkoen ile-moz- ketatik 10 euro eta or- razketa eta makillaje edo manikura egiteagatik 20 euro kobratuko ditu.

MARITX

Legia, 23-BERA
T. (0034) 636 617 450

Erakusketa, Proiektu eta
Instalazio Elektrikoak

JAKOKE - LOZOTEGIA

948 630 786
Altzate, 19 - BERA

BAR BOTXO OSTATUA

Zelai - BERA - 948 630 052

ANANDONIA, s.l.

BILTEGIA 948 630 102
FAUSTINO 647 810 152
Bidasoa, 76 - eta 21-22
31780 BERA

IZARRA OKINDEGIA
ongi pasa feriak!
PLAZA ZAHARRA 12-13 31770 LESAKA NATARROA
TEL: 948 637 855

TALLERES FRAIN
LESACA Tel.: 948 637 525
Ongi pasa feriak!

TRANSPORTES IRIGOYEN
ONGI PASA FERIAK!
629 592 215 - BIVITTORIA GUZDIA, 1 - LESAKA

GOZOTEGIA **HAIZEA** BOLLERIA
KAFETEGIA
Ongi pasa feriak!
T. 948 63 80 38 • Plaza Zaharra, 7 • LESAKA

garbiketak - limpiezas
usi
ongi pasa feriak!
MOTA GUZTIETAKO GARBIKETAK
• Bulegoak, portalak, etxeak, kristalak, garbiketa orokorra eta eraikuntza lanetakoak
• Industria-makinekin lan egiten dugu
• Fregatzeko makina industrialak
• Hidrogarbitzaile industrialak
• Hauts eta ur-xurgapailu industrialak
• "Fregado en plano" delakoa
• Produktu profesionalak (bakterizidn aurkakak, alkalinoak...)
T. 689 305 221 (Oihane) LESAKA

www.kattagorria.com
kattagorria
Baserriar jantzien KOLEKZIO BERRIA
ESKAINTZA HANDIA
FERIETAN, EGUN OSOA IREKIA
eta %10eko DESKONTUA
Beheko plaza, 10 • LESAKA • 948 627 514

LESAKAKO FERIAK

Aurten ere Bortzirietako aziendak sarituko dituzte Lesakako Ferietan

Azaroko azkeneko ortzegunean egingen dira Lesakako Feriak, azaroaren 28an. Eta beti bezala, egun osoko besta antolatu du Lesakako Udalak. Goizean artisauek egindako lanak ikusteko aukera izanen da Beheko Plazan. Horrekin batera, aziendak ikusgai izanen dira Plaza Zaharrean. 11:00etan aizkolarien txanda izanen da eta 13:00etan Unai Agirre eta Julio Soto bertsolariek saioa eskainiko dute. Tenore horretan egingen da azienda lehiaketaren sari banaketa ere. Bortz herrietako behi, ahari eta behor onenek saria izanen dute.

Goizeko ekitaldien ondotik, arratsaldean pilota partidak jokatu dira 17:30etik aitzinera eta eguna borobiltzeko 19:00etan dantzaldia izanen da Plaza Zaharrean.

Bezperan ekitaldi gehiago

Lesakako Ferien egun haundia ortzegunekoa izaten bada ere, bezperan ere izaten da zer ikusia eta zertan parte hartua. Aurten, alde batetik, Lesakako Trikitixa Taldeak kalejira egingen du herrian barna eta bertzetik, ajoarriero lehiaketa jokatu da Beheko Plazan, Beti Gazte Elkarteak antolatuta. Ekitaldi bat zein bertzea 18:00etan hasiko dira.

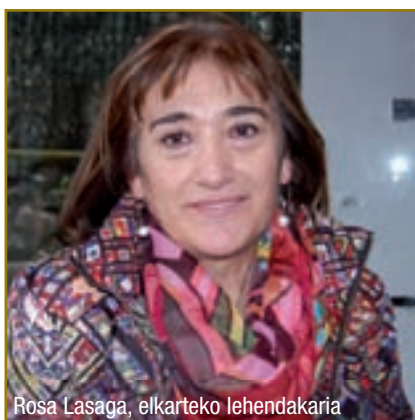

ARGAZKIA: TTPI-TTAPA
Sari ugari banatzeko asmoa du Lesakako Zerbitzuen Elkarteak tonbolarekin. Sariak Ordoki Altzariak-en erakusleihoan ikus daitezke. Elkartetik eskerrak eman nahi izan dizkiete erakusleihoa uzteagatik.

LESAKAKO ZERBITZUEN ELKARTEA

Gobernuaren subentziorik gabe gelditzen den elkarte bakarra da Lesakakoa

Bitarteko guttirekin urtean zehar kanpaina ugari antolatzen ditu Lesakako Zerbitzuen Elkartek. 2013a inauterietan mozorro hobere-na irudikatu zutenei sariak emanez hasi zuen, eta geroztik ez dira geldirik egon: eskualdeko bertze elkarteekin sentsibilizazio kanpaina, murala, plastikozko poltsak guttiago erabil-tzeko poltsak, Udaberriko FERIA, balkoi loredu-nen lehiaketa eta elkarte logoarekin txapelak sanferminetan, gau azoka, eta orain, berriz, tonbola. «Diru guttirekin, zentimoak ere begi-ratuz, gauza aunitz egin ditugu». Halaxe labur-bildu digu aurtengo urteak orain arte eman duena Rosa Lasaga Lesakako Zerbitzuen

Rosa Lasaga, elkarte lehendakaria

Elkarte lehendakariak. Horrez gain, Eguberrietan Olentzero egunean, hobekien kantatzen dutenei sariak ere emanen dizkiete. Eta hori guztia Nafarroako Gobernuaren diru laguntzarik gabe. 41 bazkide ditu Zerbitzuen Elkartek, eta diru laguntza hartzeko horietatik 25ek komertzioak izan beharko lukete, eta Elkartean daudenak 23 dira. «Elkartean bi komertzio gehiago izanen bagina, diru laguntza jasoko genuke», dio lehendakariak, eta gaineratu duenez, «diru gehiagorekin gauza gehiago egin daitezke». Zuzendaritzaren arabera, «elkartea lan haundia egiten ari da, eta denon onurarako da hori, baita elkartean ez daudenentzat ere». Elkarte atea denentzako irekiak daudela gogoratu dute. Lesakako Udalak, ordea, bai ematen die diru laguntza eta «tikia bada ere, guretzat hagitz garrantzitsua da eta eskertzen dugu».

Krisia eta saltoki haundiak dira merkatarien «mamuk»

Krisiaren eraginez, «komertzio tikiak kaltetuak» izan direla azaldu digu Rosak: «krisiak denoi egiten digu min eta guk aunitz nabaritzen dugu». Baina ez da hori merkatarien kezka bakarra: «hemendik hamabortz minututara zapzi merkataritza gune ditugu eta zer egin behar dugu guk? Horiek dira gure mamu haundiak». Horiei aitzin egiteko, «ahalik eta zerbitzu hoberena eskaintzen saiatzen garela» kontatu digu: «hurbiltasuna, zerbitzu pertsonalizatua... guretzat gure bezeroak ez dira zenbakiak, gure bizilagunak baizik». Bide beretik, zerbitzua hobetzeko urtero formakuntza ikastaroak egiten dituztela ere erran digu eta horrekin batera zera gaineratu digu: «herriak bizirik mantentzeko zerbitzuak behar dira eta horretarako jendeak herrian konsumitu behar du». Egoerak egoera eta kezka kezka, lanerako gogorik ez zaie falta Lesakako Zerbitzuen Elkartekoiei. Gainera, eskualdeko bertze merkatariek elkarteekin lanean ari dira, eta lehendakariak dioenez, «ilusio haundiarekin ari gara eta espektatiba aunitz ditugu». Lesaka, Baztan, Bera eta Doneztebeko merkatarien elkarlanaren fruituak laster ikusiko omen ditugu.

Lesakako Zerbitzuen Elkartek tonbola egingen du azaroaren 30ean

Joan den urteko arrakastaren bidetik, aurtengo tonbola egitea erabaki du Lesakako Zerbitzuen Elkartek. 10.000 boleto atera ditu eta elkarte komertzioetan erosketaren bat egiterakoan eskura daitezke. Banatutako txartelek sariak eskuratu ahal izateko, tonbolako zenbakiak azaroaren 30ean aterako dituzte, 19:00etatik aitzinera plazan. Denetarik sariak banatuko dituzte, baina saria jasotzeko egun horretan plazan egotea ezinbertzekoa izanen da. Pintxoak eta edariak ere eskainiko dituzte egun horretan. Iazkoa ikusita giroa ziurtatua izanen da.

ONGI PASA FERIEGAN!
borzrudo
948 631 521
material guttiaren eremietan dugu
Pamietan / aparatuak artikulak

Lesaka-Bera
AUTOESKOLA
Erreaga, 12 • BERA 948 630 632 iturribako plaza, 8 • LESAKA 948 627 520
ESKANTZA BEREZIAK
Gidabaren gutxiak
Gidabaren gutxiak zintzilikatuak

IÑAKI JANARIDENDA
- ONGI PASA FERIEK -
Arretxea, 12 • LESAKA • 948 638 287

KOXKONTA Jantetxea
- FERIEKAKO MENU BEREZIA -
- KARTA -
T. 948 627 519 • 948 627 503
Ofsango auzoa, 1 • LESAKA

ZOANSA
ONGI PASA FERIEK
TXAPA • PINTURA • MEKANIKA • ELEKTRIZITATEA
Baztan, 2 Alkaioren Ind. • LESAKA (Santxo Beratik)
T. 948 625 555 F. 948 625 505
zoansa@zoansa.com

KASINO
OSTATUA • RESTAURANTE
Plaza Zaharra • LESAKA • 948 63 72 87

**feria alai eta
pozgarriak
izan ditzazuela**

LESAKA

KULTURA → EUSKARAZ BIZI NAHI DUT

Euskarak eta kirolak bat egin zuten azaroaren 2ko krosean

Adierazpena irakurri zuten gaurko eta garai bateko kirolariak

Aitor AROTZENA

Azaroaren 2an egin zen Bortzirietako *Euskaraz Bizi Nahi Dut Krose* Lesakan. Lehenik bertso eskolako ikasleek bertso pare bat kantatu zituzten. Gaur egungo eta garai bateko kirolariak adierazpena irakurri zuten: «Euskarariak ere izan nahi dugu gaur, hemen. Gaur eta beti. Euskararen kirola praktikatzu, hau da, euskaraz mintzatzu, haren kalitatea hobetuko da, erdarakada guttiago eginen ditugu eta

erabilera desegokiak desagertuz joanen dira. Euskaraz mintzatzeko garen heinean, euskarra finduko da, behar ez dituen gizenak eta mitxelinak kenduko ditu» adierazi zuten.

Gero lasterketak egin ziren, kategoria eta distantzia ezberdinetan banatuak. Ondotik, patinete eta bizikleta akrobaziak ikusteko aukera izan zen plazan, baita Euskaraz Bizi nahi dut koreografia ere eta taloak dastatzeko eta materiala erosteko aukera arkupeetan.

Partehartzaile guzkiek bere diploma jaso zuten eta diploma horretan zeuden zenbakiak produktu ezberdinen zozketan ere parte hartu zuten.

ARGAZKIA: AITOR AROTZENA

Lehenengo eta oraingo kirolariak, euskararekin bat.

UTZITAKO ARGAZKIA

Irain eskolako 5. mailakoak Irunberrin ingelesez

Urriaren 14tik 18ra Irain eskolako 5. mailako ikasleak ingeleseko irakaslearekin batera, Irunberrin izan ziren ingelesean murgiltzeko programa batean, Arantzeta, Elizondo eta Otsagiko ikasleekin batera. Goizetan ingelesako klaseak jasotzen eta arratsaldetan berriz ekintza ugarietan ibili ziren: igerilekuan jokuak eginez, ibilaldiak, kirola eta jokuak, dantzak... Ekintzarik nagusia Irunberriko arrolara egin zuten txangoa izan zen, bertan ikusi baitzuten ikasitako guztia. Esperientzia hagitz positiboa izan da guztientzat eta ingelese ikasteaz gain bertze arlo ugari jorratu dituzte: autonomia, bizikidetzatza...

ARGAZKIA: JULEN ZELAIETA

Basurdeko gaztain jatearekin hasi zen bertsoz betetako azaroa

Bertsozaleak asetzeko moduko hilabetea izaten ari da. Hilaren 2an, bertso gaztain jate saioa antolatu zuen Bortzirietako bertso eskolak, udalaren eta Euskararen Mankomunitatearen laguntzaz. Pintxoak eta gaztainak dastatu bidenarbakioan, Andoni Egaña eta Amets Arzallusen saioa aditzeko aukera izan zuten Basurde elkartearen 70 bat bertsozalek. Josu Goikoetxea izan zuten gai-jartzaile. Hilaren 9an, Andra Mari Zahar Etxeko saioa izan zuten. Azaroaren 23an, Lesaka eta Markinako bertsolarien arteko desafioa egiten da 23:30etik aitzinera Haizegoa ostatuan eta ferietako saioan Unai Agirre eta Julio Soto ariko dira.

LABE ZAR
Tel: 948 631 076 - BERA

F. LANCHAS
Aluboladores eta berrizatzailak
Parket eta parket flotatzailak
Jartzea
Mota guztietako zolak
Tel: 948 630 735 M: 607 406 781

IRU BIDE
Erretoria - Akadur
Berriztatzaileak
Tel: 948 637 127

XATURETXEA
JATETXEA
Tel: 948 637 260 - LESAKA

KULTURA → AUKERA BERRIAK

Kultur Etxeak hainbat zerbitzu eskainiko ditu

Kultur Etxea txartela kaleratu dute, antolatutako ekitaldiak ordaintzen laguntzeko

Irune eta Itsaso

Kultur Etxeak hainbat zerbitzu eskainiko ditu aurtan ere eta berrikuntza gisara *Kultur*

Etxea Txartela jarri du herritarren eskura. Kultur Etxeak antolatzen dituen ekitaldiak finantzatzeko bidea izanen da. Txartelaren erabiltzaileek gainera, deskontua izanen dute, txartelik ez dutenek euro bat ordaindu behar ko dute ekitaldiko, txarteldunek berriz, 10 euro balio duen txartelarekin 12 ekitaldirako sarriera izanen dute. Norberak nahi duen ekital-

ARGAZKIA: MARI LUZ ARIZTEGI

Uso jatea egin dute Larraburuan

Urriaren 27an urteroko ohiturarekin segituz uso jatea izan zen Larraburuan. Jende andana hurbildu zen eta giro ederrean egin zuten bazkaria.

dietan erabili liteke eta aurreratu dutenez, mota desberdinetako (musika, antzerkia, hitzaldiak, tailerrak...) ekitaldiak antolatuko dira, eta

gutxienez hilabetero bat izanen da. Txartela eskuratzeko, formularioa bete eta 10 euroko ordainketa egin behar da Kultur etxean bertan.

kaintza zabaltzeko asmoa dute.

INFORMATIKA IKASTAROA

Informatikako ikastaroa egin nahi duenak, Kultur etxean izena eman dezake. Jende nahikoa bildu, taldea osatu eta interesatuen beharretara egokituko da eskaintza.

Mus eta partxis txapelketa

Urteroko Larraburuko Mus eta Partxis txapelketa azaroaren 17an hasiko da. Aurtan 6 bikote izanen dira mus txapelketan eta 8 bikote partxisean abenduaren 22ra arte elkarren aurka ariko direnak.

ONLINE DENDA

Etxalarko web orrian "Kultur etxeko online denda" atala sortu da. Bertan Etxalarko herriarekin erlazionatutako produktuak eskaintzen dira eta momentuz lau daude aukeran: Etxalarko usategietako DVDa, Etxalarko etxeen izenak liburua, Etxalarko etxeen zenbait jakin-garri liburua eta Etxalarko xoko eta jendeak erretratoetan liburu eta diska. Aurrerago produktu gehiagorekin es-

José I. Gonzalez Enguita
pinturak
bomukook eta litxadak
tel. 666 235 466

ARTEKARI TALDEA

ARTEKARITZA EKONOMIKOA ETA LABORALA

- Langile autonomoak
- Nekazariak eta mendi langileak
- Nominak eta Aseguro Sozialak
- Lan-Kontratutarako laguntzak
- Enpresa berri ezberdinen sortzea
- Dinu-laguntza ezberdinak
- Kontabilitateak
- IVA eta IRPF
- Errenta aitortpenak
- Elbarritasun eta jubilazio espedienteak
- Bidegarritasun planak eta aurrekontuak

artekari@artekari.com

LESACA: Bittiria, 71-behea - Tel: 948 637 050 - Faxa: 948 637 050
BURLATA: La Viña, 4 - Tel: 948 133 328 - Faxa: 948 133 713

zalain
JATEETEA - RESTAURANTE

Zalain auzoa z/g
31780 Bera
t. 948 631 106
w. www.zalain.com

ARANTZA

OSPAKIZUNAK → AZAROAREN 1EAN

Baserritarren Egunean azienda aunitz ikusteko modua izan zen

Gazta
Lehiaketa
Senberroko
Kontxita
Ordokik eta
ahari lehiaketa
Oskozeneko
Leontxio
Oskozek
irabazi zituzten

Nerea ALTZURI

Udazkeneko kulturaldia bi egunetara mugatu bada ere, aski egun aberatsak eta jendetsuak izan dira biak ere. Azaroaren 1ean, Ekaitza elkarteak hemezortzigarren urtez antolatutako Baserritarren Eguna jendetsua izan zen. Goi-

zetik, bertako nahiz inguruko herritar aunitz hurbildu ziren frontoi ingurura. Herriko produktu, eskulan, talo, gozoki eta azienda aunitz ikusteko modua izan zen. Jende aunitz bertako produktuak etxera eramateko nahiarekin etortzen da azokara eta aurtan ere, horretarako aukera paregabea zegoen. Pellettikiren aldeko ostatuan, traguxkak eta pintxoak hartzeko aukera ere hortxe zegoen. Edizio honetan gainera, bertze urteetan baino azienda gehiago izan zen herriko plazan. Aurtan antolatzaileek 50 euroekin saritu dituzte zazpi buruko loteak ekarri dituztenak.

Bi lehiaketa egin zi-

ARGAZKIAK: MIKEL LARRETXEIA

Hemezortzigarren urtez, giro ederra izan zen Baserritarren Egunean.

ren egun horretan. Bederatzigarren gazta lehiaketan hameka ardi gazta izan ziren eta epaimahaiko ordezkariak probatzen aritu ziren.

Senberroko Kontxita Ordokik eraman zuen lehen saria (60 euro). Herriko lehiaketa honetan bigarren aldia da irabazten duela.

Bigarren saria, Bera-ko Lurraren Egunean irabazle izan zen Sero-rinbordako Margari Madariagarentzat izan zen (40 euro) eta hirugarrena berriz, Otsarrako

gaztak eraman zuen. Ahari lehiaketari dagokionez, sei buru aurkeztu ziren eta lehen saria (50 euro) Oskozeneko Leontxio Oskozenak eraman zuen eta bigarrena (25 euro) Filipenbordako Xeberino Indakoetxeak jaso zuen.

Goiz polita pasatzeko modua izan zuten hurbildu zirenek. Bide-nabargainera, hainbertze lagunek, eskolako mendeurrenako argazki erakusketa ikusteko modua izan zuten. Larunbatean ere horretara-

rako aukera bazen. Arratsaldean haurrentzako filmeak eta helduentzako antzerkia ere izan ziren.

Ehizako platerak

Aurtan, Bertizko turismo partzuergoak antolatutako 21. ehizari buruzko jardunaldi gastronomikoetan, herriko Burlada jatetxeak eta Arantzako Aterpeak parte hartzen dute. Bi jatetxe horietan, ehizako eta sasoiko produktuekin osaturiko menuak eskaintzen dira.

UTZITAKO ARGAZKIA

Merendu-afaria Zahar Txokon

Joan den urriraren 25ean, Zahar Txokoko bazkideek merendua-afaria egin zuten. Berrogei bat lagun bildu ziren.

KULTURA → LARUNBATEAN 20:30EAN

Berako Abesbatzak kontzertua emanen du azaroaren 16an elizan

TTIPI-TTAPA

Azaroaren 16an, larunbatarekin, Berako Abesbatzak emanaldia eskainiko du elizan. Emanaldia 20:30ean izanen da. Ez da lehen aldia Berako Abesbatzak Igantzi bisitatzen duela, lehen ere, bakar-kahiz bertze abesbatzekin batera, izana baita. Oraingoan abesbatza María Barredoren zuzendaritzapean dator. Kontzertuak bi zati izanen ditu: lehenengoan polifonia landuko dute, eta bigarrenean kantu herrikoiak. Emanaldia Igantziko Abesbatzak antolatu du, Udalak lagunduta.

Elkarretaratzea

Emakumeen aurka-ko indarkeriaren kontrako nazioarteko egunaren harira, eta Bortzirietako Gizarte Zerbitzuekin elkarlanean, Igantzin ekitaldi batzuk izanen dira. Elkarretaratze bat egingen da azaroaren 24an, eguerdiko 12:00etan, frontoian.

Abenduko kultur egunak

Euskara Batzordea abenduko kultur egunak antolatzen ari da. Aurreratuko dugu ekitaldiak abenduaren 6tik 8ra izanen direla eta horien artean, aipatzekoak dira irailean, herriko besten aitzinetik, egin gabe gelditu ziren zenbait ekitaldi egingen direla.

100€
opari Gas Naturalera ekartzen duzun adiskide (edo ahaide) bakoitzeko.
Haiek ere hobaria jasoko dute!

Lagunek gurekin harremanetan jarri behar dute
900 333 456
telefono-zenbakira

BORTZIRIAK

GIZARTEA → AZAROAREN 8AN BERAKO BERALANDETAN

Euskararen Plan Estrategikoa aurkeztu du Mankomunitateak

Euskara normalizatze-ko 2013-2014 epealdirako

TTIPI-TTAPA

Bortzirietako Euskara Mankomunitateak 2014-2017 epealdirako Euskararen Plan Estrategikoa aurkeztu zuen azaroaren 8an Berako Beralandetan.

Plan hau osatzeko otsaletik ekainera gogoeta parte hartzailea antolatu zuen Euskara Mankomunitateak. Gogoeta prozesu horretan 100dik goiti lagun aritu ziren, Elhuyar Aholkularitza enpresaren laguntzarekin. Prozesu horretan azken hamarkadetan Bortzirietan euska-

ARTXIBOKO ARGAZKIA

Ehun lagun baino gehiagok parte hartu zuen euskarari buruzko gogoeta prozesuan.

ra normalizatze-ko egin den lana aztertu zen, eta egoeraren diagnosia osatu zen. Horrekin batera, hurrengo urteetan euskararen egoera hobetzeko helburuak eta

landu behar diren ildoak finkatu ziren.

Horiek oinarri hartuta, mankomunitateak datozen lau urteetarako plan estrategikoa osatu du.

ZER LANDUKO DU PLAN ESTRATEGIKOAK?

Gogoeta prozesuan ateratako ideiak oinarri hartuta, eta azken urteotan landu diren eta segida izanen duten lan

ildo batzuk gehituta, euskara normalizatze-ko plana hamahiru esparrutan multzakatu du Mankomunitateak: familia bidezko transmisioa, euskalduntzea-alfabetatzea, hezkuntza, administrazioa, arlo sozioekonomikoa, aisialdia, gazteak, hizkuntz integrazioa, kulturgintza, komunikabideak eta teknologia berriak, corpora, egoera sozio-lingustikoa, parte-hartzea eta antolamendua. Guztira 65 ekintza inguru aurreikusi dira; horietako batzuk zehatz-zehatzak dira, une jak batean antolatu edo gauzatuko direnak, eta bertze batzuk orokorragoak, lau urtean zehar garatzen joanen direnak.

OSASUN ZERBITZUAK → NAFARROAKO GOBERNUA, OSASUNBIDEA ETA OSAKIDETZAREN ARTEKO LAN-HITZARMENA

Osasunbideko eta Osakidetzako medikuek herritarren historialak partekatuko dituzte

Informazio hutsuneak sahiesteko

TTIPI-TTAPA

Nafarroako Gobernuak hitzarmena sinatu du berriki Osasunbideko eta Osakidetzako ordezkariekin. Horren ondorioz, Bortzirietako inguruko biztanleen historia klinikoak kontsultatzeko aukera izanen dute aurrerantzean Nafarroako medikuen sa-

re publikoko langileek eta baita Euskal Autonomia Erkidegoko profesionalek ere.

Lesaka, Bera, Etxalar, Igantzi eta Arantzako 8.486 biztanleei eragingen die neurriak. Bortzirietako herritarrek Osasunbideko profesionalen eskutik jasotzen dute lehen mailako arreta baina arreta espezializatua behar dutenean Irungo Bidasoa Eskualdeko Ospitalean joaten dira 1989az geroztik,

alegia, zentroa ireki zutenetik. Gertutasun geografikoa eta errepideen loturak izan dira Bortzirietako herritarrak Osakidetzan artatuak izatea eragin dutenak. Orain arte pazienteak arduratu izan da txostenak erakunde batetik bestera eramateaz eta, ondoren, agiriak eskaneatu behar izaten ziren historia klinikoan gordetzeko. Urrats horiek, batzuetan, ez ziren behar bezala betetzen

eta osasunaren alorreko profesionalek informazio-hutsuneak izaten zituzten, horrek erabiltzaileei arreta egokia ematea eragotziz.

Lan hitzarmenaren ondorioz, Bortzirietako herritarren historia klinikoetarako sarbide partekatua izango dute Osasunbideko eta Osakidetzako profesionalek. Historia klinikoak erabat informatizatuta izanen dituzte eta hala, bi erakundeetako txos-

tenak ordenagailu bidez eskuratzeko aukera izanen dute bateko zein bestekoek.

Zehazki barne-medikuntza, traumatologia, endokrinologia, ginekologia... arloko arreta jasotzen dute Bortzirietako herritarrek Irungo Ospitalean. Eta onkologia eta kardiologia bezalako espezialitateetarako Donostian artatzen dituzte, Irunen ez baita espezialitate horien arreta ematen.

HEZKUNTZA → EZCARAY-RA BISITA

Errioxan ibili dira eskolako 5. eta 6. mailako ikasleak

English
Immersion
programan
parte hartu
dute

Maiden PETRIRENA

Urriaren 20tik 26ra, Sunbillako 5. eta 6. mailako ikasleak, Beintza, Narbarte, Elgorraga, Zubietza eta Iturengo ikasleekin batera, 25 guztira, Ezcaray-ko (Errioxa) *El Molino Viejo* aterpetxera joan dira Hezkuntza Ministerioak antolatutako *English Immersion* programan parte hartzera. Bertan Pontevedrako Poio herriko ikasleekin batera egon dira egunero egin diren

ekintza guztietan parte hartuz, Haritz Arriola irakasleak erran digunez. Ikasleek egun guztiak ekintzez beteta eduki dituzte, bertako begirale eta hemendik joandako irakasleekin, ingelezaren arlo ezberdinak lantzen. Honen ondotik afaldu eta gauerako antolatuta zeuden ekintzak egin dituzte, kluedoa, gimkana, belduzko gaua... Azken egunean ikasleek Disoko festa eduki zuten.

Aterpetxeko 7 begiraleak Ingalaterrakoak eta Irlandakoak dira eta egunero ikasleekin ingelezaz naturarekin zer ikusia dituzten gaiak landu dituzte. Gaiak ahalik eta modu entreten-

ARGAZKIA: HARITZ ARRIOLA

Ikasle eta irakasleak Ezcaray-en.

garrienean lantzen saiatu dira, jokoak erabiliz. Gainera beraien arteko erlazioak bultzatzeko 50 ikasleak 4 taldeetan banandu dituzte galiziarrek eta hemengo ikasleak nahasiz.

Eduki duten denbora librean ikasleek kirol eta joko ezberdinak egin dituzte eta egun batean Ezcaray herrira bisita egin dute hemengo irakasle baten laguntzaz.

OSASUNA

Gaixoak etxean nola zaindu hitzaldia emanen dute azaroaren 26an

TTIPI-TTAPA

‘Gaixoak etxean nola zaindu’ hitzaldi-tailerra emanen du Aintzane Mariezkurrena erizainak azaroaren 26an, astearte arratsaldeko 3:30etik 5:30era Udaletxeko bigarren solairuan. Bertan landuko dituzten gaiak: erizaintza arloko oinarritzko zainketa, nutrizioa, gaixoa mugitzeko teknikak eta eskerei aurre hartzeko jarraibideak. Donetebeko Osasun Etxeak eta Afan elkarteak antolatu dute hitzaldia.

UTZITAKO ARGAZKIA

Herrera anaiek bikain segitzen dute

Diario de Navarra Openeko azken txanpan sartuak daude Herrera anaia. Azaroaren 3an Lukinen izan zuten karrera eta bertan Eneko 4. postua egin zuen (argazkian), Koldok berriz 2. na. Azaroaren 10ean Muniainen aritzekoak ziren. Sailkapen orokorrean momentuz Eneko 5 postuan dago eta Koldo, anai gazteena berriz, 2. postuan.

Ba al zenekien

Azken urteetan bezala Nafarroako Gobernuak fruta ekartzen dietela Haur Hezkuntzakoei 3 egunez gosalduta ahal izateko

ARGAZKIA ETA TESTUA: ANTON ESPELOSIN

Miguel Latasaren omenezko 4. pilota txapelketako finalak

Azaroaren 1ean jokatu ziren udal pilotalekuan Miguel Latasa zenaren omenez laugarren aldiz antolatutako pilota txapelketako finalak. Orain arte Arruteneko frontoian, Latasaren etxean jokatzen ziren finalak, baina ttiki gelditu eta udal pilotalekura eraman dira aurtan. Kadete mailako finalean, Peio Echeverria (Ultzama) eta Iker Espelosin (Sunbilla) lehiatu ziren lau terdiaren barrenean eta ultzamarra nagusitu zen, 18-10. Gazte Mailako finalean, kantxa osoan eta bina-ka, Huarte taldeko Iker Zamora eta Jabi Lezaun (bi hauek Espinal eta Goñiren ordeztu zituzten) 22-14ko emaitzarekin gailendu zitzaizkien Bortzirietako Beñat Mitxelena eta Xabi Mendiri, (azken hau Jon Olaizolaren ordeztu zituzten).

DONEZTEBE

KIROLA → ABENDUAREN 21EKO MENDIAREN EGUNEAN

Alex Txikonek Errekako bi kiderekin apustua egingen du

8 kanaerdiko aizkoraz moztu eta 8 kilometro lasterka egin beharko ditu, Juan Telletxea eta Santi San Migelen kontra

TTIPI-TTAPA

Abenduaren 21ean, Errekaren Mendiaren Egunearekin bat eginez, izugarrizko apustua egingen da. Alex Txikon mendizale-korrikalari-aizkolari famatua alde batetik, eta Santi San Miguel eta Juan Telletxea Errekako kideak bertzetik.

Alex Txikonek 8 kanaerdiko moztu beharko ditu eta ondoren 8 kilometro laiskerka osatu. Lan bera egin beharko dute Errekako kideak, baina bakoitzak bere espezialitatean txandaka: Juanek 8 kanaerdikoak moztuko ditu eta Santi San Miguelek 8 kilometroak laisterka egin.

ARGAZKIA: ERREKA K.E.

ASOBAL ligan ari den Anaitasuna eskubalio talde nagusiak Doneztebeko kiroldegian geldialdia egin zuen urriaren 30ean, Elgorriagako Bainuetxean egon ondoren, Errekaren harrobiko jokalariekin egoteko. Neska-mutilek ez zuten aukerarik galdu goi-mailako jokalariekin (tartean Ibai Meoki herritarra) argazkia atera eta autografoak eskatzeko.

EGUBERRIKO SASKIA

Erreka Kirol Elkartearen Eguberriko saskiaren boletoak salgai jarriak dituzte herriko komertzioetan eta jokalarien bidez. Saskiaren komisioak saski ederra prestatu du aurren. Horrela egonen da osatua: Asteburuko ateraldia bi pertsonentzat, ordenagailu eramangarria,

mendi bizikleta, Telebisita DVDarekin, Elgorriagako Balnearioan bi pertsonentzako bonoa bazkaria barne, Segway-en ibilaldia Leurtza Abenturaren eskutik bi pertsonentzat, Ardoa, urdaiazpikoa, likoreak...

Gogoratu behar da Eguberriko Saskia hagitx garrantzitsua dela Elkarteko jarduerak fi-

nantziatzeko. Zozketa abenduaren 20an izanen da, Erreka Kirol Elkartearen egoitzan, arratsaldeko 8etan.

ESKUBALOI TALDEEN AURKEZPENA

Errekako eskubaloi talde guztien aurkezpena azaroaren 23an egingen da. Egun horretan talde seniorrak Huarte-

ren kontra jokatzen du, eta ondoren Errekako talde guztiak aurkeztuko dituzte. 19:00ak aldera hasiko dira aurkezpenak. 7 talde eta 130 jokalaririk ditugu aurrean: senior mutilak, jubenil mutilak, kadete neskak, infantil mutilak, infantil neskak, alebin neskak eta prealebin mixtoa.

Pertsonaia
Xanti UTERGA

Urriko onena izan da

Oriamendi enpresak urriko erremontelari onena izendatu du herriko aurrelaria. Lesio baten ondorioz, hilabeteak eman ditu jokatu gabe baina joku ona berreskuratu duela erakutsi du eta berekin, ezinezkoak diruditen jokaldiak bueltatu dira kantxetara. Binakako erremontean ere ongi hasi da, lonekin bikote eginez Urriza eta Endikari 34-40 irabazi baitzieten lehen partidari.

APARAN, S.A.

BRIKOLAIA eta ZURAK

- Melamina taulak
- Taula hidrofugoak (uretik babesteko)
- Txapaz estalitako taulak
- Entzimerak
- Ate arruntak eta sukalde mogleendakoak
- Pintura eta bernizak
- Bainurako mogleak eta osagarriak
- KIT mogleak, esku-erremintak, etab...

Tel: 948 456 080
Fax: 948 450 334

DONEZTEBE

LIZUN
GAZTANDEGIA

Sunbilla - Tel: 948 450 862

Gure Haragia
Nuestra Carne

GIZARTEA → ONDDO ETA URAREN BIDEETAN ERE SEINALEAK JARRI DITUZTE

Bostorratzeko borda eta ingurua txukun gelditu dira

Mahaia eta egurrezko hesia jarri dira

Mattin LARRALDE

Bostorratzen moldatu zen borda eta ondolik, mahaia eta egurrezko hesia jarri dituzte inguruan. Izena ere paratuta, txoko polita gelditu da bertan atsedean hartu nahi dutenentzat. Onddoaren bidean dago eta bertara iristea errazteko, Onddo eta Uraren Bideetan ere seinaleak jarri dituzte.

Naturak udazken honetan ere eman du bere fruitua. Nahiz eta denak ez ditugun neurri berean ikusi onddoak agertu dira mendietan.

Santu guzien eguna
Azaroaren 1ean Santu

ARGAZKIA: MATTIN LARRALDE

Borda eta ingurua aski txukun gelditu dira Bostorratzen.

Guztien eguna zela-eta jende asko izan zen hilerrian. Dena lorez bete eta oso ongi apaindu zuten. Oporraldia gozatzeko

asmoz, jende ugari izan da gure herrian bisitan. Landetxeetan, bainu-etxean, herriko ostatuan eta jatetxean aspaldiko partez ikusi den

jende etorrerarik handiena izan zen. Horrela segi dezala, beharrezkoa baitu gure inguruak turismoaren bultzada.

KULTURA

Bertsolari
Txapelketa
Nagusiko
kanporaketa
Elizondon
azaroaren 23an

TTIPI-TTAPA

Elizondoko Baztan pilotalekuan azaroaren 23an, arratsaldeko 05:30etan hasiko da kanporaketa. Ikusminik ez da faltako, finalurrekoen bigarren itzuliko lehenengo saioa baita. Une honetan, oholtza gainean izanen diren etatik izen bakarra aurreratu genezake, Fernando Anbustegi gaitzaitzailearena. Kantu an berriz, Gernika-Lumoko saioko irabazlea eta finalurreko lehenengo itzulian 1., 4., 7., 10. eta 13. postuan sailkatzen direnak ariko dira. Sarrerak bertsosarrerak.eu atarian daude salgai.

1951tik
Casa Cambra
lentzeria-etxea

ESKAINTZA: Nordikoak
edredoi fundak · albormozak · edredoi nordikoak · ohe estalkiak · maindireak · mantelak · kuxinak · toailak
Tafalla, 13 · IRUÑA · 948 230 634

ITUREN

LEGASA

HEZKUNTZA → LEHEN HEZKUNTZAKOAK AZAROAREN 27AN JOANEN DIRA OINEZ

Eskolatik Zubieta bisitatzera joan eta joanen dira ikasleak

Errota bisitatu eta bertze ekintzak egiten dituzte

Arkaitz MINDEGIA

Ikasturtea aitzinera doan neurrian herriko eskolako ikasleak hasiak dira beraien lehen-dabiziko ateraldiak egiten. Herriatik hurbil joan eta joanen dira, hain zuzen ere Zubietara. Haur Hezkuntzako ikasleak azaroaren lehen astean joan ziren eta Lehen Hezkuntzakoak, berriz azaroaren 27an joanen dira oinez. Bertan Zubietako errota bisitatzetik aparte Haur Hezkuntzakoek talo tailerra eta negutegi ekologikoa egin zuten eta Lehen Hezkuntzakoak, berriz, talo tailerra eta ginkana egingen dute.

Bertze aldetik, eskolako irakasle, ikasle eta gurasoak LOMCE legeri ezetz errateko hainbat ekitaldi antolatzen ari dira, lege honek ekarriko dituen aldaketak gogorrei aurre egite-

UTZITAKO ARGAZKIA

Usoak gutti baina basurdeak bai

Urria joan zaigu eta gure ehiztariak usoak ehiztatu izanen dituzte edo ez, baina argazkian ikus daitekeen bezala basurde ederra ehizatu dute. Ederki jan izanen dute gisaduan, gibela prexiturik... edo beharbada hozkailuan sartu izanen dute, aitzinerago jateko. Beraiek ikusiko dute.

ko. Doneztebeko eskolan izan zen mintzaldian ere parte hartu zuten Pulunpako irakasle eta gurasoak.

Herriko Ostatua

Berriki itxi ditu ateak Herriko Ostatuak. Udalak segidan deialdi publikoa egin du, interesatuek beraien eskaera

aurkezteko. Azaroaren 6an akitu zen epea.

Garbitzailea

Udalak herriko erai-kin publikoen garbiketarako egiteko lanpostua adjudikatu du berriki. Blankak garbituko ditu kontsulta, udaletxea, eskolak, plaza eta Aurtizko frontoia.

Ruper Ordorika

Urriaren 31n Herriko Etxeko ganbara jendez bete zen, eskualdetik eta kanpotik ere etorri baitzen. Kontzertu ederra eskaini zuten Ruper Ordorika eta mugalariek, kantu zaharrak eta *Azukre koxkorrak* azkeneko diska berriko primiziak.

UDAZKENA

Giro polita ekarri digu udazkenak herrira

Izaskun ETXART

Usoak direla eta ez diler jendea mendian ibili da, ehiztariak eta haien ingurura hurbiltzen direnak giroan gustura egon dira mendiko postu, xoko, malda, bide, borda eta otorduetan.

Gaztainak biltzen ere ibili ziren haur, guraso eta irakasleak. Urriaren 31n, ortzegun arratsaldean mendira joan eta gaztainak bildu zituzten. Menditik itzultzerakoan elkartean merendu afaria egin zuten eta gaztainak ere jan zituzten gustura. Eta urriaroan ere herrian bertan ikastaro batzuk egiteko aukera sortu da: pandereta eta trikitixa eta zumba. Pandereta, asteazkenetan 3etatik 4etara eta trikitixa, asteazkenetan 4etatik aintzinera eta ortzegunetan 5etatik 6etara. Eta zumba, astelehen eta asteazkenetan 6etatik 7etara eta astearte eta ortzegunetan 7etatik 8etara. Denak Legasako eskolan ematen dira.

SAGARDOTEGIA, IBARTEGIA, IBETEGIA

IBARDIN (BERA)

SAGARDOTEGI MENUA
Txorizoa sagardoan | Bakailao-tortilla | Bakailao-frijitua | Txuleta | Gazta eta inbaurrak

MANTTALE MENUA
Kroketa | Bakailao-tortilla | Txuleta | Gazta eta inbaurrak

EGUNEKO MENUA

Joan-etorrirako garraioa negoziatzeko aukera
Gauetz irekia (guttieneko taldea 20 perts.)

ERRESERBAK
948 630 302
670 365 011

DESKONTUA

Bono hau erakutsita **%10eko DESKONTUA** (menu berezietan izan ezik)

JUAN J. PICABEA

ttipi txartela

%10eko DESKONTUA
marka batzuetan ezik

HONDAKINAK → 36 EDUKIONTZI BERRI PARATU DITUZTE

Birziklapena hobetu asmoz zaborrontziak berkokatzen hasi dira eskualdean

Olio edukiontzi
gehiago ere
paratu dituzte

TTIPI-TTAPA

Birziklapena hobetu asmoz eta hondakinen inguruko legedi berria betetze bidean, Bortziriak eta Malerreka Mankomunitateek eta Baztango Udalak zaborrontziak berkokatzea eta edukiontzi mota guztiak dauden puntuetan biltzea erabaki dute.

Horregatik, proiektu honen barrenean, paper-kartoi eta enbase edukiontzi gehiago paratzen hasi dira. Guztira, 36 edukiontzi berri paratu dituzte, 18 urdin eta 18 hori. Momentuz, Bortzirietatik hasi dira, baina hurrengo hilabeteetan Baztanen eta Malerrekan ere edukiontzi gehiago paratuko dituzte. Herriguneetan puntu berri batzuk sortu dira, falta ziren karriketan edo auzoetan, baina batez ere baserri-auzoetan bizi diren bizilagunei hurbildu nahi izan dizkiete birziklatzeko edukiontziak. Hori dela eta, baserri auzoen sarreretan puntu berriak sortzea erabaki dute. Horrela hondakinak bereiztea errazten da eta portzentaia igotzea espero dute, hondakinak kudeatzen dituzten erakundeek orotarazi dutenez, «ezin baitugu ahan-tzi oraindik %25 bakarrik birziklatzen dugula!».

OLIO EDUKIONTZIAK ERE

Baztanen 4

• **Elizondo:** Jaime Urrutia 55 eta Braulio Iriarte 37.

• **Erratzu:** Utselei 24, sarrerako pisetan.

• **Ornoz:** Suhiltzaileen ondoan.

Bortzirietan 2

• **Bera:** Altzate karrikan, Lixoia ostatuaren parean.

• **Lesaka:** Plaza Zaharreko aparkalekuan.

Malerrekan 2

• **Ituren:** Latsagaiko bidean, zubia-
ren ondoan.

• **Donamaria:** Uxarrea auzoan, Herriko ostatuaren parean.

Auto Asegurua

**"Zure autoak
aseguru on bat
merezi duelako..."**

Javier Aramendiak, Caja Rural-Seguros RGA taldeko nafar txirrindulariak, errepidean erakusten du ez dela gutxierekin konformatzen. Ez bizkietan, ezta bere autoan ere.

Auto Asegurua Rural Kutxan duela, hots, Rural Kutxa Taldeko Seguros RGA Aseguruen estaldura zabalarekin eta baldintza ekonomiko onenekin.

**...bat egin ezazu talde
seguru batekin"**

Galdetu gure edozein bulegotan. Aseguru on baten atzean talde on bat baitago bertan.

Seguros. Funciona.

Talde seguru bat

ZUBIETA

KULTURA → URRIKO AZKEN ASTEBURUAN ETA AZAROKO LEHENBIZIKOAN

Lesagibel eskultorearen lanak ikusgai izan dira estalpean

Motozerra hutsez egindako lanak ziren

Fermin ETXEKOLONEA

Lesagibel eskultorearen lanen erakusketak ikusgai izan zen urriko azken asteburuan eta azaroko lehenbizikoan. Udalak antolatutako erakusketak "Motozerra hutsa" zuen izena, motozerrarekin bakarrik landutako lanak erakusten baitzituen.

Lesagibel jaiotzez irundarra da, baina urte franko baditu Beintza- Labaiengo Ameztiko Bordan bizi dela.

ARGAZKIA: IZASKUN ZUBIALDE

Egur bloke bakarrik motozerraz landutako eskulturak dira Lesagibelek aurkeztutakoak.

Errota

Urrian itxia egon da errota, moldaketa ba-

tzuk egin behar zirela eta. Pimpiaren kontrako tratamendua egin zaie

zurei eta orain berriz ireki da. Urte bukaera bitartean 11:00etatik

14:00etara zabalduko ditu ateak, astelehene-tarj astartetan izan ezik.

Herriko Ostatuan zinea eta dantza

Azaroan 22an, heldu den ostiralean, Helena Bengotxearen *La Agenda Setting* dokumental ikusgai izanenda Herriko Ostatuan.

Beste aldetik, Afrobahiano dantza ikastaroa ere hastekotan dira Herriko Ostatuan. Datuk ez daude zehaztuak baina hilabetean behin emateko asmoa dute, larunbat batean 18:00 aldera. Euka brasildarrak emanen ditu klaseak.

SALDIAS

GIZARTEA → SARRERA LIBREA IZANEN DA

Jakoba Errekondoren hitzaldia Herriko Etxean hilaren 23an

Baratze, arbola eta lore kontuak erakustera heldu da

Markel LIZASOAIN

Basaburu Ttikian erronda egiten ari da Jakoba Errekondo. Garagarrilean, Labaienera

etorri zen, bezperan Leitzan sagardo kontuak aipatuta. Eta oraingo txandan, Saldiasera etorriko da landareez jolas egitera. Azaroaren 23an izanen da hitzaldia, larunbatekin (11:00etan), Tabernekoko ganbaran. Radioan bezalaxe ariko da jendea-ri esplikazioak ematen txertoak noiz egin, apa-

ingarritako loreez kontsejuak ematen, sagarren gorabeherak, mahatsarenak, ongarri horberena zein den, plantak izaten dituzten gaitzak nola sendatu, tomateari xertexak gutxiago atakatzeko zer egin behar den, habetak nola prestatu, artzai makilatarako adarrak noiz moztu, arbolak no-

ARGAZKIA: DANI BLANCO - ARGIA

Jakoba Errekondo izanen da hizlari Herriko Etxean.

la modorratu eta hau eta hori... Terrenoak nola aprobetxatu ez dakienak ere aukera polita du hari galdetzeko zer plantatu sartuko lukeen.

Lehenbizian, bera ariko da jolasean, eta landare batek nola funtzionatzen duen eraku-

tsiko du, hazitik atera eta handitu bitarte, eguzkiak zer indar duen, ilargia... Esplikazioak eman ahala, jendea-ri galdemoduak etorriko zaizkio, eta denei erantzutera saiatuko da. Sarrera librea da, eta animatu dadila jendea.

Eraikuntza
gehigarria
2 0 1 3

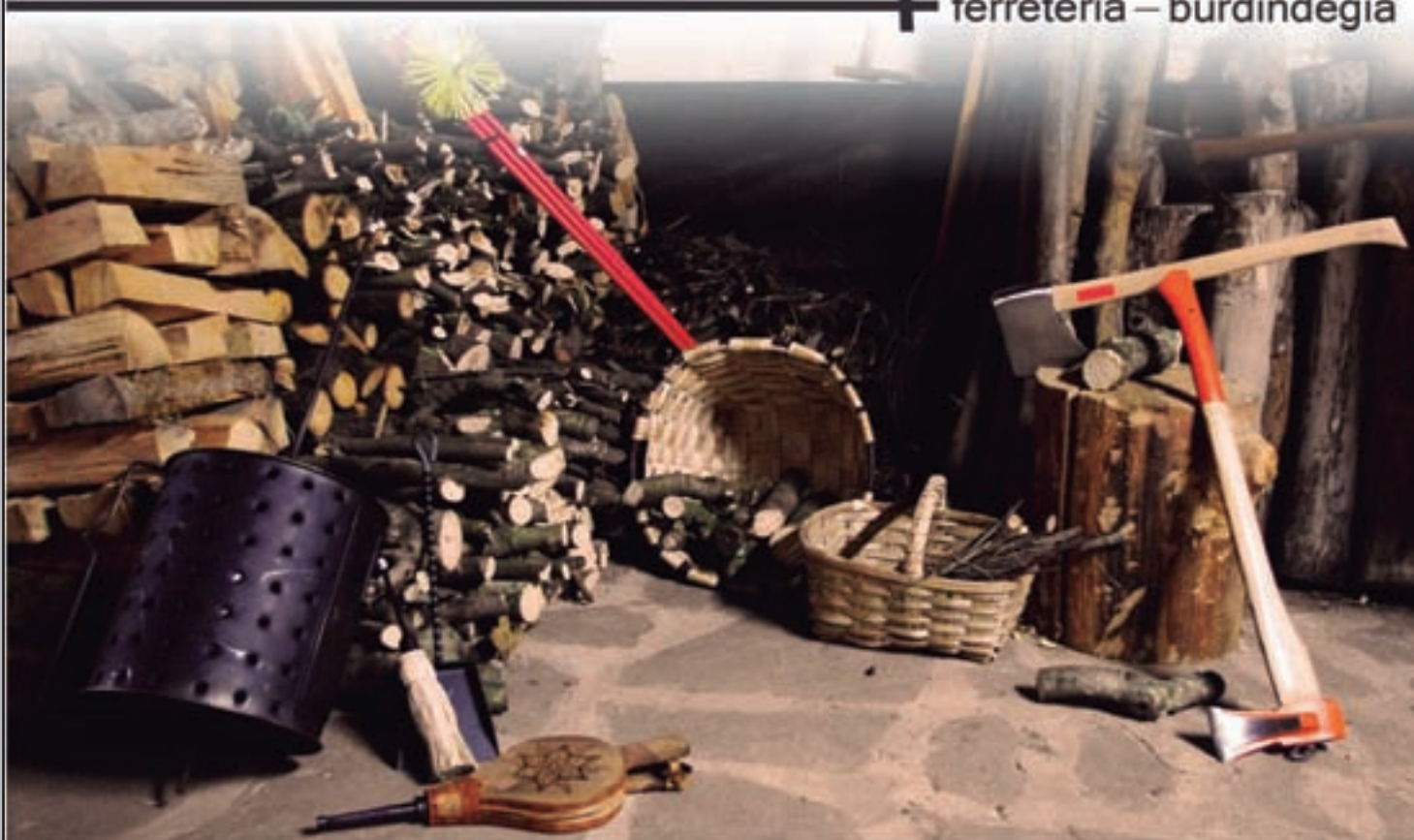
ALMACO BAZTAN GRUP GATTIA

Errepide nagusia, ELIZONDO · T. 948 580 104 F. 948 581 857

www.almacobaztan.com

Apezteguia
ferreteria – burdindegia

2013ko Udazkena hotzarako presta zaitez!

Leitza Errepidea 33, Doneztebe | 948 450 994 | info@apezteguiaberria.com

arkitektura...

Berritze eta errehabilitazioak
Anpliazioak
Planta berriko proiektuak
Hiri diseinua

...eta

Aholkularitza energetikoa
Ziurtatze energetikoa
Tasazioak

ae

arkitektura + eraginkortasuna

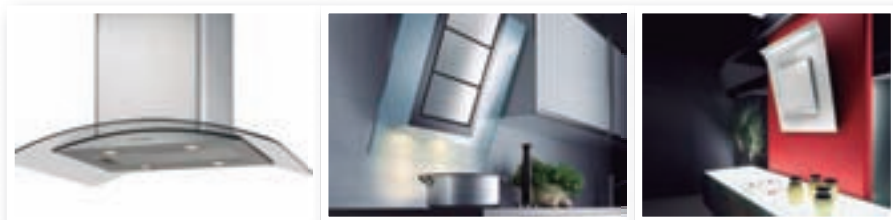
Laura Apezteguia
T. 626 261 990
laura@apezteguiaelizalde.com

SUKALDEA

Ke-kanpaia aukeratzeko gakoak

NOLAKOAK DAUDE?

Sukaldearen diseinura egokitzen direnak daude merkatuan: Irla edo penintsularen gainean instalatzen direnak; moblean integratzen direnak; armairu baten barnean gordetzen direnak eta ate zabukaria tiratzerakoan martxan jarritz; horizontalak; altzari altu baten azpian instalatzekoak eta teleskopikoak; modulo altuetan integratzen direnak eta funtzionamenduan daudenean bakarrik ikusten direnak.

ZEIN NEURRIKOA BEHARKO LUKE?

Xurgatze-gaitasun hobea izateko, sukalde plaka baina haundiagoa izatea gomendatzen bada ere, gutienez, sukalde plakaren zabalera behar du. Adibidez, 60 cm.ko plakaren kasuan, ke-kanpaiak 70, 80 edo 90cm.koa izan beharko luke. Potentzia ere garrantzitsua da eta hori sukaldeko azaleraren arabera kalkulatzen da. Potentziarekin asmatzeko formula hau da: sukaldearen m^2 ak x altuera x 12. Adibidez, 10 m^2 ko azalera eta 2,7 metroko altuera duen sukaldeak 324 m^3 /orduko potentzia beharko luke.

ZENBATEKO KONTSUMOA DU?

Bertze etxetresnekin alderatuz, ke-kanpaiak energia gutti kontsumitzen du baina gas-tua aukeraturako modeloak duen potentziaren arabera izanen da. Ke-kanpaia potentzia minimoan ari denean, gas-tua 70 w/orduko izaten da eta argia piztuta eta abia-dura maximoan funtzionatzen ari denean 200 w/orduko, gutxi gora behera.

GUZTIEK KEAK ATERATZEKO BIDERIK BEHAR DUTE?

Beti da gomendagarri keak eta usain txarrak ateratzeko bidea instalatzea. Hala ere, etxearen ezaugarriengatik ezinezkoa bada, ikatz aktiboak dituzten filtroak jar daitezke. Kasu hauetan airea filtratu egiten da berriz ere sukaldera itzultzeko. Marka gehienek bi sistemak dituzten ke-kanpaiak eskaintzen dituzte.

BORTZIRI
UNSION ANAIK
Sukalderako altzariak

Bereau etxea • LESAKA
Tel.: 948 637 266 • 607 226 891 • Fax: 948 637 511

sukalDeco
estudio cocina y baño

www.sukaldecos.com IRURITA 948 580 666

Karsuk® Muebles de cocina
Meubles de cuisine
Sukaldeko altzariak

Karlos Pombar Sainz

Sara 1 beheka - C lokala 31780 Bera (Na)
T/F +34 948 625 430 | M +34 699 884 084
info@karsuk.eu | www.karsuk.eu

BORTZIRIAK
expert

KONPONKETAK
ere egiten ditugu

%20
DESKONTUA
SUKALDE
ALTZARIETAN

Bidasoa, 45 . 31780 Bera . 948 630377 . 948 631091 . info@bortziriak.com . www.bortziriak.com

DOZAGARAT

eraikuntzak

Itzea, 5
31780 BERA
948 631 168
660 382 458

CONSTRUCCIONES A. BENGOTXEA

- Etxebizitzak egin
- Zahar-berritze lanak
- Saneamentuak
- Obra publikoak
- Zeramika denda

URDAZUBI
Tel. 948 599 166 www.carrelagesbengotxea.com

Patxi Jaurena

ZURGIN LANAK OROKORREAN
MENUISIER - CHARPENTIER

628 550 490 - URDAZUBI (NA)
ursunea@gmail.com

Aintzinaldeak, angeluak, pareta-aitzinakoak
leihoak, ateak, arkuak, pilareak,
tximiniak, erlaitzak, moldurak
zokaloak, hilariak, marrazkiak

Tel. 948 631 317 • Faxe. 948 631 587
Irungo errep. • BERA
www.antzuzelak.com • info@antzuzelak.com

TOMAS TELLETXEA

zaharberritzeak

Esperimentu
handi edozein
motatako
erreformak
egiten dira

Salboreta karrika, 22
31790 ARANTZA
Telf.: 606 343 355
telletxetomas@gmail.com

LOHITZYNE

eraikuntzak

LABIAGA

eraikuntzak

IMANOL 608 117 634
XATUR 608 117 635

BERA | ELIZONDO

EZKAIN

eraikuntzak S.L.

Lizarraga, 3 • LEITZA
M. 650 910 868 • 650 910 867
T/F. 948 610 956 • 948 610 956
ezkain1@gmail.com

ETXEA, TEILATUA eta
ERAIKUNTZAK OROKORREAN

Tfnoa: 948 615 110
Mug: 699 461 386
Eguzkialde etxea
31749 EZKURRA

analak, apezetxea

topografia

lur-neurketak

Idieta, 71 - 1.A
31754 GOZUETA • Nafarroa
Tel. 650 20 16 27
699 63 24 80
www.apezetxeanalak.com
topografia@apezetxeanalak.com

obren kontrola

Venta du Carrelage

Zeramikaren benta

asteartetik ostirala arte :
09:00-12:30 / 14:30-19:00

larunbata:
09:00-12:30 / 13:30-18:00

Lori venta | Zugarramurdi
Tel.: 00 34 948 59 90 24
Fax.: 00 34 948 59 93 02
Mug.: 06 15 11 52 23
www.laventaducarrelage.com

bixino

ERAIKUNTZAK CONSTRUCCIONES

Era guztietako obrak
Kanpoko eta barneko erreformak
Gremioen koordinazioa

Eskaerak aurrekontua konpromisorik gabe

T. 630 728 896 • IGANTZI • bixino@hotmail.es

NOLA EGIN KE-KANPAIEN MANTENTZE-LAN EGOKIA?

Filtroak maiz garbitu edo berritu behar dira. Metalezkoak ontzi-garbigailuan garbi daitezke. Ikatzezkoak, ke-kanpaiaren erabileraren arabera eta fabrikatzaileak adierazten duenaren arabera berritu beharko dira (3 hilabetero gutxi gora behera).

AZKEN MODELOEK NOLAKO BERRITASUNAK DITUZTE?

Ohiko funtzioez gain –ke ateratzea eta argia– modelo berrienek funtzio automatikoak dituzte. Adibidez, ke-kanpaia nahi gabe martxan uzten baduzu, automatikoki itzaltzea; sukaldean kea detektatzerakoan automatikoki aktibatzea; edo sentsoeren bidezko abiaduraren programazio elektronikoa.

ZEINTZUK DIRA AURKI DITZAKEDAN AZKEN NOBEDADEAK?

Diseinuari dagokionez, pareta edo sabaian integratzen direnak nabarmendu behar dira. Gainera sukaldean, keak sortzen diren tokian, instalatzen diren modeloak ere azpimarratu behar dira. Gordeta daude eta erabili behar direnean bakarrik goitzen dira. Beste joeretakoa bat, lanpara-itxurako ke-kanpaiak dira.

EROSTERA KOAN, ZERI BEGIRATU BEHAR ZAIO?

Metalorekin blindatuak dauden motorrak izatea, eta ez plastizkokoak. Modu honetan grasa, hautsa eta zikintasuna ez zaie sartuko. Abiadura desberdinak izan behar ditu eta kerik berriz ez sartzeko, atzera ezineko balbula dutenak. Gutienez 600-700m³ko xurgatze gaitasuna eta soinu-maila 60 dezibelio azpitik.

Datu-iturria: www.elmueble.com

Gero eta potenteagoak eta isilagoak, ke-kanpaiak behar-beharrezkoak dira sukaldean. Bi ezaugarri horiei, potentziari eta isiltasunari, erreparatzen zaie gehien batean bat berria erosteko orduan.

TTIPI-TTAPA ALDIZKARIA SARE SOZIALEAN

facebook

www.facebook.com/ttapi.ttapa

ETXETRESNA ELEKTRIKOAK JAURENA

Julio Caro Baroja. 6 behea
31780 BERA • Nafarroa
Tel/Faxa: 948 631 217

cenor

GEEA
ESTUDIOS GEOLOGICOS

IKERKETA GEOTEKNIKO ETA HIDROGEOLOGIKOAK
edozein eraikuntzarako zimentazioak,
eraikuntza zibila, lurpeko urak, ingurugiroa

www.geea.es

696 435 907 • 606 507 335

Philippe GAMOY
Geologoa

IKERKETA
Geologikoak
Geoteknikoak
Hidrogeologikoak
Ingurumenakoak

620.796.005

Zimentazioak • Lur azpiko urak
Ezponden egonkortasuna • Zaborteziak

Xalbador Kalea, 28 - 31700 ELIZONDO (BAZTAN)

ESKAINNTZA BEREZIAK
sukalde eta etxetresnetan

AMAIUR
mobiliario de cocina y baño

Rosa Seminario, 13 - 31740 DONEZTEBE
T. 948 450 400
info@mueblesamaiur.com

Zurgin lanak orokorrean

Aparan Industrialdea - 31740 DONEZTEBE

Tel. 669 939 057

mutuberriazurgindegia@hotmail.es

Juanotena
zurgindegia

Ateak • Eskailerak • Leihoak • Teilatuak
Zolak • Kontraleihoak • Armairu enpotratuak

www.juanotena.com

Leitza Errep. 35 • DONEZTEBE • T. 948 45 02 11
info@juanotena.com

MINDEGIA
ZURGINDEGIA

ATEAK • TARIMAK • LEIHOAK • TEILATUAK • PARKETAK
ARMAIRUAK • ESKAILERAK • SUKALDEAK

T. 948 451 906 • M. 689 531 012 • AURTITZ
carpi.mindegia@yahoo.es • www.mindegia.com

"TELLETXEA"
Lorazaintza

*Paisajismo
Lorategiak Diseinatzea eta Sortzea
Ureztatze Sistema Automatikoak
Kimaketak
Mantentze Lanak*

John Telletxea
Nekazar Ingeniari Teknikoa
Orreagako Indurraldea, 18. industria-nabua
31770 EZSARA (Nafarroa)
T. 649 418 683 • F. 948 637 049
john.telletxea@hotmail.com

www.telletxealorezaintza.com

ALTZARIAK

Zura, altzarigintzan errege

Zurezko altzari baten kalitatea hainbat faktoreri erreparatuz antzeman daiteke: koloreari, akaberei, aireztapen sistemari, tiraderei...

Ohea, arropa-armairua edo jantokiko mahaia hautatzeko sekulako pazientzia hartu behar izaten da, estilo, diseinu eta prezioen aukera amaigabea delako. Baina, horrez gainera, erosi nahi denaren berri zehatza izatea ere komeni izaten da: materialen kalitatea, garbitzea, konterbatzea, nola zahartzen den,...

Merkatuko eskaintza, nagusiki, bitan banatzen ahal da: akabera sintetikokoa eta zurezko altzaria. Lehenak prezio merkeagoak eta diseinu gehiago eskaintzen ditu. Bigarrenak, akabera nabarmenduko den ebanisteria lana edota eskulangintza lana.

Hala ere, ustearen kontra, altzari baten kalitatea erabilitako materialak ez ezik beste zenbait faktorek ere determinatzen dute, hala nola akabera edota funtzionaltasunak. Izan ere, soil-soilik zurezkoak diren altzariak (ustez, behintzat, kalitate hobekoak balira ere) ia ez dira komertzializatzen, horrelakoak egiteko arbola gehiago ebaiki beharko lirateke eta, gainera, zura materia biziduna denez, hezetasuna eta tenperatura aldatzean, hura mugitu egiten da.

Nolanahi ere, zuretan alde handiak daude. Konparaziora:

Zur gogorra: garesti eta iraunkorra. Adibidez kaoba, haritza, gaztaina, pagoa, gerrezia, intxaurra, lizarra, wenge edota teka ditugu. Prezioa: armairu bat erosteko 1.000€tik gora.

Zur biguna: merke eta arinena. Honelakoak dira pinua, altzifrea, izeia, makala eta urkia... Biguna da lantzeko unean baina horrek ez du esan nahi gutxi iraunen duenik. Prezioa: armairu bat erosteko, 700€tik gora.

Prezio horiek orientazio gisa emanak dira, zuraren, akaberen eta izarien arabera, alde handiak baitira altzari batetik bestera. Zur klase bat eta bestearen prezioen arteko aldea, funtsean, arbolaren hazkuntza-erritmoak determinatzen du: zur gogorra hazkuntza mantsoko arbolena da; zur samurra, aldiz, ugariago diren eta azkarrago garatzen diren zuhaitzek ematen dute.

URTXULUTEGI Zurgindegia

ateak | leihoak | eskailerak | sukaldeak | armairuak

Zurgin lanak orokorrean

PVC eta ALUMINIOA

www.corpinteriourtxulutegi.es

Ordoki Ind. | ARIZKUN | 948 453 475
corpinteriourtxulutegi@hotmail.es

KALITATE ONEKO ALTZARIAREN ADIERAZLEAK

Altzariaren iraunkortasuna, materialak berak baino emanen zaion erabilerak eta mantenduko den egoerak baldintzatuko dute. Altzaria zaindu ezean, litekeena da zuraren kontrakzio naturalaren ondorioz bere piezak mugitzea, altzariaren harmoniaren kalteetan.

Laburbilduz, kalitate oneko altzaria den ezagutzeko honako elementu hauek bermealdian nola jokatzten duten erreparatu behar da:

- **Ertzak.** Altzari sintetiko baten ertzak irregularrak izaten dira eta itsatsiak egon ohi dira; zurezko altzariak, ohol edo taulen kasuan, elkarri itsatsitako lamez edo pieza bakar batez osaturiko akabera perfektua dauka.
- **Bazterrak.** Biribildurik egon behar dute, kolpe bat hartuz gero, kaltea edo mina arintzeko (haurrentzako altzariak direnean, bereziki).
- **Kolorea.** Zur naturaleko altzariak ñabardurak, betak eta kolore ez uniformeak agertuko dute; gainerakoek, kolore homogeneoa.
- **Akabera.** Altzaria bainuan jartzekoa bada, kanpo aldean korrosioaren kontrako berniza edo pintura behar du. Haurrentzako altzariak direnean, garrantzi handikoa da pinturak berunik ez edukitzea.
- **Distira.** Distira handiegia ikusmen-nekea eragiten du, batez ere altzari horretara begira luze egon behar bada (idaz-mahaiak...).
- **Erresistentzia eta ergonomia.** Armairuak itxura sendokoa eta ergonomikoa izan behar du, hots, gauzak erraz hartu eta erraz gordetzeko aukera emanen duena.
- **Tiraderak.** Zur trinkoz eginak izan edo sintetikoak izan, garrantzitsuena ongi eginak izatea da, akabera leunekoak, eutsiko duten pisuari egokitutako irristatze-sistemarekin eta irekiera-topearekin hornituak.

Datu-iturria: www.consumer.es

parketak • atek • leihoak...
teilatuak • estrukturak • tarimak

607 890 923 • 607 890 966

Tel/Faxa. 948 631 430

Zalain ind. 7 • BERA

Zurgin lanak orokorrean

Luis Ibarra

636 701 204

690 388 263

luisibarra89@hotmail.es

Salbafore karrua, 28 • ARANTZA

Armaruak
Leihoak
Ateak
Teilatu berriak
Parke flotantea
Tarima
Teilatu zaharberitzeak

SERRERIA ALEMAN S.L.

Teilaturako estrukturak (douglas pinua, haritz...) Tarima • Haritza, izeia laminatua KVH • Laminatuak Egur trinkoa • Tratamenduak

CE

Frantziako errep. 2-A • ERRATZU • T: 948 453 173 F: 948 453 082
info@serreriaaleman.com • www.serreriaaleman.com

J.P. AGERREBERE

| Karrozeria |
| Aroztegi Metalikoa |
| Erremolkeak |

Zaldubi ind. IRURITA
T. 948 580 538 | 630 184 847

ZURGINA - EBANISTA

Beorlegi

Altzariak neurria eginak
Armairu enpotratuak
Zolak
Ateak
Sukaldeak
Komertzioetarako altzariak

www.carpinteriabeorlegi.wordpress.com
Tel. Móvil: 657 799 688
Amalur Etxea • DONAMARIA

Carpintería

Lizasoain, S.L.

ERREFORMAK OROKORREAN
LEIHOAK • ATEAK • ESKAILERAK
ARMAIRUAK

948452077 • Zaldubi ind. • 31730 IRURITA
carpinteria.lizasoain@gmail.com

Instalazio
elektrikoak
Konponketak

ANGEL TRANTXE
ELEKTRIZISTA

T. 948 452 246 | M. 679 454 113 | ELIZONDO

TALOTXA
IGANTZI ERAIKUNTZAK,

Piedadeko auzoa, 8 • 31790 Igantzi (Nafarroa)
608 20 21 26 • 618 90 18 10

BORDA

ISOLAMENDUAK
Termikoak | Akustikoak | Suaren kontrakoak

PLADUR LANAK
Eroberritzeak • Eraikuntza • Industriariak
Dekorazioa • Sabai modularrak

T/F. 948 637 546 • M. 609 477 277
LESAKA • bordaisolamenduak@telefonica.net

GABRIEL LABORRA
arkitektoa

www.laborra.com

ELIZONDO - Santiago, 34 - L. Tel: 948 580 122

arteka
arkitektoa ingurumenak

Tel: 948 580 122 Fax: 948 580 124
info@artekabizkaia.com

Paseo Dr. Borda 1, 1. & 2. planta. Elizondo (Nafarroa)
www.artekabizkaia.com

ESTHER ATEAK

Egurrezko eta aluminiozko
lan mota guztiak

Zarandía 9 • Tel/ Fax: 948 627 584 • LESAKA
M. 626 500 459 • info@estherateak.com

linoplaza arkitektura

proiektuak eta obra zuzendaritza
bizitzak, nabeak, urbanizazioak, zahar-berritzeak, lokalak, portaiak, igogailuak,
legalizazioak...

aholkularitza urbanistikoa
kontsultak, dokumentu teknikoaren garapena eta tramitazioa (segregazioak,
zehetasun estudioak, udal arau aldaketak...)

profesionalendako eta partikularrendako aholkularitza teknikoa
aurrekontuak, zertifikazioak, obra neurketak, lur neurketak, segurtasuna...

I.T.E (eraikinen azterketa teknikoak)
ERAIKIN EDO BIZITZEN ZERTIFIKAZIO ENERGETIKOA

jaime urutia 36 - 31700 elizondo (nafarroa) tel. 948 58 18 02 fax. 948 58 14 12 e-mail. info@linoplaza.com web. www.linoplaza.com

MUEBLES TELLETXEA
ALTZARIAK

Zure estiloa aukeratu

Altzari rustikoak • Altzari modernoak • Gazte tokia • Outlet txokoa • Koltxoiak

Rosa Seminario, 12 • 31740 DONEZTEBE • T. 948 450 258 • 948 451 811 • info@mueblestelletxea.com
www.mueblestelletxea.com

Etxea berotzeko erabiltzen den sistema eta isolamendu maila neurtzen dira efizientzia energetikoaren ziurtagirian

Ekain hasieran arau berri bat sartu zen indarrean eta arau horretan, etxeen salmenta eta alokairurako, eraikuntzaren ziurtagiri energetikoa ateratzearen beharra adierazten da

Zer dira energiaren neurketa eta ziurtagiria?

Kontsumoko beste produktu batzuk beren efizientzia energetikoaren adierazlea duten moduan, etxebizitzetan ere datu hori azaltzea nahi da. Funtzionamendu eta okupazio baldintza normaletan, eraikuntzaren energia eskaera asetzeko beharrezkoa den energia kontsumoaren kalkularen emaitza da energiaren neurketa. Eraikinak zazpi letrez osatutako sailkapen batean neurtzen dira; G letra efizientzia gutxien daukan eraikinari dagokio eta A letra efizientzia maila altuenari dagokio; tipologia eta kokaleku antzerakoa daukan beste eraikin baten aldean, energia kontsumoari eta CO₂ emisioei dagokienez.

Zertarako balio du eraikinen efizientzia energetikoaren ziurtagiriak?

Ziurtagiri energetikoarekin, erabiltzaileak erosi edo alokatu nahi duen etxebizitza edo eraikinak duen portaera energetikoaren gaineko informazio baliagarria jakinen du. Aldi berean, eraikinen efizientzia energetikoaren ziurtagiriaren bitartez, efizientzia energetikoa hobetzeko aukerak eskaintzen zaizkio erabiltzaileari.

Zein eraikin klase dago ziurtagiri energetikoa izatearen derrigortasunean?

2007tik aurrera, etxebizitza berriak kalifikatzen ziren eta pasa den ekainaren 1az geroztik, alokatu edo saltzen diren etxebizitza guztiek izan beharko dute ziurtagiri hau. Gainera, administrazio publikoaren jabetzan dauden eta konkurrentzia publikoa daukaten 250 m²tik gorako eraikin guztiek ere ziurtagiri hau izan beharko dute.

Zein ezaugarri hartzen dira kontuan efizientzia energetikoa neurtzeko orduan?

Lehenik, etxebizitza berotzeko erabiltzen den sistema hartzen da kontuan; galdara, gasa, elektrikoa den ala ez... Bestalde, etxebizitza horrek duen isolamendu maila neurtzen da; fatxada, leihoak...

Izanen da isunetik etiketa energetikoa eduki gabe etxebizitza alokatu edo saltzen dutenentzat?

Bai, uztailaren 26ko Estatuko Aldizkari Ofizialean (BOE) argitaratu dira. Etiketa eduki gabe etxebizitza saldu edo alokatzea arau-hauste arras larria kontsideratzen da eta 1.000 eta 6.000€ bitarteko isuna izanen du.

Ziurtagiriak badu iraungitze datarik?

Bai, efizientzia energetikoaren ziurtagiriak 10 urteko balioa du, gehienez. Denbora hori pasatuta, ziurtagiria berritu beharko da. Dena den, eraikinen efizientzia energetikoa eragina duen aldaketarik egin baldin bada eta, ondorioz, kalifikazio energetikoa aldatu bada, boluntarioki egunera daiteke ziurtagiria.

Datu-iturria: www.mondraberri.com

ba
bidaso arkitektura bulegoa

948 637 503
661 847 107
jokin@arkbidaso.com
albistur 11 / 31770 Iesaka

etxebizitza/obra publikoak/proiektuak/
energia ziurtagiriak/irratizko planak/
bi-arkitektura/kontsumoak/...

Oiartzabal
arkitektoak

Ipar karrika, 15
31780 BERA
T. 948 630 304 • 627 955 349

GONZALO FERNANDEZ
LAMANA y A.T., S. CV.
Ingeniari Tekniko Industrialia

- BULEGO TEKNIKOAK
Proiektuak, obra zuzendaritzak, ...
- INSTALAZIO ELEKTRIKOAK
- ETXeko ETA INDUSTRIAKO ELEKTRIZITATEA
- ENPRESEN MANTENIMENDUA...

Elizagibela, 5 - 31740 DONEZTEBE
Tel-Fax. 948 450 760

ANZABAL
INMOBILIARIA

- Zurich Aseguruaak
- Autoa, etxebizitza, istripu eta bizitza aseguruak
- Lan aholkularitza
- Nomina eta Aseguru Sozialak
- Aholkularitza fiskala
- Errenta Deklarazioa, BEZA...
- Inmobiliaria
- Baserri, borda, pisu, etab... salmenta eta alokairua
- Gestoria

Santiago, 15 • ELIZONDO • T/F. 948 580 804
anzabal@anzabal.com • www.anzabal.com

Gonzalez **anaiak** aroztegi metalikoa

Burdina eta aluminioa

F. Joakin Iriarte, 5 • ELIZONDO
Tfnoa: 948 580 337

ARROZTEGI METALIKOA

Etubia, 1 Alkaga Industrialea 31770 LESAKA
T/F: 948 631 651
korta@korta.e.telefonica.net

OLAZAR
aroztegia S.L.

- aroztegi metalikoa
- itxiera metalikoak
- aluminio aroztegia
- estruktura metalikoak
- zerrailgintza
- galdaragintza
- ate baskulatzailak
- ate automatikoak

Aparan Ind, 1
Tfnoa - Faxe:
948 456 183
Mugikorra:
649 139 365
DONEZTEBE

Terrazan estalki gardenak

Kristalezko edo polikarbonatozko estalki garden batekin, argitasun handiagoa izateaz gain, terrazaren erabilera handitzea lortuko dugu, eguraldi aldaketatik salbu

Estalki edo sabaia instalatzeko, lehenik, egitura finkoa edo mugikorra egokiagoa den ongi aztertu behar da, baita kasu bakoitzean kristalezkoa edo polikarbonatozkoa hobe den ere.

Terrazak iparrera edo hegora ematen duen kontuan hartzea komeni da. Hozak diren inguruetan, hegora ematen duten terrazak estaltzea egokia izaten da, argitasunari eta epeltasunari errendimendua ateratzeko neguan.

TERRAZAKO ESTALKI GARDENAREN ABANTAILAK

Terrazari estalki gardenak jarritz, etxean espazio berri bat sortzen da. Horrelako estaldurarekin **argitasuna** eta eguzki-energia aprobetxatzen da. Neguko gauetan, egunean zehar pilatu den berotasuna mantentzen da, **energia aurreztuz**. Gainera, kanpotik datozen soinuak ere gutxitzen dira. Eraikinaren itxura ez dute gehiegi aldatzen baina komenigarria da auzo komunitateari eragozpenik badagoen galdetzea, udal baimenaz aparte.

ESTALKI GARDEN FINKOAK ETA MUGIKORRAK

Estalki gardenaren instalazioa ez da konplikatua, egun pare batez egin daiteke. Estaldura mekanizatua aukeratuz gero, eskuz irekitzeko sistema ere baduela ziurtatu behar da. Itxi nahi den espazioaren bolumena eta dugun aurrekontuaren arabera, estalkiak egitura finko edo mugikorraren gainean jar daitezke.

Normalean, **estalki finkoak** balkoi eta terraza ttikietan jartzen dira. Kasu hauetan, gainera, leiho lerrakorrekin osatutako itxitura ere instalatu ohi da, haizeaz eta udako tenperatura altuetaz babesteko.

**BABES
OFIZIALEKO
AZKEN
ETXEBIZITZA**

ELIZONDOko
Baztanberri Plazan
3 logela | 2 bainugela | Garajea
Trastelekua | Igogailua

ETA BAITA ETXEBIZITZA LIBREAK ERE
BISITA ITZAZU!!

J B Iturria
CONSTRUCCIONES

T. 948 580 304
Baztanberri, 2 behe | ELIZONDO
www.jbiturria.com

Estalki mugikorrek irekitzeko eskuzko sistema edo sistema automatikoa izan dezakete. **Eskuzko sistema** aukeratuz gero, eskulekua toki egokian kokatzea garrantzitsua da, heltzeko erraza zaigun toki batean egon behar du. Eta **sistema automatikoen kasuan**, motorrarekin arazoren bat dagoenean, estalkia ireki ahal izateko eskuzko sistema ere edukitzea garrantzitsua da.

ZEIN MATERIAL?

Materialak aztertzeko orduan, estalkia bera eta eusten duen egitura desberdindu behar dira. Egiturak orokorrean **aluminiozkoak, altzairuzkoak edo egurraren itxura** duten metalen nahasketa leundu batekin egindakoak izaten dira. Aluminiozko egiturak arinenak eta merkeenak dira. Kolore desberdinetakoak badaude eta gainera pintat daitezke. Batzuek altzairuzko errailak dituzte eta barneko aldetik egurraren itxurako akabera, horrela, terrazaren estiloarekin konbinatzeko aukera eskaintzen dute.

Estalkiari dagokionez, **kristalezkoak** dira ekonomikoenak eta %100eko gardentasuna dute. Klimaren baldintza normalei modu egokian erantzuten diete (euria, haizea, beroa, hotza...) eta puskatuz gero, kristala ez erortzeko lamina batekin babestuta daude. Beste aukera bat **polikarbonatoa** da, bere iraunkortasun eta arintasunarengatik oso erabilia den polimeroa. Ez du kristalak bezalako gardentasuna baina beste abantaila batzuk baditu: kanpoko argitasuna mantentzen du, isolamendu termiko luzeagoa du eta izpi ultramoreez babesten du.

KONTUAN HARTZEKO BESTE FAKTOREAK

Obra egin baino lehen, terrazaren orientazioa aztertzea komeni da. **Klima hotza eta euritsua** den tokietan, argitasuna eta berotasuna aprobetxatzeko, hegoaldeko orientazioa da egokiena. Zona **bero edo epeletan**, aldiz, hegoaldera begira dagoen terrazaren estaltzea ez da egokia, gehiegizko berotasuna pilatuko delako.

Hegoaldera begira dagoen terraza bat itxi nahi bada, airearen zirkulazioa ziurtatu behar da eta horretarako alde bakoitzean leiho bat jarri behar da. Bestela, udan estalkia irekia mantentzeko aukera izatea ezinbestekoa da. Beste aukera, aire girotua instalatzea da baina hau garestigoa suertatuko da.

Datu-iturria: www.consumer.es

APITTU
ALUMINIO LANAK

Aluminiozko Leihoak, Kontraleihoak,
Ateak, Portueko itxidurak eta barandak

T./F. 948 638 297 | M. 626 312 326
Otsango auzoa - 12 pabiloia | 31770 Lesaka

**AGUSTIN
PORTU**
aroztegia

Ameltziaga - Kaule auzoa - BERA
T. 948 631 058 - 670 422 316

aroztegia 1890az geroztik

Arotxa

GARAJEKO ATE SEKZIONALAK

HORMANN en banatzaile ofiziala

Miguel Azcárraga (Irurita)
T. 948 581 418 | 650 532 073
arotxa.taller@gmail.com

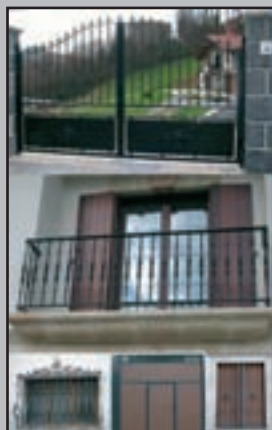

**AROZTEGIA
MAKINA ERREMINTA
ERAIKUNTZA MEKANIKOAK**

Barandak, balkoiak, ateak,
hesiak, forja artistikoa, ...

**T./F. 948 638 150
M. 646 774 117**

Otsango Ind. • 31770 LESAKA • talleresjoisa@hotmail.com
www.talleresjoisa.com

TRANSTXAKAIN

TRANSTXAKAIN. s.l.

JESUS ARAMBURU ALZUGARAY

Aurreztu!

ERAIKUNTZA-HONDAKINEN KUDEATZAILEA (Nafarroako Gobernuaren baimena)

KONTENEDOREEN ALOKAIRUA 1m³-tik 8m³-ra

MOTA GUZTIETAKO IBILGAILUAK

- Kamioia 15mko garabiarekin
- Kamioia 32mko garabiarekin
- Kaja baskulatzailarekin
- Zisternarekin: Putzu septikoak | Tuberietako ataskoak kentzea | Ura lekuz aldatzea

Otsango Ind. 14 • LESAKA • transtxakain@yahoo.es

T. 669 840 198 | 948 638 052 • F. 948 627 578

www.miguelena.es

Miguelena

Etxetresnak | Sukalde eta bainugelako altzariak | Pareta-armairuak

T. 948 450 925 | M. 677 525 292 • 677 525 324 | Ameztia zeharkarrika, 1 • DONEZTEBE

KONTSUMOAN AURREZTEKO AHOLKUAK

Ur bero sanitarioa

Etxean kontsumitzen dugun energia guztiaren %20 da

honela
%30etik
gora murriztuko duzu
kontsumoan

- Palanka-txorrotak erabili, edo tenperatura erregulatzen dutenak. Erabiltzen ez dituzunean, utzi ur hotza ateratzeko posizioan: hurrengo aldian ur beroa irtetea galaraziko duzu.
- Urarekin airea nahasteko gailuak edo kontsumoa gutxitzen dituzten buruak paratu, txorrota eta dutxetan.
- Ur beroa behar duzunean baino ez erabili, betiere xahutu gabe: itxi txorrota, bizarra egin, hortzak garbitu edo apaindu bitartean. Txorrota minutu batez irekita utzita, 15 litro ur joan daitezke, hustubidean barna.
- Ur-jarioak eta tanta-isurtzeak konpondu, horiek egunean 30 litro ur xahutzen ahal baitute.
- Dutxa erabili, bainuaren ordez: uraren eta energiaren herena kontsumituko duzu.
- Nahikoa duzu ura 35°Ctan egotea, apainketa goxo egiteko.
- Energiaren ikuspegitik, elektrizitate bidezko zein banakako sistemek dute ura berotzeko eraginkortasunik gutxiena.

“ Ura kontsumitzeak, ur beroa izan gabe ere, energi gastua eragiten du.

Ura edatekoa bihurtzeko arazketak edo tratamenduak energia xahutzen du, ura ponpatu eta garraiatzeak energia xahutzen du, eta gero, behin erabilita, ura ibaira isuri aurretik araztegia tratatzeak ere energia behar du.

Datu-iturria:
Iruñeko Udala / Aurreztu energia

MADERAS SANTESTEBAN

Mendi lanak (Pisak erosten dira)
Bigak - Montaje obran
Teitaturako egiturak
Ixi, haritz eta douglasenak edo laminatu
Osagarriak - Autoklabe tratamendua

www.maderasantesteban.com
Araso parajea | ZUBIETA | 948 45 08 77
info@maderasantesteban.com

JOSE AGERRE
pinturak

PINTURA LANAK OROKORREAN

Kanpo eta barneko pintura
Barnizatzeko eta lakatzeko
Parket Flotatzaila jartzen dugu

610 221 528
BERRIZAUN

Jokin Pastor Arriazu
ETXEGINTZA eta INGENIERITZA

661 847 107
jokinpastor12@gmail.com

PREZIO EZIN HOBEAK

BC BALLARENA CONSTRUCCIONES, S.L.

ETXEBUZITZEN ERAIKUNTZA ETA ERREFORMAK
ITURGINTZA, ELEKTROIZTATEA, KALEFAKZIOA, AIRE-EGOKITUA

Santiago, 60 behea • ELIZONDO
ballarena@telefon.es | Tel./Faxa: 948 452 395
Mug.: 647 688 988 - 647 688 982

T. 649 853 440
LEITZA

TXARAGORRI
iturgintza

EZPELURA ITURGINTZA S.L.

Berokuntza • Gasa
Elektrizitatea • Eguzki plakak
Zoru bero emaila

T. 606 337 427 • OITZ (Nafarroa)

GOIENBURU
iturgintza

ITURGINTZA - BEROKUNTZA-GASA
Eguzki plakak, biomasa eta eguzi-kalderak
goienburu@gmail.com

T. 600 902 723
Goienburu, 10 • 31790 ARANTZA

FONTANERIA
Carlos Pacheco

C/Legua n.º 19
31790 BERA (Navarra)
Telefono: 637 15 11 70

Etxea berotan, zenbat eurotan...

Berogailua modu eraginkorrean erabilia eta etxebizitza egoki isolatuta, diru dezente aurrez liteke

Udazkenean hozten hasten da giroa, eta neguan dardaraka jartzeko moduko egunak izaten dira maiz. Berogailua jarri beste aukerarik ez da izaten, baina goxotasun horrek ere ematen du zer pentsatua, hilabete bukaeran argiaren edo gasaren faktura etortzen denean. Ezin ahaztu, gainera, krisi gogorak harrapatu gaituela eta oinarritzko hornigai batzuk garestitzen ari direla. Oreka bilatu beharra dago: etxean goxo egotea eta berogailutan dirua aurrezte.

BEROGAILUA

Berokuntza-sistema banakakoa dutenek badute modua neurri batzuk hartu eta berogailutan diru gutxiago gastatzeko (baita, berokuntza kolektiboa izan arren, nork berea ordaintzen duen etxeetan ere).

Etxea 20 gradutan. Etxea tenperatura horretan edukitzeko aholkua ematen du Energia Dibertsifikatzeko eta Aurrezteko Institutuak (IDEA), horixe jotzen du-eta etxean eroso egoteko modukotzat, izugarritzko dirutzak gastatu gabe. Hortik gora igotzen den gradu bakoitzeko, % 7 handitzen da gastua. Gaez, berriz, mantak eta tapakiak erabiltzen direnez, 15-17 gradu inguruan ere egon daiteke etxea. Berogailua itzali ere egin liteke gaez, eta goizean berriz abiarazi.

Programatzen diren termos-tatoak jarri. Etxea hutsik egoten bada ordu askotan edo ja-beek zenbait egun kanpoan ematen badituzte, hagitz komenigarriak izaten dira gisa horretako erregulatzailak. Norberak nahi duen bezala programa ditzake; adibidez, etxea 15 gradutan egoteko hutsik dagoenean eta gainerakoan 20 gradutara igo dadin. Horrela, % 8 eta 13 artean aurreztu liteke energia.

Ez estali berogailuak. Itsusi egiten dutelako edo, batzuetan estali egiten ditu jendeak; bestetan, objektu edo altzariren bat jartzen diete aurrean, eta beste hainbatetan arropa bustia edo hezea lehertzeko erabiltzen dira. Baina jokabide horren erruz, beroa ez da egoki zabaltzen gela osora eta igo egin behar izaten da tenperatura.

Ekindarra

ENERGIA
BERRIZTAGARRIAK

PROIEKTASUNA ETA KONTABILIAZ KONTROLATUA

SOLVIS
INSTALAZIOEN
BARRIOKOA

www.ekindarra.com
ekindarra@ekindarra.com
tel. 652063220
31780 Bera

**ITURGINTZA
BEROKUNTZA
GASA**

ETXEBESTE

Herriko Etxeko Plaza, 11 • BERA • 670 41 29 98

ETXEA ISOLATU

Leihoek kristal sinpleak badituzte, nahiz eta itxita egon, bero asko galtzen da. Horrexegatik, etxea berritzeko lanen bat egiten denean, hagitz garrantzitsua da kristal bikoitzak edo leiho bikoitzak jartzea, eta zubi termikoa duten egiturak. Baina beti ez da modurik izaten halakoak egiteko, diru asko behar izaten baita; hori dela eta, beste modu batzuk bilatu behar dira beroa ihes joan ez dadin.

Itxi pertsianak iluntzen hasi orduko. Era horretan, kanpoan hozten hasten duenean, beroak luzeago irauten du etxe barrenean. Gortinek ere dezente isolatzen dute, batez ere lodiak badira; horrexegatik, gauez zabaldua edukitzea komeni da. Egunean zehar, berri, pertsianak irekita eta gortinak baztertuta edukitzea komeni da, eguzkia etxe barrenera sar dadin eta bero dezan.

Tartetxo batez soilik aireberritu. Hamar minutu aski dira etxea aireberritzeko. Hobe da goizean goiz ez egitea, orduan egiten du-eta hotzik handiena, baina lanera joan behar dutenek orduan egin beharko dute.

Tapatu zirrikituak. Leiho berriak jartzeko modurik ez badugu, haize-zirrikituak tapatzea da irtenbide bat, silikona erabiliz, adibidez; irtenbide merkea da, eta berokuntzan aurrezteko modua emanen digu. Zinta itsaskorrak ere isolatzaile onak dira.

Erabili haize-babesgarriak. Ate azpitik eta leiho ertzetatik haize hotza sartzen da askotan, eta korrante txikiak sortzen dira. Haize-babesgarriak erabiliz gero, beroak gehiago iraunen du etxe barrenean. Beste aukera bat da barra zurrinak jartzea atearen azpialdean, zurrezkoak, aluminiozkoak edo PCVzkoak, torlojuekin lotuta. Azpian feltroa dutenez, ez dute uzten hotza sar dadin. Gainera, gelako atearak itxita utziz gero, denbora gehiagoan eutsiko diote beroari, batez ere gela horietako bat erabiltzen ez bada eta berogailua itzalita egoten bada.

Probetxu atara beste gela batzuetako beroari. Etxeko gelaren batean tenperatura handia izaten bada, beroari beste leku batzuetara zabaltzen uztea komeni da. Dutxa bat hartu ondoren, bero handia metatzen da komunean, eta beste gela batzuk berotzeko ere balio dezake (gehienean, leihoak irekitzeko joera izaten da, lurrundu ez daitezen).

Datu-iturria: www.consumer.es

Santiago, 93 ELIZONDO
T. 948 452 126
info@honestolopez.com
www.honestolopez.com

H. LOPEZ

Erosketen finantzaketa

Erreforma integralak eta gremioen koordinazioa

Aire girotua

Gas, gasolio eta biomasazko galdara eta berogailuak

Zeramika eta bainugelako altzarien salmenta

Tximiniak

Igerilekuen salmenta

DIRULAGUNTZEN KUDEAKETA

ULI-ZAR ELKARTE A.S.L.

ITURGINTZA | BEROKUNTZA

GASA - GASOLIOA

KOMUNERAKO OSAGARRIAK

MOBLEAK | MANPARAK

Bide-ondo etxea • ARESO

647 525 516 • 948 610 678

Javier Manterola

Tekniko instalatzailea

ITURGINTZA

GASA

BEROKUNTZA

629 449602

Iturlandeta 4, behea • BERA

««««HIRUKIDE»»»»

Eguzki panelak «» Iturgintza

Industria mantenimendua «

Aire egokitua «

T./F. 948 625 395

Akalaga ind. • Alasta, 4-6 Behea • 31770 LESAKA

elicetxe

suministros electricos

material elektrikoaren salmenta

T. 948 581 261 • Faxa: 948 452 397

Santiago, 83 • Industrialdea • ELIZONDO

Javier Iturria Leiza
- Igeltsero eta margo lanak -

Tel. 667 525 741
LESAKA
bordatxipia@gmail.com

Lizardi
TELEKOMUNIKAZIOAK

BERA | 670 415 720 | lizarditeleko@gmail.com

JAVIER IBARRA
Hargin Lanak - Albañilería

699 122 815
31791 - Sunbilla
Nafarroa

Carpintería
EZPELA
Zurgindegia

BERA

678 350 412 (Eloy)
617 081 335 (Matias)

IREKI
LEIHOAK

Aluminio R.P.T | PVC | Pertsianak | Toldoak
Itxidurak | Kontraleihoak | Barandak | Berandak

T. 948 630962 F. 948 625400 H. 31780 BERA
irekileihoak@irekileihoak.com • www.irekileihoak.com

SUMINISTROS
YANCI
35 urteko esperientzia

ITURGINTZA eta BEROKUNTZA
ENERGIA BERRIZTAGARRIAK
Baimendutako instalazioak eta mantentzeak

IRTENDIDE ENERGETIKO
BERDEAK

Pellet eta egurrezko kalderen
eta berogailuen erakusketa

Zaldubia Industrialea, 2 - IRURITA
Tfnoa: 948 580 109

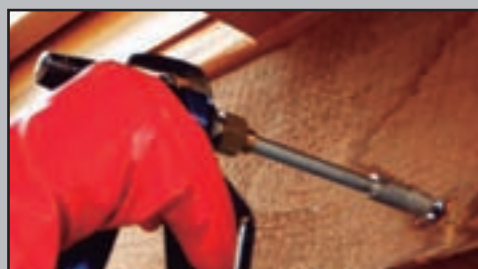
Otxoteko
PINTURAK
ELEKTRIZITATEA

Bitina, 18 - 31770 LESAKA

948 637 902

Juan Luis 678 993 818 - Jon 687 147 466

o-posta: otxotekopinturak@yahoo.es

Lesaka margoak
MANUEL ZAMORANO

- Injekzio sistema bidezko tratamendu kimikoak
- Egurraren tratamenduak
 - Lurzoruaren tratamenduak
 - Horma tratamenduak
 - Injekzio bidezko impregnazio sakonak
- Zure etxea Pipi eta Termitaz babesta
- Fatxadak (blokeak eta etxoak ...)
- Barnealdeak
- Barnizatzeak
- Apainketa (beladurak, patina, estukadoa...)

LESAKA | 948 637 556 | 686 805 435
pinturaslesaka@hotmail.com

Pinturas **Pikabea**
Molinera

Prezio eskaintza zabala esmalte eta pintura plastikoetan
2.000 kolore desberdin lortzen dituen makina

Aurrekontuak konpromisorik gabe, fatxada,
komunitate eta etxebizitza partikularretan

Zalain auzoa (Zalain Transformados fabrikaren parean) • BERA
T. 948 630 240 • M. 627 622 333

PINTURA

Pintura termokromikoak

Tenperatura aldaketekin kolorea aldatzeko ahalmena dute pintura termokromikoak

Pigmentu termokromikoak ditu eta horiek tenperatura jakin baten aurrean kolore aldaketa jasaten dute. Aldaketak aldi baterako edo behin betikoak izan daitezke. Behin baterako aldaketen kasuan, berotasunarekin pintura kolorez aldatzen da eta hozten dena, berriz hasierako kolorea hartzen du.

ETXEAN ERABILTZEKO ERAK

Pintura termokromikoekin azalera bat hotza edo beroa dagoen jakin daiteke. Etxetresna eta suaren kontrako ateetan erabiltzen da baina moble eta paretetako pinturan ere erabil daiteke.

Etxetresnetan erabiltzeak prebentziorako balio dute, tresnaren tenperatura altuegia dela jakin dugu eta erre baino lehen itzal dezakegu. Dekorazioaren kasuan, haurren logelan aplikatzeko dibertigarria izan daiteke. Marraztu, markatu eta beraien silueta islatu dezakete paretetara hondatu gabe. Tenperatura galtzean hasierako kolorea hartuko luke paretak.

Berogailuak dauden geletan, mobleen kolorea aldatzerakoan, sobera hurbil daudela jakinen dugu eta hondatu baino lehen berotasunetik urrundu edo berogailua itzali dezakegu.

Hilabete beroenetan paretetara eta altzarien kolorea aldatuko da eta, horrela, dekorazio desberdina lortuko. Neguan berriz ere hasierako kolorea berreskuratuko litzateke. Aplikazioak mugagabeak izan daitezke. Irudimena erabiliz emaitza ikusgarriak lor daitezke.

Datu-iturria: www.diseño-de-interiores.com

Melo Pinturak
T. 609 873 178
LEITZA

melopinturas@hotmail.com
www.pinturasmelo.com

PATXI ZAMORANO

- Barnizatuak eta lakatuak kabinan
- Etxebizitzak eta Lokalak
- Fatxadak

T. 948 450 734 - 606 377 424 | Leitzako bidea - DONEZTEBE

Iarreta
IGELTSU PROIEKTATUA
SUNBILLA - BERA

Gorka Arrebena 627.225.514
Juanen Samiegi 637.921.299
E. iarretaigeltsua@gmail.com

P i n t u r a s
Iñaki Alzuyet
margoak

P I N T U R A
DEKORATIBOA ETA INDUSTRIALA

Dekorazioa: estukatzeak, beladurak
Fatxadak • Barnealdeak • Pladurra
Lakatu eta barnizatuak kabinan
Harria eta egurra arenadorekin garbitzen da

Tel.: 659 862 417 • Itur-ttapi etxea - Landibar Auzoa • 31711 URDAZUBI
pinturasalzuyet@yahoo.es

IGELTSU PROIEKTATUA
LOIZATE

J. M. Mitxelena 689 908 665

Zalain ind. 42B-3 - BERA

FELIX APEZETXEA S.L. ERAIKUNTZAK

T/F: 948 63 40 41 / M. 608 17 45 10 / 608 77 77 31
felixapezetxea@hotmail.com
Larreta, 4 • ARANTZA

JOXEMI BENGOTXEA S.L.
ZVRGINDEGIA

- testuak
- tuboak
- eguzko estruktura
- eskalera
- kuboak
- atzak
- altzak
- zolak

T. 660 501 584 • F. 948 599 169
Ebaketa - UFGAZUR - prebentzioa - Oihotza

LYCIANO IRIARTE S.L.
ESKABAZIOAK
ESKILERAK
LVR MYCIMENDYAK
T. 660 501 584 • NARBARTE

GAZMENDI
ERAIKUNTZAK

DONIBANE KARRIKA
GURE BORDA • SUNBILLA
T. 948 450 130 - 948 451 666
M. 619 469 784

analak, apezetxea' eskabazioak

mini-retroak

kanalizazioak

Isketa, 71 - 1.A
31754 GOZUETA - Nafarroa
Tel. 650 20 16 27
699 63 24 80
www.apetzbeanalak.com
excavaciones@apetzbeanalak.com

eskollerak

DIRU-LAGUNTZAK

Urte osoan eskatzen ahal da etxeak zaharberritzeko diru-laguntza

Zaharberritze Babestuko espediente batean sartzeko, etxebizitza horrek baldintza zehatz batzuk bete behar ditu, beti ere irailaren 18ko 61/2013 Foru Dekretuak dioenaren arabera.

DIRU-LAGUNTZAK ZERTARAKO?

Zaharberritze, hobetze eta bizigarritasun araudietara egokitzeko obrak lagunduko dira diruz. Adibidez:

- Leihoak eta kontraleihoak aldatzeko
- Galdarak aldatzeko
- Berogailua jartzeko edo aldatzeko
- Instalazioen berrikuntzak (elektrizitatea, iturgintza,...)
- Fatxadak berritzeko
- Hodiak eta txorrotak aldatzeko
- Teilatua berritzeko
- Lehendik dagoen eraikin batean etxebizitza berri bat egiteko
- Bizigarritasun baldintzak hobetzen dituzten etxe-barneko obrak egiteko
- Elbarriendako egokitzapenak egiteko
- Igogailua instalatzeko

Nasuvinsak tramitatzen ditu Baztan, Bertizara-na, Bortziriak eta Malerrekan etxeak zaharberritzeko laguntzak. Arano, Areso, Goizueta eta Leitzakoek, Leitzako Udalean dute hortaz arduratzen den bulegoa.

Diru-laguntzaz gain, errentaren aitorpenean des-grabatzeko aukera ere ematen du Zaharberritze Babestuko espedienteak.

Eskatzaileak 65 urte baino gehiago badu, %40ko diru-laguntza hartzen ahal du, errentaren arabera.

Igogailua jartzeko, teilatua berritzeko edo bizigarritasun araudietara egokitzeko eskatzen da diru-laguntza

2012ko datuak: ETXEBIZITZEN ZAHARBERRITZE ESPEDIENTEAK

Herria	Espediente kop.	Etxebizitza kop.	Aurrekontua	Diru-laguntza
ARANO	1	2	37.672,51	15.069,00
ARANTZA	4	4	252.677,43	75.800,85
ARESO	0	0	0,00	0,00
BAZTAN	28	54	1.476.493,86	271.078,36
BEINTZA-LABAIEN	4	5	343.427,00	80.782,84
BERA	5	5	274.867,31	65.021,62
BERTIZARANA	1	2	17.200,00	5.848,00
DONAMARIA	5	6	276.776,90	64.281,63
DONEZTEBE	5	17	292.243,03	104.570,39
ELGORRIAGA	0	0	0,00	0,00
ERATSUN	1	2	48.658,74	5.620,08
ETXALAR	0	0	0,00	0,00
EZKURRA	1	1	13.299,40	5.319,76
GOIZUETA	4	4	262.633,24	74.677,39
IGANTZI	6	6	59.937,39	8.028,67
ITUREN	3	3	54.718,38	16.008,30
LEITZA	31	162	2.434.005,81	757.087,68
LESAKA	9	43	584.137,75	132.533,09
OIZ	0	0	0,00	0,00
SALDIAS	0	0	0,00	0,00
SUNBILLA	4	4	87.859,39	17.950,53
URDAZUBI	0	0	0,00	0,00
URROZ	1	1	22.573,40	9.229,36
ZUBIETA	1	1	43.430,91	15.130,97
ZUGARRAMURDI	0	0	0,00	0,00
Denetara	114	322	6.582.612,45	1.724.038,52

Koadro honetan ageri diren datuen arabera, 2012an 1,7 milioi euro pasatuak eskuratu ziren herri guztien artean etxeak zaharberritu edo hobetzeko diru-laguntzetan. 2010ean kasik 3,5 milioi euro izan ziren eta 2011n 1,6 milioi euro. Bereziki deigarria egiten da Leitzako kasua, bai zaharberritutako etxe kopuru altuagatik eta, nola ez, inbertsioen bolumenagatik ere.

ESKATZAILEAREN BETEBEHARRAK ETA GAINERAKO BALDINTZAK

- Eskatzaileak, moldatuko den etxea izan beharko du bizitoki urte osoan; zergen ordainketak kitatuak izan beharko ditu; ezin izanen du beste etxe baten jabetzan %50eko partehartzea gaingitu eta urteko diru-sarrerek diruz lagunduko den obrak izanen duen aurrekontuaren 10a gaingituko beharko dute.
- Etxeak **25 urte baino gehiago** behar ditu, salbu, pertsona ezgaituak bizitzeko egiten diren obren kasuetan edota derrigorrezko arauetara egokitzeko egiten direnak.
- Gutieneko aurrekontua 6.000 €koa** BEZ gabe, 2014tik aitzinera.
- Obra hasi aurretik egin behar da diru-laguntza eskaera, guttienez hilabete bat edo hilabete eta erdi lehenago.
- Oro har, 50 urte baino gehiagoko etxeak %20 edo %10eko diru-laguntza dute.
- Oro har, 50 urte baino guttiagoko etxeak %10 edo %5eko diru-laguntza dute. Kasu honetan errentaren aitortpenaren duen desgrabazioagatik merezi du espedientea tramitatzea (beste %15 edo %18).
- Famili bakarreko etxeetan laguntza maximoa 25.000 €; 12.000 € pisuetan.
- Zaharberritutako etxea kontratu bidez errentan emateko, %22 edo %11ko laguntza
- Etxe bat baino gehiagoren jabeek ez dute laguntzarik eskatzen ahal, errentan uzteko kasuetan salbu.

Laguntzen tramiteak Nasuvinsak Donezteben duen bulegoaren bitartez (948456103) edo Leitzako Udaletxean (948510009) egin daitezke. **Errentaren Aitortpenaren desgrabatzeko aukera diru-laguntza bezain garrantzitsua izan daiteke.**

BIZIGARRITASUN-ZEDULAK

2012an Nasuvinsak Donezteben duen bulegoaren bitartez 12 zedula eman ziren (2010ean 24 ziren).

Datu-iturria: Nasuvinsa eta Leitzako Udala

MARTIN-IBARRA

Forja artistikoa · Aroztegia
forjamartin@baztanbidasoa.com
M. 669 068 622
T. 948 393 280 · F. 948 393 279
Oteiza auzoa, 4 · 31740 DONEZTEBE

kinttalko
Mandauli promozioak

T. 948 514 036
M. 653 709 495-96
31754 Goizueta (Nafarroa)

LEITZELARREA S.L.
Aroztegi eta Galdereria

Landa Beikoa Industrialdea, 20
T. 948 510 598 M. 669 368 991
LEITZA

ipl LANAK
Igeltzeritza · Teilatutak
Instalazioak · Makina tokien salmenta

Otsango Ind. 8 LESAKA
Bulegoa 948 637 534 Lan lekia 606 383 759
ipibrai@hotmail.com · makinsli@gmail.com

ESKABAZIO eta GARRAIO LANAK

T./F. 948 451 389
Ezpelura, 1 - DONEZTEBE

pittieskabazioak@hotmail.com
www.pittieskabazioak.com

ekosua
BERO EKOLOGIKO GOXUA

Egur berogailu metatzailak
Egur gubdarekin bero handiagoa

12kg egur, 12 orduz beroa
12kg egur X 180 egun pizten = 2.160kg egur urtero

948390189 • ekosua@gmail.com
www.ekosua.es

BEROKUNTZA

Berotu etxea egur gutti gastatuz

Etxea gasa edo gasolioarekin berotzea izugarri garestitu da. Hortaz, gero eta gehiago dira etxea berotzeko biomasan oinarritutako sistemak aukeratzaren ari direnak.

EGURREZKO BEROKUNTZA, ZERAMIKAZKO BERO-METAGAILUAK ERABILIZ

Zorionez, mendietan bada nahikoa su-egur eta, bertze hainbat erretairekin konparatuz, sistema honek bere alde du ez dela hain kutsakorra, hemen bertan dugula egurra eta baliabide-berriztagarria dela.

Orain, Europa iparraldean (Errusian, Finlandian...) tradizio luzea duten sistemak eta gure inguruan apenas ezagutzen direnak hasi dira hemen ere instalatzen: **zeramikazko bero-metagailuak**. Beroa metatzen duten berogailu hauek adreilu erregogorrez eginak daude. Behin berotu direnean beroa denbora luzez gordetzeko gaitasuna dute. Funtsean, gisa honetako berogailuek bi zati dituzte: egurra erretzen deneko labea alde batetik eta, horrekin batera, adreilu erregogorrez egin den zirkuitu bat, ke beroa pasatzen denean berotu egiten dena. Gisa honetako berogailuen saltzaileek diotenez, «isolamendu egokia duen 100 m²ko etxe bat 12 orduz berotzeko nahikoa dira 12 kilo egur idor». Sua egunean behin pizten da, edo egunean bi aldiz egun hotz-hotza baldin bada. Su-karga kolpe batez erretzen utzi behar da, eta gero, tximiniaren tiroa itxi berorik ez eskapatzeko. Hala, adreiluek metatu duten bero guztia irradiatu eginen dute egun osoan, etxeko paretak eta zolak berotasunarekin goxatuz.

Kontsumitzen duten egur kiloendako efikazia handiko berogailuak direla argudiatzen dute sistema honen instalatzaileek, eta mantenuari dagokionez, noizean behin tximinia eta zirkuituaren garbiketa nahikoa da.

**ESKaintza Berezia
EGUTEGIAK**

ttipi-ttapa 948 635 458

250
EGUTEGI

KOLORETAN BI ALDEETATIK
Tamaina 8,5x5,5cm. - 300g
Diseinua barne + Inprenta barne
Garraioa barne + BEZa barne
Epea: 10 lan egun

61€

BEROTZA
ITURGIN

Errotaldeia Industrialdea
31745 Aurtiz - Ituren (Na)
Tel.: 948450669 - 620886443
www.berotza.es
info@berotza.es

- ENERGIA BERRIZTAGARRIAK
- FOTOVOLTAIKOA
- TERMIKOA
- GEOTERMIA
- AEROTERMIA
- BIOMASA

- PELLETA, EGURREZKO ESTUFAK eta HIDROESTUFAK
- PELLETA, BIRUTA, ZERRAUTSA, EGURRA, EZPALAK, BRIGETA, GAS edo GASOLIOZKO GALDARA KONBINATUAK

- KLIMATIZAZIOA
- ITURGINTZA
- ELEKTRIZITATEA
- AUDITORIA ENERGETIKOAK
- PELLET BANATZAILEA: ZAKUETAN edo GRANELEAN
- GALDAREN RENOVE PLANAREN LAGUNTZAILEA
- NAFARRDAKO GOBERNUAREKIN
- INSTALAZIOAK FINANTZATU, LEGALIZATU eta LAGUNTZEN TRAMITAZIOA egiten dugu

ZERBITZU BERRIA: PELLETA ETXETARA BANATZEN DUGU

BEROKUNTZA

Aukera interesgarriak energia berriztagarrietan oinarrituak

Biomasa, geotermia, aerotermia...

Geotermia. Energia berriztagarria iturri oparoa da, bideragarria teknikoki eta ekonomikoki, eta berotegi-gasak isurtzea saihesten duena. Inertzia termiko izugarria du eta, horri esker, urte osoan tenperatura konstante mantentzea ahalbideratzen du (10°C eta 18°C artean, tokiaren arabera). Ondorioz, eta betiere modu ekologikoan, negurako berokuntza, udarako hozte-sistema, eta urte osoarako ur bero sanitarioa lortzen dugu.

Biomasa. (Pelleta, ezpalak, oliba hezurak...) Gal-dara modernoek ez dute deus ikustekorik aspal-dikoeekin. Lehen ketsuak ziren. Modernoak, ordea, izugarri eraginkorrak dira, elikadura eta garbiketa sistema automatizatuak. Etxe bakoitzetan eta pisu etxeetan instalatzeko aukera ematen dute. Erregai anitzeko galdarak ere badaude, erregai desberdinak erabiltzen dituztenak.

Aerotermia. Airean dagoen energia termikoa erabiltzen da etxeak berotzeko, 'aire-ura' bero-ponpezi baliatuta. Kanpoko aldean dagoen unitate batez energia harrapatu eta zirkuitu itxi bateko hozte-likido batera transferitzen du. Gero, etxe barnean, beste unitate batek energia termikoa barne-zirkuitu batera transferitzen du bero-trukagailu baten bidez.

Gas, gasolio, egurra eta pellet galdaren zerbitzu teknikoak
Marka guztiak

S.A.T. OFIZIALA:
MG
mantenimientos
GORRITI

Martxan jartzea
Mantentze-kontratuak
Konponketak | Ordezko piezak

M. 620 97 82 97
Santiago, 93 · ELIZONDO

JAVI PETRIRENA

ELEKTRIZITATEA
ITURGINTZA
KLIMATIZAZIOA
BIOMASA
PELLET
BEROTZA

T 679354947
Ramón Latasa 5, Sanbilla (Na)
javi_p@hotmail.com

 nafarroa GEOTERMIA navarra BIOMASA-GEOTERMIA-AEROTERMIA-EGUZKI ENERGIAREN BIDEZ UR BEROA, BEROKUNTZA ETA HOZTE SISTEMAK INSTALATU ETA MANTENTZEN DITUGU. STREBEL-en eta SOFATH-EN BANATZAILE ETA ZERBITZU TEKNIKO OFIZIALA. KALKULU ENERGETIKOAK, ENERGIEN KOSTU KONPARAKETAK ETA AURREKONTU ZEHATZAK EGITEN DITUGU.	 STREBEL HEIZUNG - WARMWASSER PELLET-EKO, EGURREZKO ETA MULTIERREGAIEZKO GALDARAK. 1946.URTETIK AITZINDARIAK MUNDUAN. LEHEN MAILAKO GALDARAK. MADE IN AUSTRIA KALITATE ZIURTAGIRIA.	 SOFATH Le Chauffage Nature BOMBA GEOTERMIKO ETA AEROTERMIAKOA. EUROPAN 40.000 INSTALAZIO BAINO GEHIAGO. UR BEROA, KALEFAKZIOA ETA AIRE GIROTUA GALDARA BAKARREAN. %60KO AURREZPENA URTEAN, KONFORT MAILA EZINHOBEA.
--	--	---

INFORMAZIO GEHIAGO: 31780 BERA | geotermianavarra@gmail.com edo 649472058 telefonora deitu

TXARUTA, S.L

Iturgintza | kalefakzioa | Gasa

31750 - GAZTELU - DONAMARIA NAFARROA

T. 948 451 728 M. 659 770 015 M. 659 234 825

E. txarutasl@yahoo.es

KOMUNAK | SUKALDEAK

BEROKUNTZAKO INSTALAZIOAK

EGUZKI PLAKEN INSTALAZIOAK

AEROTERMIA

PELLET | EGURRA | GASOLIOA | GASA

ESAN ZER
NAHI DUZUN
ETA LAGUNDUKO
DIZUGU

Zure bainuontzia kendu eta dutxa-plaka
jarriko dizugu, obrarekin edo gabe,
nahi duzun bezala

MOBILIARIO Y
DECORACIÓN
AMETS
zure etxeko espezialistak

Aretak

Lokalak

Armarioak

Sukaldeak

Gazteak

Kanpoko

Sofak

Tokiak

SUKALDEAK, KOMUNAK ETA ARMAIRUAK EGITEN DITUGU NEURRIRA

desberdina
izan zaitez!!

ORAIN ZURE KOLTXOI ZAHARRARENGATIK 500 € EURREZTU DITZAKEZU

C./Sastrin 4-6, P.I. Alkaiaga, Bera (Navarra) 948 630 537 www.mueblesamets.com amets@mueblesamets.com

DEKORAZIOA - 2014KO JOERAK

Sinpletasuna eta minimalismoa

Etxea azken joeren arabera dekoratu nahi duzula? Hona hemen 2014ko joeren erakusgarria. *Vintage*, ekologikoa eta rustikoa den guztiak segituko du baina, aldi berean, altzari sinpleak, minimalistak eta dotoreak nagusituko dira.

MOBLE GARDENAK

Moble gardenak indar handiarekin sartuko dira gure etxean. Batez ere jangelako aulki eta idazmahaietan. Horrela giro arinagoa lortzea bilatzen da eta, aldi berean, luzuzkoa (nahiz eta plastikozkoak izan). Etxe ttikietan egokienak dira arintasuna ematen dutelako eta dena baino haundiagoa ikusiko delako. Aulki hauek mahai sendo, rustikoein konbinatuz efektu eklektikoa, erlaxatua lortuko da, aldiz, beira beltzeko mahai batekin konbinatuz estilo minimalista eta moderno.

MOBLE BOROBILAK

Zirkuluak modan daude. Jangelako mahaiak borobilak izanen dira eta oinarri geometrikoak. Aulki retro eta minimalistekin konbinatuko dira. Mahai lagungarriak eta gau-mahaiak ere borobilak eta obalatuak izanen dira. Baina ertz biribilduak dituzten altzari leun eta klasikoak ere, ez dira faltako. Linea zuzenekoak ez dira desagertuko, hauek biribilduekin jarriko dira itxura moderno lortuz.

URRE KOLOREKO XEHETASUNAK

Kolore honetan xehetasunak bakarrik ikusiko dira, detaile ttikiak. Urre koloreko mahai-laguntzaile batekin edo kolore honetako ertzak dituen altzari batekin luxuzko dekorazioa lortuko duzu.

ANTIGUALEKO PIEZAK

Vintage estiloko guztia modan dago, pieza originalak nahiz zaharberrituak. Ingeles, frantses edo viktoriar estiloko piezak nagusituko dira, dekorazioari itxura dotorea ematen diotelako. *Country* estilo lasaiagoa nahiago baduzu, pieza zuri zaharkituak dituzu aukeran, eskuz egindako xehetasunak dituztenak.

RETRO ETA ART DECO ESTILOKOAK

50, 60 eta 70. hamarkadetako retro eta 20. hamarkadako *Art Deco* estiloak gero eta gehiago ikusiko dira. Garai hauetako piezekin estilo interesgarri eta deigarria lortzen da baina *chic*-a. Altzari beltz lakatuak, kristalezkoak eta diseinu geometrikoak dituztenak... Kromo eta brontzezko xehetasunak ere ikusiko dira. Larrua eta belusarekin tapizatutako besaulkiak, forma geometrikoak dituztenak, nabarmenduko dira. Altzari hauek apaingarri minimalistekin nahasiz, estilo eklektikoa eta moderno sortzea da helburua.

Datu-iturria: <http://decoracion.about.com>

Inzakiardi, 9
 31740 DONEZTEBE
 Tel. 948 450 409
www.cosasdecasa.es

ATE IREKIEN ASTEA

GURE ALTZARI ERAKUSKETAN

Azaroaren 18tik 23ra

>> Elizagibela, 1 - DONEZTEBE <<

9.30 - 13.00
17.00 - 21.00

-%60 bitarteko deskontuak*

*ERAKUSKETA ALDIAN ETAN GATIK

- * Logela eta egongela moderno eta rustikoak
- * Gazteentzako logelak
- * Sofak
- * **pink millo** Kanape abatibileak, koltxoak, ohe artikulatuak, ...
- * Lanparak, kuadroak, ...

BERATARRA

ERAIKUNTZAK

**Lan mota guztiak
Gremioen koordinazioa**

Jose Ignacio Maritorena Larralde
670 489 337 • DONEZTEBE • BERA

ADI! 2013ko EKAINAREN 1etik AURRERA DERRIGORREZKOA DA ETXEBIZITZAREN ETIKETA ENERGETIKOA ESKURATZEA

> Zer da etiketa energetikoa?

Etiketa honen bitartez bultzatu nahi dira energetikoki efizienteak diren eraikuntzak eta energiaren aurrezpenean egiten diren inbertsioak. Izan ere, 2013ko ekainaren 1etik aurrera edozein etxebizitza edo lokal **saldu** edo **errentan** emateko, beharrezkoa izanen da Etiketa Energetikoa izatea.

> Zer adierazten du etiketa energetikoa?

Eraikuntzaren kontsumo energetikoa

- A Kalifikazioa – Kontsumo txikiagoa (Isolamendu bikaina)
- G Kalifikazioa – Kontsumo handiagoa (Isolamendu ezin txarragoa)

> Zer gertatzen da ez baldin badut etiketa energetikoa edo daukadan etiketa ez datorrenean bat isolamenduarekin?

- Etiketa eta isolamendua ez datozenean bat **601€** eta **1.000€** arteko isuna.
- Etiketarik ez izanez gero **1.001€** eta **6.000€** arteko isuna.

> Nola kontrolatzen da etiketa energetikoa?

Nafarroako Gobernuaren obligazioa da ziurtagiriak kontrolatzea.

Betiko aurreratu egin da eta lortu du bere leiho guztiek **A mailako** Efizientzia Energetikoaren Etiketa (efizientziarik handiena) izatea. Eta nobedadeekin segituz, **Betiko**k dagoeneko baditu **A+++** etiketa duten leihoak, Europan 2020rako eskatuko duten gutxieneko maila soberan gainditzen duten leihoak.

Noizbait galdetu diozu zeure buruari nolako efizientzia energetikoa duten zure leihoak, A-B-C-D-E-F-G?

Badakizu zenbat aurreztuko zenuen urtean **A** eta **A+++** mailako efizientzia energetikoa duten leihoak izanez gero?

LANGABEZIA → %1,86 IGO DA LANGABETU KOPURUA

25 langabetu gehiago utzi ditu urriak eskualdean

1.367 lagunek emana zuten izena Doneztebeko Enplegu Bulegoan

TTIPI-TTAPA

Nafarroa osoan bezala, eta azken bi hilabeteetako joerarekin segituz, urrian ere goiti egin du langabeziak eskualdean. Hilabete hondarrean 1.367 langabetu zeuden Doneztebeko Enplegu Bulegoan izen emanak, irailean baino 25 gehiago. Beraz, %1,86 igo da langabe-

tu kopuru. 508 kontratu egin ziren Doneztebeko Enplegu Bulegoaren bitartez urrian, baina horietatik 68 bakarrik izan ziren mugagabeak.

Adina eta sexuari dagokionez, 25 urtez goitiko gizasemeen artean 615 lagun daude langabezian, irailean baino 7 gehiago. Adin tarte horretako emakumeen artean 612 langabetu daude, irailean baino 27 gehiago. 25 urtez behe-tiko gizasemeen artean 5 lagun guttiago daude langabezian, 87 lagun, eta adin tarte horretako emakumeen artean ere irailean baino 4 langabetu guttiago daude, 53.

LANGABEZIA-DATUAK HERRIKA | 2013ko ekaina

Herria	Populazioa 2012	Lanik gabe guztira	Langabezi-prestaziorik kobratzen dute?	
			EZ	BAI
ARANO	121	8	4	4
ARANTZA	645	15	3	12
ARESO	276	10	4	6
BAZTAN	8.035	339	167	172
BEINTZA-LABAIEN	242	14	7	7
BERA	3.798	188	81	107
BERTIZARANA	628	46	27	19
DONAMARIA	436	26	13	13
DONEZTEBE	1.694	124	70	54
ELGORRIAGA	205	16	7	9
ERATSUN	160	12	7	5
ETXALAR	818	39	16	23
EZKURRA	164	6	1	5
GOIZUETA	758	45	19	26
IGANTZI	634	31	17	14
ITUREN	518	29	14	15
LEITZA	2.916	161	76	85
LESAKA	2.807	154	72	82
OIZ	155	7	3	4
SALDIAS	118	15	5	10
SUNBILLA	665	43	18	25
URDAZUBI	378	8	3	5
URROZ	180	5	2	3
ZUBIETA	295	19	10	9
ZUGARRAMURDI	243	7	3	4
Denetara	27.189	1.367	(%47,42) 649	(%52,58) 718

Zerbitzuen arloak segitzen du langabe gehien izaten, eta gainera, nabarmen goiti egin du urrian, 849tik 895 langabatura pasatuz. In-

dustria arloan, aldiz ere 13 langabetu guttiago daude, 246 denera. Eraikuntzan ere 9 langabetu guttiago daude, 151. Nekazaritzan 24tik 27ra

igo da langabetu kopurua, eta aitzinetik lanik egin ez dutenen artean 48 lagun daude langabezian, irailean baino 2 guttiago.

LANA → BIDERAGARRITASUN PLAN BAT EGITEN EZ BADA MOBILIZAZIOAK ETA PROTESTAK KONBOKATUKO DITUZTE

Legasako AMDS Processing-eko lantegiaren egoeraz kezka agertu du Langile Komiteak

2010ean baino 60 langile guttiago izan arren, lan zama handia dute

TTIPI-TTAPA

Legasako Arcelor Mittal Distribución (AMDS Processing) lantegiaren egoeraz eta etorkizunaz kezka agertu du langile komiteak, prentsa ohar baten bidez. «Arcelor-ek gure enpresa sortu zuenetik 4 urte pasatu direnean, gure etorkizunari bu-

ruzko inolako informaziorik gabe jarraitzen dugu, hori gutti balitz enpresa enplegua suntsitzen ari da, lantegian gauden langileak dagoen lan zamaarekin gainezka gauden bitartean» diote.

Espainia osoan enpresa honek 1.500 langile zituen 2009an eta 2012an 600 baino gutti gehiago ziren. Legasako lantegiaren kasuan, 2010etik honat 60 lagun guttiago ari dira lanean.

Langileek aipatu dutenez, «egoera kaotiko bat bizi dugu lantegian,

antolakuntza falta izugarria dago eta planifikazio eza egunero ikusten da, egunero batetik bertzera pasatzen garelarik inolako ordenik gabe. Horren adibide da uda baino lehen enpresa interpelatu behar izan genuela eta Lan Ikuskaritzan salatzeko mehatxua egin ohar zitezen biltegiaren egoeraz, langileen osasuna arrisku larrian zegoen eta».

Gaur egun 119 langile ditu lantegiak, nahiz eta enpresatik 73 langilerekin lan egin nahi zutela aipatu. Baina 5

lankideri ez zaie kontratua berritu, lan zamarik ez omen dagoelako eta aldi berean 3 eta 2 txandatar lan egiten ari dira. «Gaur egungo lan zamaarekin ezinezkoa da egoera honetan dauden langileek (gehiengoa) bere oporarak disfrutatzeko» diote komitetik eta hau dena, gaur egungo egoeran «lotsagarria» dela.

Gertatzen ari den guztia azalpen logiko bakarra aurkitzen diote, «Arcelor Mittal bezalako multinazional bat dirua irabazteko munstro

bat dela, eta beraien diru-gosea aseezina da eta horretarako berdin zaie langileak odol husten uzten badiu ere».

Komitetik Arcelor Mittal Processingo exijitzen diote ahalik eta azkarren bideragarritasun plan bat bat mahai gainean jartzea, «dagoen lan zamari eta etorkizunerako aurreikusten denari aurre egingen dio-na eta argi eta garbi er-ran dezala zer egin na-hi duen gure enpresare-kin», gainontzekoak mo-bilizazioak eta protestak konbokatuko baitituzte.

EZKURRA

GIZARTEA → TURISMOA GORA

Bisitari ugari izan ziren Santu Guzien zubian

Fernando ETXEBERRIA

Ezkurak bisitarien interesa pizten duela argi geratu da azaroaren 1eko oporraldian. Arrakastaren adierazlea da herrian ostatu hartu dutenen kopurua, nekazal etxeetako eta Barranka Ostatuko logela guztiak bete baitira. Matxitxulo aterpetxeak ere ederki hasi du bere ibilbidea, Tito Gorostiagak berriki zabaldu duen aterpean pasa dutelako askok gaua. Lotara etorri direnez gain, bertako jakiak dastatzeko asmoz ere askok egin dute geldialdia. Ostatu-ko jangela betea egon da hiru egunetan leku desberdinetako bisitarien eta 20 motorza-

leko koadrilak ere bertan gosalduta. Orokorrean egoerak kolore grisa duen honetan, herriarentzat albiste bikaina da hau.

Ezkuratik atzerira etorkizun bila

Herriko historian atzera begirajartzea ariketa interesgarria izan ohi da. Egungo egoera garai batekoarekin alderatzeko aukera ematen digu eta hala ohartzen gara, orduan ere ez zirela esne mamitan bizi.

60-70.hamarkaden bueltan, Ezkurrako gazteek lan baldintza gogorak sufritu behar izan zituzten bizirauteko. Herriko 60 gazte baino gehiago joan ziren

ARGAZKIA: F. ETXEBERRIA

Matxitxulo aterpetxeak ere ederki hasi du bere ibilbidea.

mugaz beste aldera mendi lanetan aritzera. Tartean, 1963an hogeigazte joan ziren Kana-dara. Baldintza gogorretan bizi behar izan zuten, neguan tenperatura oso baxuei eta udan berriz altuei aurre eginenez. Mariezkurrena etxeko bost anaiek emigratu zuten eta Baztanea etxeko hiruk. Urte batzuen ondotik, denak itzuli ziren bi izan ezik: batek hogeigazte segizuen bertan lanean eta aldian aldian Ezkurrara

UTZITAKO ARGAZKIA

Lehen ere joan izan dira gazteak kanpora etorkizun bila.

itzultzen zen eta besteak oraindik ere bertan segitzen du.

Gaur egun ere asko dira atzerira joan beste

erremediorik ez duten gazteak. Garai batekoak bezalaxe, duintasunez bizirauteko modua lortzea dute helburu.

KIROL EKINTZAK

Aizkora eta ahari talka apustu entzutetsuen protagonista izan dira herriko kirolariak

TTIPI-TTAPA

Inongo zalantzarik gabe, aizkora apustuak izan dira uso ehizarekin batera, Ezkurrako gazteen afiziorik gustukoenak. Mikel Mindegia izan da herriko kirol ordezkari ezagunenetakoa, baina aurretik, Fausto, Joannes, Cañon eta beste hainbatek ere marka bikainak lortu zituzten.

Antton Espelosinek bere liburuan aipatzen duen apustu bitxi bat ezin dugu aipatu gabe utzi. 1802ko ekainaren 7an Hernanin jokatu zen. Bi aizkolari eta apaiz batek neurtu zituzten indarrak. Ezkurrako Ramon Elizalde eta Her-

naniko Astigarraga aizkolariek 15na enbor moztu behar zituzten eta apaizak, aizkolariek lanak amaitu baino lehenago bukatuko zuela meza ematez egin zuen apustu. Ramon Elizalde herritarra izan zen irabazlea, 21 minutu behar izan zituen lanak bukatzeko. Astigarragak 23 minutu behar izan zituen eta apaizak ere Elizaldek baino 2 minutu gehiago behar izan zituen meza bukatzeko.

Aizkoraz gain, ahari talkarako ere afizio handia egon zen Ezkurrari. Famatuak izan ziren 1980ko urtarrilaren 23an, Migel Joakin Noblek Donezte-

ARG.: F. ETXEBERRIA
Migel Joakin Noble, Nafarroako txapeldun eta Euskadiko txapeldun izan zen ahariaren buru azpian.

ben Gipuzkoako ahari txapeldunaren aurka jokatu zuen apustua. 324 kolpe eman behar izan zituen bere ahariak eta biak txikituta bukatu zuten proba. Oroigarri gisara,

animaliaren burezurreta apustuaren inguruko idatzia gordetzen ditu Noblek etxean. Bere aharia Nafarroako irabazlea eta Euskadiko azpitxapelduna izan zen.

Javier Etxaniz Schultz | Trento Hortz Klinika

«Trento klinikan irrifarrea berreskuratzeko soluzio aurreratuenak ditugu zuretzat»

Zein abantaila dituzte inplanteek?

Inplanteen gainean jartzen ditugun hortzak finkatuta gelditzen dira, ez dira mugitzen jaterakoan, erosotasun handia eta funtzionaltasuna lortuz. Ez dira aldameneko hortzak kaltetzen orain arte zubiekin gertatzen zen modura. Estetikoagoa da. Gainera, ongi zainduz gero, bizi-osoarako irauten dute.

Zertarako erabiltzen dira?

Tratamendu asko daude: hortz bakarra galdu

duenarentzat edo hortzik gabeko masailazurrerentzat.

Inplanteen gainean jartzen ditugun hortzak finkoak al dira?

Orain gutxi arte aukera bakarra ohiko protesi erauzgarriak ziren, pazienteak zituen hortzetan eusten zirenak, baina protesi horiek mugikortasun arazoak dituzte. Gaur egun inplanteekin bi tratamendu daude, protesi erauzgarria inplante gainean euste mekanikoarekin eta protesi finkoa. Kirurgiae-

raz baten bidez, protesi erauzgarria sustrai artifizial moduan jarritako inplanteen gainean bermatuko da. Protesi erauzgarriekin erosotasun handia lortzen da, funtzionaltasuna eta estetika. Protesi finkoarekin inplante gainean jartzen dugun hortz edo protesia finkatuta gelditzen da, gaur egun *All on 4* sistema da deigarriena.

Zer da *All on 4* sistema?

All on 4 teknikarekin inplanteak eta hortzak egun bakar batean jartzen dira, gainera teknika hau

hezur gutxi dituzten masailazurrerentzat proposena da. Lehen saioan ezartzen den hortz protesi mugiezina, tratamendua bukatzean behin betiko protesi finko batez ordezkatuko da. Azken protesi hau titaniozko oinarri duna eta akrilikoa izan daiteke, edo titanio gainean zeramikoa, inoiz ez bezalako estetikarekin.

Zein abantaila ditu tratamenduak?

Merkea, lau inplante bakarrik erabiltzen direlako aho osoa osatzeko. Azkarra, egun batetik

bestera jartzen ditugulako hortz berriak. Finkoa, protesia hezurrera lotzen delako, protesi erauzgarrirei kalitatezko soluzioa emanez.

Teknika berririk ba al da?

Azkeneko teknika *Berehalako Funtzioa* da. Honi esker, hortz berriak edukitzea kirurgia egun berean, hortz hauek behin-behinekoak dira, akrilikoak, lau edo sei hilabete pasa ondoren, zeramikazko hortz berriak ipin daitezke inplante gainean betiko ezarriz. Beste sistema berri bat ere bada, ordenagailuz bideratutako *Nobel Guide kirurgia*.

Zer da ordenagailuz bideratutako kirurgia?

Nobel Guide teknologia eta Gida kirurgikoekin inplanteak toki egokian jar ditzakegu, modu erraz eta seguruan.

Zein abantaila ditu teknika honek?

Nobel Guide tratamendua ia ez da batere erasotzailea, ez du zauririk sortzen, ez da punturik ematen eta, beraz, ez da sendatzeko denborarik behar.

Kirurgia mingarria da?

Ez, paziente gehienak ez dute ezer sentitzen eta sendatze denboran ere ez dute minik sentitzen.

Zer esango zenioke protesi erauzgarriekin arazoak dituzten pertsonen?

Gaur egun inplanteen gainean jartzen diren protesiak ez dute hortz-itsasgaririk. Inplanteak zure bizitza soziala hobetuko dute, hobeto sentituko zara. Erosotasuna, funtzionaltasuna eta estetika handiagoa lortuko duzu.

Trento, 8 - DONOSTIA | T. 943 316 944
info@dental-trento.es www.clinicatrento.com

**HORTZ
FINKOAK
EGUN
BAKAR
BATEAN!!**

INPLANTEAK

Hortz faltak hezuraren galera dakar. Hezur galera handi batek masailazurraren murrizketa ekar lezake eta horrela espainak eta kokotsa barrura sar daitezke espainetako zimurrak gehituz

bezero bakoitzaren beharrak desberdinak direlako tratamendu mota desberdinak eskaintzen ditugu

GOIZUETA

GIZARTEA → 1959KO MAIATZAREN 3AN INAUGURATU ZEN ERAIKINA

Zinea bota dute eta ibilgailuentzat aparkalekua egingen da orubean

Basarri eta Uztapide bertsotan aritu ziren inaugurazio egunean

TTIPI-TTAPA

Aspaldixko ez zen zeregin horretarako era-biltzen, baina 1959an inauguratu zen zinea bota eta bertan gelditu den orubean aparkalekua egiteko asmoa du udalak.

Informazio gehiegi-rik ez badago ere, 1959ko maiatzaren 3an inauguratu zen zinea. Bi egun beranduagoko *La Voz de España* egunkarian *Basarrik* sinatutako informazioan agerienez, 12:30ean be-

ARGAZKIAK: ANGEL SALABERRIA

Urriko azken astean bota zuten garai bateko zinea.

deinkapena eman zitzaion, Basarri bera eta Uztapide aritu ziren bertsotan eta arratsaldean antzerki taldeak Victor Garitaonaindiaren *Itziar-*

txo antzeslana taularatu zuen. Zinea egitearen ekimena parrokiarena izan omen zen, udala, Cementos Rezo-la, Compañía de Minas

eta bizilagunen laguntzarekin. Geroztik, hainbat pelikula bota ziren eta Ez dok Amairu eta beste hainbat artista pasatu dira zinetik.

Pertsonaia

Pilare ALBA LOIARTE

100 urte bete ditu Lubinekoak

Azaroaren 8an ehun urte bete ditu Lubinen sortutako Pilarek. Irakasle karrera egin zuen Iruñean, eta Iturbe eta Elizondoren lan egin zuen gerra aurretik. Familia abertzalekoa izaki, gerra garaian Frantzira alde egin behar izandua zuen. Donibane Garazin eskola eman zien hemendik alde egindakoen umeeri. Gerra ondoren monja sartu zen eta 30 bat urte egon zen Mungian (Bizkaia). Monja izateari utzi eta Bilboko hainbat ikastolatan andereño segitu zuen 10 bat urtez.

OSPAKIZUNAK → HILAREN 16AN

Bilboko Kirikiño Abesbatza kantuz ariko da Umore Ona Egunean

TTIPI-TTAPA

Bilboko Kirikiño Abesbatzak kontzertua eskainiko du azaroaren 16an, larunbat eguerdian elizan. Umore-Ona Abesbatzak ere parte hartuko du eta bukatzeko kanta pare bat elkarrekin abestuko dute. Ondoren kalez-kale, tabernaz-taberna, kantujira egingo dute bazkaltzeko ordua iritsi ar-

te. Umore Ona elkartearen eguneko ekitaldieta-ko bat izanen da, baina ez bakarrik: pilota eta futbito partidak, dantzariak, afaria... Bezoera, *Baga, biga, higa* euskal musikaren inguruko hitzaldi musikatuak eskainiko dute Mikel Markez eta Eñaut Elorrietak.

Azaroaren 22an, bertso poteoaren ondortik, Xaltoa Saria jokatu-

UTZITAKO ARGAZKIA

Herria ezagutzeko denboraldiko lehen mendi irteera egin dute

Umore ona elkarteak Herria ezagutzeko ekimenean barruan beste mendi buelta bat egin zuen urriaren 27an. Oraingoan Tartazu eta Alkainzurian auzoen barruna ibili ziren giro paregaberekin. Mendi bueltaz gozatzeaz gain, bide batez, Joxe Jabier Etxeberriaren eskutik mendi hauetatik garai batean mineral ugari ateratzen zutela ikasi zuten. Hurrengo mendi buelta azaroaren 24ean izango da, eta Azaro Kulturalarekin uztartu nahi izan dute eta horretarako mendiaz gozatzeaz gain, Goizueta dauden kixulabe batzuk ikusiko dituzte.

ko da eta 23an, *Euskaraz bizi nahi dut* herri las-

terketa plazan 16:30ean eta *Nagore* film-doku-

mentala 19:30ean Ganbaran.

GIZARTEA → ENTXUFE, PILA EDO BATERIA BIDEZ DABILEN EDOZEIN TRESNA BERRERABILIZ

“Jarraipena eman haren historiari: Birziklatu” kanpainak saltokiak eta herritarrak inplikatzeko dituen TEEHen bilketan

Ekimenak mikrokontaktuz eta txio l. lehiaketa jarri du abian

TTIPI-TTAPA

Nafarroako Gobernuak, Nafarroako Ingurumen arloko Baliabide Zentroaren bidez (CRANA), eta tresna elektrikoaren eta elektronikoen hondakinak (TEEH) kudeatzeko sistema integratuek, Baztango Udala eta Bortzirriak, Malerreka eta Mendialdeko Mankomunitatearen laguntzarekin, abian jarri dute “Jarraipena eman haren historiari: Birziklatu” kanpaina. Ekimenak saltokiak eta herritarrak inplikatzeko dituen TEEHen gaikako bilketa hobetzeko lanean.

TEEHak dira entxufe, pila edo bateria bidez dabilen edozein tresna. Garrantzi handikoa da behar bezala kudeatzea edukien araberak –substantzia toxikoak edo kutsagarriak izaten dira–; gainera, osagarri aunitz birziklagarriak dira. Behar bezala kudeatu gabe botatzeko badira zuzenean zaborte gira, arazo bat sortzen dute ingurumena kontaminatzen, eta baliabideak galtzen dira. Behar den tokian uzten badira, ordea, elementu kutsagarriak atera eta ziurtatzen da berriz ere erabiliko direla birziklatutako kable, pieza edo plastiko gisa.

KANPAINAREKIN BAT EGIN DUTENAK

BAZTAN

Elizondoko Agozpe, Javier, Leiza eta Electrónica del Baztan etxetresnak.

BORTZIRIAK

Expert Bortzirriak (Bera) eta Alzuri eta Kaxerna etxetresnak (Lesaka).

MENDIALDEA

Etxe-tresnak (Leiza)

TEEHAK BIRZIKLATZEARI BURUZKO MIKROKONTAKIZUN ETA TXIO LEHIAKETA

Tresna Elektrikoen eta Elektronikoen Hondakinak

Zure tresna zaharrak badu historia bat? Idazten ahal duzu 100 hitz edo 140 karaktere baino gutxiago erabiliz? Parte hartu... eta eramanez kotoizko motxila bat opari! Oinarriak eta sariak www.crana.org webgunean

Ez bota TEEHak edukiontzira, lagundu horiek birziklatzen

LEITZA

GIZARTEA → EGUN OSOKO FESTA ANTOLATU DUTE

Torrea Libre eguna ospatuko dute azaroaren 16an

Besta eta aldarrikapena eskutik egun osoko egitarauan

JM BARRIOLA

Torrea elkartek, Torrearen eguna berezia antolatu du azaroaren 16an larunbatean. Orain artean, Garagardo Pesta egin ohi zen egun horretan, baina egun elkartek 35/02 epaiketa dela eta bizi duen egoeraren ondorioz egitaraua osatzea erabaki dute. Torrearen sorrera gogoratu eta bidenabar libre izateko aldarria eginaz. Goizeko 11:30ean, libre txokoarekin, hau da, umeentzako tailerrekin emanen diete hasiera ekitaldie. Ordu berean, gazte eta helduentzako jokoak ere antolatu dituzte: "A fuerar" Frontenis Txapelketak (ra-

ketak norberak eraman), futbolina, toka, ping ponga... Parte hartzaileen artean ere sariak banatuko dituzte. 13:00ean Erraldoi eta Buruhaundien kalejira egingo da, txistulariek lagunduta. 14:30ean Garagardo Festaren baitan bazkaria hasiko da (Txartelak Torren salgai). Garagardo bereziak, saltxitxak eta sahieskia dastatzeko aukera izango da. Ondoren, bazkaloste musikatuz gozatzeko aukera izango dute Torrearen bertaraten direnek, zuzeneko emanaldia eskainiko duelako Nats & Wats taldeak. 19:00tan beriz, manifestazioa abiatuko da plazatik "Epaiketa politikorik Ez, Torre Libre!" lelopean. Iluntzeko 20:30etan, aпарmerendua antolatu dute Torrean. Hirugarrea, saltxitxak... egongo dira aukeran. Gaueko

ARGAZKIAK: ENERITZ IRAOLA

VI. Mikologialdia ongi joan zen

Urriko azken astean ospatu zen mikologialdia eta ohi denez arrakasta handia izan zuten antolatutako ekitaldiek. Herriak berak ere, soineko berezia jantzi zuten, dendetan onddo eta perretxikuen argazkiak eta apaingarriak jarri zituzten. Larunbatean 20 lagun, haur eta heldu, mendira joan ziren, perretxiko ezberdinak biltzera. Bildutakoak karrapera eraman eta arratsaldean hasi eta iluntzera arte aritu ziren sailkapen lanetan. Inguruko aditu eta zaleak aritu ziren zeregin horretan eta denera 110 espezie ezberdin bereizi zituzten. Beste urteetan baino ale gutxiago izan ziren, mendiak lehor xamarrek zeudelako, baina tartean desagertzeko zorian dauden edo nekez topatzen diren aleak ere baziren. Igandean amaiera borobila eman zitzaion Mikologialdiari. Urtero bezalaxe, astean zehar bildutakoak erakusgai jarri ziren plazako karrapean, bakoitzaren izena eta jan zitekeen edo ez argi zehaztuz. Pintxoak ere jarri ziren salgai eta arrakasta handia izan zuten. Eskolako haurrek egindako marrazkiak eta eskulan bereziak ere, plazan ikusgai egon ziren egun guztian zehar eta eguardira arte eskulan tailerretan ere herriko gaztetxoek gogotsu aritu ziren lanean.

23:00etan kontzertua hasiko da, Nats & Wats taldea izango da berriro ere eszenatokian eta hauek bukatzean DJa. Horretaz gain, Torrearen inguruko argazki erakusketa ikusgai egongo da ostiral eta larunbatean.

Ba al zenekien

Azken 34 urtean bake epaile kargua bete duen Martin Mujika Astibia leitzarrak kargua utzi duela, 86 urterekin. Bere lekukoa Izaskun Iparragirre Baleztena gazteak hartu du azken batzarrean. Bete beharko dituen zereginen artean, heriotz eta jaiotzen erregistroa, entitate txikiko arazo legalak moldatu, kontziliazioak...

GIZARTEA

Bigarren eskuko azoka azaroaren 30ean

JM BARRIOLA

«Kontsumismoari eta krisiari aurre egin, denon arteko berdintasuna bultzatu, eta herritar guztien parte hartzea bultzatzeko» asmoz, bigarren eskuko azoka egingo dute azaroaren 30ean. Eguraldiaren arabera, udaletxeko karrapean edo eskolako jangelan jarriko dituzte postuak 11:00etatik 13:30era eta 17:00etatik 19:00etara. Ekimena bultzatzeko taldea osatu dute udaleko ordezkariak, eskola-

ko guraso elkartekoek eta zenbait gurasok. Jostailuak, liburuak, mahai-jokoak, DVDak, moztarok... eraman litezke azokarako eta produktuak azaroaren 11tik 16ra bilduko dira udaletxeko karrapeko tabernan. Azokan ateratzen den dirua, Erleta eskolako Denok Bat Guraso Elkarteari eta Leitzako elikagaien bankuari emanen zaie, erdi bana. Herritarrei parte hartzea eta produktuak ekartzera animatzeko deia egin diete antolatzaileek.

GIZARTEA → AZAROAREN 4AN

Bost urteko espetxe zigorra ezarri diote Jone Lozanori

55 lagun joan ziren Parisera epaiketa egunean

Juana Mari SAIZAR

Azaroaren 4an, eguerdiko ordubi eta erdiak inguruan hasi zen Aresoko gaztearen aurkako epaiketa. Babesa emateko asmoz Areso, Leizta eta inguruko herrietako senide eta lagunak, denera 55 lagunek taldea, bertaratu baitzen Parisera babesa emateko asmoz. ETAko kide izatea leporatuta fiskalak sei urteko espetxe zigorra eskatu bazuen ere, azkenean epaileak bost urtean utzi zuen kondena. 2011ko martxoan atxilotu zuten Jone eta dagoeneko bi urte eta zortzi hilabete daramatza espetxean. Horregatik, epailearen erabakia «oso pozik» hartu dute bere ingurukoek kondena erdia baino gehiago dagoeneko betea du-

ARGAZKIA: UR ALGUERO

Parisko udaletxearen aurrean kontzentrazioa egin zuten epaiketara joandako lagunek.

nez, «Jone sarri etxean ikusteko esperantza» dutelako.

Azaroaren 25eko ekitaldiak

Genero Indarkeriaren Aurkako eguna Areson ere ospatuko da. Hala, azaroaren 25ean, astelehenean, iluntzean udaletxe gaineko solairuan *Nagore* pelikula ikusteko aukera

izango da. Ondoren animatzen direnen artean afari autogestionatua egingo da, pelikula den artean komentatzeko aukera edukiz.

Fruta gosaritarako

Beste urte batez Nafarroako Gobernuak ikasturte osoan zehar fruta bidaliko du Aresoko Nazabal Eskolara. Aurreko urteetako arra-

kasta ikusita, eskolako ordezkariak eskaria egin eta aurten ere onartu egin dute. Hala, haurrek gosaltzeko jango duten fruta dohainik jasoko dute. Kanpainaren helburua haurrek fruta ezberdinak ezagutu eta dastatzeaz gain elikadura osasuntsua bultzatzea da. Eskolak eta gurasoek gustora jaso dute berria.

GIZARTE ZERBITZUAK

Gaixoak etxean nola zaindu ikasteko hitzaldia antolatu dute azaroaren 21ean

JM BARRIOLA

Leitzaldeko Gizar-te zerbitzuek gaixoak etxean nola zaindu behar diren azaltzeko hitzaldia antolatu dute, azaroaren 21ean. Bi orduko iraupena izango du hitzaldia, 15:30etik 17:30era eta Leitzako udaletxearen lehenengo solairuan izango da. Bertaratzen direnek egunerokoan ohikoak diren egoera eta zalantzei errazago aurre egiteko aholkuak jasoko dituzte Aintzane Mariezkurrena erizainaren eskutik. Landuko diren gaien artean erizaintza arloko oinarriko zainketa, nutrizioa, gaixoa mugitzeko teknikak, eskerei aurre hartzeko jarraibideak... izango dira. Herritar orori zuzendua dagoen hitzaldia da, gaixoren bat etxean zaintzea egokitu zaienentzat edota gaian interesa dutenentzat egokia.

INGURUGIROA → HOGEITA SEI FAMILIAK PARTE HARTUKO DUTE ORAINGOZ

Auzo konposta egiteko hiru gune prestatu dituzte Leitzan

Amazabal, Arekozubi ondoan eta Patxi Arrazolan

TTIPI-TTAPA

Mendialdea Mankomunitateak Leitzako hi-

ru auzotan jarri ditu auzo konposta egiteko guneak. Amazabal, Arekozubi ondoan, eta Patxi Arrazolan. Guztira 26 familiak eman zuten izena esperientzi honetan parte hartzeko. Orain ikastaroak antolatuko dira eta inguruetan izan

daitezkeen kezkak, argitzezko bilerak egingen dira ere. Horretaz gain, urte batez jarraipen zorrota egingen da, Vermican enpresako aditubaten aldetik, ongi egiten dela ziurtatzeko. Gutxinaka Mendialdea Mankomunitate osoan

ARGAZKIA: JM BARRIOLA

Areko zubiaren ondoko auzo konpostarako gune berria.

zabalduko dira horrelako guneak. Hondakin organikoa berbalarizatze bidea hartuz eta garraiatzeak suposatzen duen sostengarri-

tasun eza saihestuz. Horrela Europako hondakinen inguruko legeak ezartzen dituen arauak betetzeko urratsak ematen ari dira.

GIZARTEA

ELKARTEAK → ARKUPEAK-EKO MENDIZALEAK

Donejakue Bideko aurtengo etapak osatu dituzte

Donibane eta Orreaga artean ibili ziren urriaren 28an

Fernando ETXEBERRIA

Donejakue bidea, osorik egitetik hurbilago daude Arkupeak Elkarteko zenbait kide. Apurka apurka ari dira bideaosatzen eta 2013 urtean, sei etapa betetzearrekin zuten urte hasieran. Aurreikuspenak bete zituzten eta antza, ez zitzaizkien indarrak agortu seigarren etapa bukatzean, bertze bat egitea erabaki baitzuten. Hala, urriaren 28an, Donibane Garazi eta Orreaga arteko bidea egin zuten. Goizeko 08:30ean abiatu zen hogei lagunekoko taldea Donibaneko elizatik. Eguraldi bikaina zuten, nahiz eta batzuetan haizeak gogor jo. 1.200 metroko desnibela igo zuten eta normalez, taldetxoak osatzen joan ziren, bakoitzak ibilbidea bere erritmora eginez. Arkupeak Elkarteko batzuk 2014an aurreikusitako falta zaien ibilbidearen zatia egitea eta bertze batzuek berriz, lasaigo egin eta bi urtean osatuko dute bidea.

Erretiratuen manifestazioa Iruñean

Urriaren 24an jendetza bildu zen Iruñean pentsio duinak aldarrikatzeko asmoz. Tarte-

an izan ziren Arkupeak elkarteko ordezkariak ere. Gobernuak proposatzen dituen neurriek pentsioetan izango duten eraginari buruz hitzaldi bat entzun zuten aurrea eta gero kalera atera ziren manifestazioa PPren egoitza aurrean bukatuz.

Zoritxarrez, asko dira oraindik gobernuak egiten duen propaganda faltsuaz ohartzen ez direnak. Pentsioak % 0,25 igoko dituztela diote, baina KPlaren %2ko igoeraz ez dute aipamenik egiten. Erdizka esandako egia, gezur bihurtzen da. Izan ere, 1.200 euroko pentsioa duen erretiratuak, %15-20 gutxiago jasoko du, zehazki 1.025 euro. Murrizketa honi gehitu behar zaio egun Nafarroako 6.000 etxeetan sartzen den diru iturri bakoitzaren pentsiodunen soldata izatea, 29.360 alargunek 390,70 euroko soldata jasotzea... Geroztik eta ozenago entzuten dira herritarren kezak eta pentsiodunen alderdi politiko bat sortzea ere burutan darabilte askok, bizi osoan zehar lanean aritu diren oinarritzko eskubiak errespetatzeko.

Azkeneko bidaiak

Urriaren 31n 127 bazkide joan ziren Lodosako. Aurreko urteekin alderatuta, aldaketak egon ziren egitarauan. Orain artean, Lizarran gelditzen ziren gosaltzeko eta ondoren

ARGAZKIAK: FERNANDO ETXEBERRIA

Arkupeak elkartekoak Donejakue Bidean.

ARGAZKIAK: FERNANDO ETXEBERRIA

Arkupeak elkartekoak Iruñean pentsio duinen alde egindako mobilizazioetan. Eskuinekoan berriz, Lodosako piper fabrikara egindako bisitan.

ARGAZKIAK: FERNANDO ETXEBERRIA

Hasi berria den Memoria tailerrean taldetxoa bildu da eta ariketak eginez ederki pasatzen dute memoria landuz.

Lodosako piper fabrika bisitatzen zuten. Aurrean, Lizarran barna ibilaldia egin eta txoko eta monumentuak bisitatzeko aukera izan zuten gidari baten laguntzaz. Horren ondotik, piper fabrikara bisita egin eta gero Larriongo jatetxera joan ziren bazkaltzera. Bazkari bikaina dastatu zuten eta ohikoa denez, Joseanek

jarri zion musika ukitua.

Denboraldiari amaiera emateko, hegazkineira igo eta urrutira joan direnak ere izan dira. Azaroaren 4an 29 bazkide Kanariar Uharteetara abiatu ziren eta azaroaren 10ean berriz, 12 bazkide Machu Picchura joan ziren. Orain datorren urteari begira jartzeko garaia iritsi da. 2014 urterako lehenen-

go proposamenak egin hasi da jendea eta Argentina, Europa, Katalunia, Tarazona, Zaragoza... aipatu dituzte besteak beste. Bertizko instalazio berriak bisitatzeko interesa ere plazaratu dute. Eta orain artean bezalaxe, mota guztietako ikastaroek leku garrantzitsua beteko dute Arkupeak elkarteko eskaintzan.

GIZARTEA → AZAROAREN 25EAN

Emakumeenganako indarkeria ezabatzeko egunaren inguruan hainbat ekitaldi antolatu dituzte

Emagin taldeko Idoia Trenor-ek heziketari buruzko solasaldia eskainiko du hilaren 14an Arizkunenean

TTIPI-TTAPA

Azaroaren 25ean Emakumeenganako indarkeria ezabatzeko nazioarteko eguna dela eta, aurren ere hainbat ekitaldi antolatu ditu Baztango Udalak.

Azaroaren 14an, ortzegun arratsaldeko 7etan, *Berdintasunean hezitzen al ditugu haurreak?* solasaldia eskainiko du Emagin taldeko Idoia Trenor-ek Arizkunenean, Berdintasun Batzordeak eta Kultur Batzordeak antolatuta.

Azaroaren 21ean, *Emakumeak historian solasaldia* eskainiko du Nora Salbotx-ek 20:00etan Arizkunenean, Berdintasun Batzordeak antolatuta.

Azaroaren 25ean, astelehen eguerdian, elkarretaratzea egingen da

UTZITAKO ARGAZKIAK

7 emakumek eta 6 gizonezko Joskintza tailerra egin dute Baztango Enplegu Babestuaren programaren baitan

Hezkuntza eta Gizarte Zerbitzuetako Sailak bultzatutako Enplegu babestuaren programaren barrenean, joskintza tailerra antolatu zuten. Enplegu babestuaren helburua lan munduan txertatzeko gaitasunak garatzea denez, tailer honen bidez pertsona horien formakuntza eta trebetasunak landu dituzte. Gaur egungo murrizketak direla eta, enplegu babestuaren finantziazioan formakuntzarako partidak ere arrunt murriztuta geratu dira. Hala ere, eta horren garrantzia aintzat harturik, aurren ahalegin bereziak egin dituzte Baztanen horrelako ekintzak burutzeko. Hori dela eta, duela hilabete batzuk udal langileendako antolatuta zegoen motozerra erabileraren tailer batean lan babestuko hainbat langilek ere parte hartu zuten. Horren ondotik joskintza tailerrari bide eman zioten. Tailerreko lanetako bat, Irurritako eskolako gortinak egitea izan zen. Izan ere, enplegu babestuko eguneroko jardunak, herrietako karrika eta mendietako mantenua edo eraikin publikoen mantenua izaten dira, bertzeak bertze. «Horiekin batera formakuntza jardunak baliagarriak eta beharrezkoak direla deritzogu», aipatu digu Maite Oteiza, Baztango hezkuntza eta gizarte zerbitzuetako zinegotziak. Denera, tailer honetan 13 pertsonak parte hartu zuten, 7 emakumezko eta 6 gizasemek.

Elizondoko plazan, *Berdintasun indarkeria ezabatzen du* izenburupean. Akitzeko, azaroa-

ren 28an, ortzegunarekin, *Alardearen seme-alabak* dokumentala eskainiko dute 19:00etan

Arizkunenean, Berdintasun Batzordeak eta Kultur Batzordeak antolatuta.

ferreteria
Quevedo

TXERRI HILTZEAN
ERABILTZEKO TRESNAK

Santiago 31 • ELIZONDO • Tfnoa: 948 580 234 • Faxe: 948 581 210

BAZTAN

GIZARTEA → LEKAROZKO AROZTEGIAKO EGITASMOA

Proiektua geldiarazi duela jakinarazi du Aroztegia eta gero zer? taldeak

«Garaipena ospatzeko» herri afaria eta gualdia antolatu dituzte Elizondoko Gaztetxean hilaren 23an

TTIPI-TTAPA

Aroztegia eta gero zer? taldeak Aroztegiako «proiektu urbanistiko-espekulatzailea geldiarazi duela» jakinarazi nahi izan du prentsaurrean. Nafarroako Auzitegi Nagusiak elkarteak aurkeztutako errekurtsua ontzat eman eta aitzineko udalak eta Nafarroako Gobernuak onartutako Udal Planaren aldaketa bertan behera utzi du, horrela, Aroztegiako lurren kalifikazio-aldaketa bertan behera utziz. «Aroztegiako proiektua ez da egiten ahal; jokaldi espekulatzailea gelditu dugu. Zorionak, lekaroztarak; zorionak baztan-darrak» diote.

Lehendabiziko momentutik lekaroztarren eta baztandarren gehiengo proiektu espekulatzaile honen aurka agertu dela ere aipatu zuten agerraldian. Hala ere, «herri galdeketa-ren eta herritarren aur-

kakotasunaren gainetik lehengo Baztango Udalak, Nafarroako Gobernuak eta egunkari batzuetako kazetariak Palacio de Aroztegiako interes espekulatzaileei amen erran diete. Bortere egitura hori guztia garaitu dugu», jakinarazi dute prentsaurrean.

Proiektua geldiarazi duen epaiari buruz, lehenengo momentutik, Lekarozko Herriak hasieran eta Aroztegia eta gero zer? taldeak gero, behin eta behin jakinarazi eta salatu dutena: Aroztegiako baso-lurretan sutea izana zela eta legeak argi eta garbi dioela sua izandako lurren kalifikazioa ez dela hogeita hamar urtez aldatzen ahal. Modu horretan, Aroztegia eta Gero zer? taldearen ustez, «lehengo Baztango

ARGAZKIA: ALICIA DEL CASTILLO

1.600 kilo sagar jo dituzte Kirikoketa Egunean

Kirikoketa bestaren hamalaugarren edizioa ospatu zen azaroaren 2an Arizkun, Jo ala Jo Kultur Taldeak antolatua. Gamioxarreko dolarean gerora sagardoa bihurtuko den sagarra jo zen, 1.600 kilo inguru, eta horren inguruan hainbat ospakizun egin ziren. Sagarrarentzat ez da urte ona izan aurtengoa, udaberri euritsua eta aukeran eguzki eskasko izan baita. Halere, Baztango sagastietatik 1.600 kilo eraman zituzten Gamioxarrera eta kirikoketa erritmora jo zituzten Jo ala Jo taldekoek. Jendetza handia bildu zen, Baztango sagardoaren dastatzea ere egin baitzen, enologo baten, botaniko baten eta bi sagardogilaren laguntzarekin. Nafarroako Dolarea Sagardo Elkarteko sagardoak ere izan ziren probatzeko, baita eskulangileen produktuak ikusteko eta erosteko aukera ere. Dena musika eta dantzekin ongi hornitua, eta herri bazkari dotorea akitzeko.

udalak eta Nafarroako Gobernuak modu guztiz axolagabea jokatu du te prozesu guztia alferrik aitzinerat egitera utziz, administrazio publikoari dagokion jokatibide arduratsuari bizkarrak emanik».

Alta, proiektuaren aurkako argudioak bertzelakoak ziren eta dira taldearen arabera, ez sutearena: «Aroztegiakoa oraingo krisiaren

muinean dagoen proiektu urbanistiko-espekulatzailea zela, gaue- tik egunera 40 hektarea lurzoru urbanizaezin urbanizagarri bihurtzen zituela, nahiz eta Udal Planean nahi bertze lurzoru urbanizagarri egon; Baztango bizitegi beharrezkin deus ikustekorik ez duen etxeketa egitea aurrikusten zuela; praktikan Baztanen herri berria eginen luke-

tela, hamaseigarren herria hain zuzen; nekazal lurrei buruzko presioa handituko lukeela... Hori guztia zen proiektua gelditu dugu».

Akitzeko, garaipen hau ospatzeko heldu den azaroaren 23an Elizondoko gaztetxean herri-afaria eta gualdia antolatu dituzte eta, bertara, garaipena ospatu nahi duten guztiak gonbidatu nahi dituzte.

EL ZAPATO DE **inma** ZAPATAK
T 948 45 25 87
inmagelzapatodeinmazapatak.es
Santiago, 38 behea
31700 Elizondo, Nafarroa
www.elzapatodeinmazapatak.es

Gierresenea
OSTATU · JATETXEA
Jaki tipikoak · Etxeko giroa
Iturriotz auzoa · Tfnoa: 948 592 043
ORONÓZ · MUGAIRI

GIZARTEA → «BESTA BERDINZALEGOAK IZAN DIRA»

Mutildantzen afera dela-eta baztandarrak zoriondu ditu Plazara Dantzarak

Emakume eta gizasemeek plazetan elkarrekin dantzatu dutela dio oharrean

TTIPI-TTAPA

Plazara Dantzara taldea kontent agertu da uda honetan Baztango herri ezberdinetan emakume eta gizasemeak elkarrekin dantzara atera direlako. «Gaur, mamuak mamu, besta berdinzaleagoak bizi ahal izan ditugu. Gaur, mamuak mamu, elkartasun kolorea darie plazei», diote prentsa oharrean.

Hortaz, zorionak eman nahi izan dizkiete besta batzorde, dambolin nahusi, alkate, zinegotzi, kargodun, mutildantzari, ikusle, etxe-koandre, dantza maisu

eta maistra, haur eta gazte, soinulari, lagun, guraso, heldu den urtean ni baita pentsatu duenari, kanpotik etorritako dantzari eta dantzazale, artikulu eta karta egileei, orokorrean Baztan osoa zoriondu nahi izan dute: «Gaur sepiak koloreko argazki zaharrak bereak egin du, gaur aunitz garelako, plazeetan koloreak bezainbertze».

ARGAZKIA: JUAN MARI ONDIKOL

Javier Igoa lesakarrak irabazi du Elizondoko margo lehiaketa

Elizondoko Kasinoak eta Jorge Oteiza Museo Etnografikoak margo lehiaketa antolatu dute lehen aldiz. Urriaren 28an egindako lehiaketan hamasei margo-larik parte hartu zuten eta horien artean Javier Igoa Alzugarai lesakarra nagusitu zen. Igoak gisa honetako lehiaketa aunitzetan hartu du parte eta irabazi ere egin ditu batzuk, Azagra, Oibar eta Beasainen, erraterako. Jose Mari Apezetxea, Ana Mari Marin, Tomas Sobrino, Jesus Sanz, Jose Mari Olaetxea eta Eduardo Zubikoak osatutako epaimahaiak 13 puntu eman zizkion Igoari. Bigarren postua, 12 punturekin, San Martin de Unxeko Jesus Ukarrentzat izan zen. Albert Sesma hirugarren izan zen (6 puntu), Itziar Muñoz laugarren (5 puntu) eta Jokin Telleria bosgarren (2 puntu). Kasinon prestatutako bazkari ederrekin akitu zen Elizondoko lehen margo lehiaketa.

ADIMEN DESGAITASUNERAKO AISIALDIKO KLUBA

Etorkizuna arriskuan ikusten du Xaulik eta Ana Mari Marinek emandako margolana zozketatu du

TTIPI-TTAPA

Xauli adimen desgaitasunerako aisialdiko klubak bere jarraipena arriskuan ikusten du, administrazio publikoetatik etortzen zen dirua murriztu baita eta Banca Civicaren «Zuk hautatu, zuk erabaki» programatik baztertuta izan da, honetara heldu dai-

tezkeen erakundeen ezaugarriak aldatzeagatik. Urteko 12.000 euro inguruko aurrekontua jardueren garapenerako erabiltzen da guztiz, pertsona arduradunek boluntario bezala lan egiten baitute inongo diru saririk jaso gabe bere lanagatik.

Azkeneko 12 urte hauetan

bezala funtzionatu ahal izateko, zenbait kanpaina martxan jarri dira dirua eta egoeraren berri zabaltzea lortzeko, beraien artean Ana Mari Marin margolari ezagunak eskuzabalki emandako akuarela baten zozketan parte hartu ahal izateko txartel batzuen salmenta. Zozketa Elizondoko feria egunean egin zen eta zenbaki sariduna 922a izan zen.

Saritua Xauliko kideekin harremanetan jar daiteke koadroa jaso ahal izateko.

ARGAZKIA: JUAN MARI ONDIKOL

Plazara Dantzara taldeko kideak kontent daude baztandarrek emandako erantzunarekin.

BAZTAN-URDAZUBI-ZUGARRAMURDI

HEZKUNTZA → PROTESTAK ESKOLAZ ESKOLA

LOMCEren kontra agertu dira herrietako eskoletan

Eskola guztietan kanpainaren logotipoa osatu dute

TTIPI-TTAPA

LOMCEri ez! Kanpaina egin dute Urdazubi-Zugarramurdi eta Baztango herrietako eskoletan

Urriaren 21ean, Iru-ritako Erreboteko Eskolan, pankarta tailerra

egin zuten eta bere logoa osatu zuten, denak beltzez jantziak.

Urriaren 24an, herriz herri, eskola bakoitzeko logoa osatu zuten eta bertze elkarretaratzeak ere egin zituzten, Iruñeko manifestazioan parte hartzeaz gain.

Urriaren 31n, elkarretaratzeak egin zituzten eskola guztietan eta akitzeko, azaroaren 7an, LOMCEri buruzko bilkura informatiboak egin zituzten gurasoendako.

GURASO ESKOLA URDAZUBI-ZUGARRAMURDIN

Drogen kontsumo prebentzio saioak egiten ari dira azaroko ortzegunetan

TTIPI-TTAPA

Azaroko ortzegunetan Urdazubi eta Zugarramurdiko gurasoei bideraturiko kontsumo prebentzio saioak egiten ari dira. Bi herrietako gizarte zerbitzuko teknikariek zonaldeko beharrak aztertu ondoren martxan jarritako egitasmoa da. Hegoak elkarrekin ematen ditu saioak, 17:00etatik 19:00etara Urdazubiko eskolan. Saioetan droga-en inguruko informazioa lantzen dute parte-hartzaileen zalanza eta beldurra argituz.

UTZITAKO ARGAZIAK

LOMCEren kontrako protesta eskolaz eskola egin da. Ezker-eskuin eta goitik beheiti, Oronoz, Zugarramurdi, Zilga eta Azpilkuetako eskoletan egindako agerraldiak.

ARGAZKIA: JUAN MARI ONDIKOL

Giro ederra izan zen Elizondoko ferietan

Udazkeneko feria egun ederra ospatu zuten Elizondon urriaren 25ean. Ardi, zaldi eta behi azienda aunitz plazaratu zuten eta karriketako salmenta postuak ere ugari izan ziren, dena udazkeneko eguzki goxoarekin lagundua.

JATETKEA-ERRETEGIA
MONTXO
OSTATUA-TABAKO-DENDA

Egunero irekia
 09:00etatik
 02:30era

Dantxarinetatik
 2 km. tara

PLATER KOMBINATUAK • OGITARTEKOAK
 MENUAK ENKARGUZ • PINTXOAK
 ESPEZIALISTAK ARRAIN ETA TXULETOIAN

ANZAN-BORDA • URDAZUBI | 948 599 039
 montxoblanco@gmail.com

VENTA PEIO
 T. 902 210 800 • www.venta-peio.com

Bere (Administratiboa) 30.700 BERRA | Dantxarinetatik 30.712 UNDAK | Berrak 30.700 BERRA | Lurralde 30.700 LURRALDE

Landibar

venta-peio.com

HISTORIA → URDAZURIKO GUDAK ETA OKUPAZIOA

1813an xuxen zer gertatu zen Urdazuri aldean azaldu du Eneko Bidegainek

50 lagun bildu ziren Larraldeako hitzaldi mamitsuan

Franck DOLOSOR

1813an izan ziren gertakarien inguruko ospakizunek zer erran haundia piztu dute herrian. Alde batetik, gutitan ikusten den mundua bildu zen irail hondarrean Urdazuriko gudaren berrehugarren urtemugaren antzezpen egunean. Frantzia, Espainia eta Ingalaterrako armadako soldaduen orduko uniformeak erakutsi zituzten Jakintza elkarteak, zombait herritarrek eta herriko etxeak apailatu zituzten desfilean. Ahatik, Lapurdi 1609 elkarrekin ez zuten begi onez ikusi kome-

morazioa gisa hortan egitea orduko senperarren sofrikarioa ez baitzen aski edo batere gogoratu bere ustez. 200 urte geroago herritarrek argitzeko xedearekin, Napoleonen armadak orduan egin gehiegikerien berri eman du Larraldean Eneko Bidegain kazetari eta komunikazio irakasleak. 50 lagun bildu ziren hitzaldi mamitsua entzuteko eta hantxe jakin zen Frantziako armadak Euskal Herria bipildu zuela. Napoleonek Europa osoa menperatu nahi zuen eta Espainia anaiari eman zion baina 1808an altxamenduak hasi ziren penintsulan. Giberlerat egin behar izan zuten zombait gatazka eta sarraski eginez bidean Sorauren, Donostia, San Martzial edo berdin Beran.

«HERRITARREN ETSIAK»

Gero armada Lapurdin egon zen sei hilabetez eta hor ziren 50.000 soldaduek ez zituzten batere ongi artatu hor bizi zirenak. Janariak eta ontasun hartzeak, ohointzak edo bortxaketak, denetik gertatu zen. 35 labe erabiltzen zituzten 1.200 ogi egiteko egunero. Sarako orduko auzapezak erran zuen «herritarren etsiak» zirela soldadu horiek. 1813ko hazilaren 17an, 15 soldadu Angeluko herriko etxerat sartu ziren eta dena ebatsi eta xehatu zutela orotarazi zuen Bidegainek.

Bertzalde, «okupazioaz» aspertuak baitziren zenbait lapurtarrek desertore izatea deliberratu zuten. Giro nahasia ikusirik, Euskal Herrirat heldu zelarik Wellingtonek zuhurtziaz jokatu

ARGAZKIA: FRANCK DOLOSOR

Wellington dukearen erretratua Francisco Goya margolariaren eskutik Londresko Gallery National erakustokian.

zuen lapurtarrak lasaitu nahian eta herritarrek salbatzailea bezala ikusi zuten maiz. Bere xedeen berri emateko agiri plazaratu zuen frantsesez eta euskaraz!

Oro har, garai latza bizi izan zuten lapurtarrek. Artxibok diote ohi baino hil gehiago izan zela garai hortan. Ainhoran etxe gehienak xehatu zituzten, Saran 105

etxe erre, Uztaritzen 12 zubi bota eta Kanbon 10 etxeri su eman zuten. Lapurdi 1609 elkarrekin ez zitzaion gustatu militarren desfileak ikustea karrika nagusi- an eta herritarren sufri- mendua hain guti alpa- tzea. Eneko Bidegainen eta bertze batzuen min- tzaldiei esker makurra xuxendu delakoan dau- de euskaltzaleak.

DATUA

4.000

HILDAKO GEHIAGO

izan ziren Lapurdin usaian baino 1813-1814 urteetan, frantses armadak egin izigarriko desmasien ondotik, baita bertze etsaien okupazioagatik ere.

ARGAZKIA: MICHEL MENDIBURU

Senperen bezala, Kanboko solasaldian ere jendetza bildu zen historiaren berri jakitera.

ttipi-ttapa

948 63 54 58
kulturkari@ttipi.net

Kartelak, fakturak, kartazalak, bisita txartelak, egutegiak...

inprimitzen ditugu

SARA

OSPAKIZUNAK → KAPERAN KANTALDIA

Santa Katalinaren besta ospatuko da hilaren 24an

Arratsaldeko 5etan kantaldia eskainiko dute Saiberri eta Erlautza taldeek kaperan

Joana GERENDIAIN

Santa Katalinaren besta azaroaren 24 ean, igandearekin ospatuko da Saran. Meza 10:30-ean emana izanen da Santa Katalinako kaperan. 11:30Ean auzoko aperitifa egingen da eta ondotik tripotxjatea, Baratzarte ostatuan usa-

ian bezala. Arratsaldeko 5etan kantaldiaz gozatzeko aukera izanen da kaperan, Saiberri talde saratarra eta Erlautza taldeak entzuten ahalko dira. Kantaldira-ko sartzea 5 eurotan da.

Tripotxentzat tokiak erreserbatu behar dira 05.59.54.20.48 zenbakira deituz.

Eguberriko merkatua

Urtero bezala San Josepe eskolak bere eguberriko merkatua antolatzen du plazan. Merkatu ttipi hori egun osoko instalatua da eta

ARGAZKIA: JEAN POUYET

Céline eta Frédérick Barrenechek hartu dute Pleka trinketeko ardura.

eskolako burasoe-koiztutako objektu, bi-txi eta bertze aintz gau-za erosten ahal dira.

Mus eta Poker txapelketa

Eguberriko merkatuan itzuli bat egin eta nahi baldin baduzue kartetan aritu, eskola publikoak mus eta poker txapelketa bat antolatzen du. Txapelketa arratseko 7etan hasiko

da Omordiako gelan, bertan jaten eta edaten ahalko da. Izenak emaiteko 06.31.21.57.92 zenbakira deitu behar da.

Jabe berriak trinketea

Joan den urriaren 15etik Céline eta Frédéric Barrenechek Aña Dutournier-en segida hartu dute Pleka trinketea. Dudarik gabe trin-

ketaren aktibitatea segiduko dute, berrikuntza batekin egunero jateko aukera izanen da.

Astelehentik ostiralerera eguerditan langileendako bazkariak proposatuak izanen dira eta gauetan plater konbinatuak, asteburuetan aldiz sagardotegi menu bat proposatua izanen da. Bikote honen helburua trinketa beti bizi-aztea da.

GRUPO TANATORIO TALDEA
IRACHE
MALDAERREKA S.L

24 ORDUKO TELEFONOA
948581959 | 948637404

LEKUNBERRI | BERA (SAN JOSE) | LESAKA | ELIZONDO (BAZTAN) | LEITZA | BETELU
DONEZTEBE (SAN PEDRO) | ELIZONDO (BAZTANDARRA)

- TRASLADOAK IRUÑA, DONOSTIA ETA IRUNGO OSPITALETATIK EDOZEIN HERRIETARA -
- LOREAK, HILARRIAK, ESKELAK, ERRAUSKETAK ETA ZERBITZU OSAGARRIAK -

EZKONTZAK

Iñigo Etxeberria Petrarena eta **Rocío Martin Pinto**, Elgorriaga eta Elizondokoa, Elizondon abuztuaren 31n.
Imanol Iriarte eta **Amaia Olano**, Arribe eta Leitzakoa, urriaren 19an Orreagan.

Norbaitek bere datuak sortze eta ezkontzen atalean agertzea nahi badu, 948 635458 telefonora deitu beharko du.

SORTZEAK

Gexan Petrikorena Salbotx, Elizondokoa, urriaren 28an.
Ekhi Etxeberria Irastortza, Goizuetakoa, urriaren 24an.
Iker Zozaia Ayechu, Lesakakoa, urriaren 28an.
Aitor Cebolla Fagoaga, Lesakakoa, urriaren 28an.
Waira Agueda Etxebeste, Etxalarkoa, urriaren 11n.
Aimar Bertiz Babaze, Sunbillakoa, urriaren 22an.
Jone Bertiz Ariztegi, Sunbillakoa, azaroaren 3an.
Martina Martinez Iturralde, Doneztebekoa, urriaren 29an.
Jokin Lagrenade, Sarakoa, urriaren 24ean.
Ellande Sorhouet, Sarakoa, urriaren 25ean.
Xanti Iparragirre, Sarakoa, urriaren 29an.

Norbaitek bere datuak sortze eta ezkontzen atalean agertzea nahi badu, 948 635458 telefonora deitu beharko du.

HERIOTZAK

Fermin Etxekolonea Makuso, Zubietakoa, irailaren 7an, 86 urte.
Isabel Etxenike Ariztia, Erratzukoa, urriaren 22an, 81 urte.
Florencia Aginaga Etxeberria, Elizondokoa, urriaren 23an, 96 urte.
Ignacio Ganboa Arretxea, Sunbillakoa, urriaren 25ean, 81 urte.
Martin Biurrarena Lukanbio, Arantzakoa, urriaren 26an, 76 urte.
Juan Martin Iriarte Gamio, NARBARTOKOA, urriaren 27an, 81 urte.
Pilar Olaetxea Ubiria, Lesakakoa, urriaren 28an, 92 urte.
Lina Matxikote Irigoien, Igantzakoa, urriaren 28an, 62 urte.
Justo Urkijo Bizkarguenaga, Lesakakoa, urriaren 28an, 98 urte.
Jose Leiza Barrenetxea, Leitzakoa, urriaren 28an, 79 urte.
Maria Josefa Zumeta Petite, Elizondokoa, urriaren 30ean, 94 urte.
Evaristo Ansorena Ros, Sunbillan, azaroaren 3an, 70 urte.
Prudentxi Indakotxea Telletxea, Elgorriagakoa, azaroaren 3an, 93 urte.
Isabel Iparragirre Apezetxea, Arantzakoa, azaroaren 1ean, 78 urte.
Francisco Baraibar Pellejero, Aresokoa, azaroaren 4an, 88 urte.
Laurent Pierre Hyriarte, Sarakoa, urriaren 19an, 43 urte.

Hiru denboraldi egin zituen Osasunan jokatzeko Joshe Viela iruritarra, eta bertze hamazazpi prestatzaile fisiko gisa, horietatik azken bortzak Lehen Mailako taldearekin. Joan den

irailaz geroztik, ordea, Mexikoko Estudiantes Tecos futbol taldeko prestatzailea da eta hasiera batean, denboraldi baterako kontratua du. Etiketarik urrutirik egonagatik, lanean «ilusioz»

ari dela dio, eta handik, Mexikoko bigarren hiria den Guadalajaratik, erantzun dizkio TTPI-TTAPari galderak. Futbolari lotuta orain arte egin duen ibilbidearen berri eman digu.

Joshe VIELA | Mexikoko Estudiantes Tecos futbol taldeko prestatzaile fisiko iruritarra

«Gure etorkizuna eskuratutako lorpenak markatuko du»

G. PIKABEA | IRURITA-MEXIKO

Ttikitatik izan du Joshe Vielak futbolerako afizioa, baina mutiko koskorra zela «denbora pasa» zena, denborarekin «gero eta formalagoa» bihurtu zen, eta gaur egun, «futbolak nire bizimodua markatzen du». Horrela aitortu digu iruritarra. Mexikoko Estudiantes Tecos taldean dihardu prestatzaile fisiko lanetan, baina aitzinetik ibilbide luzea egin du futbolari lotuta.

Eskolan zebilela, «jolasaldietan eta denbora librean gehienetan hanka tartean baloi bat izaten genuen», eta eskolarteko txapelketetan parte hartzen omen zuten. Hortik Baztan Futbol Taldera egin zuen salto. «Hasieran, entrenamenduak eta lagunarteko partidak edo txapelketak egiten genituen. Eta kadete eta jubeniletan liga federatuetan aritu ginen». Bere futbolerako dohainez jabetuta, Osasunak begia botatzion, eta jubeniletako azken bi urteak talde gorritxoan egin zituen. Lehen Mailan 17 urterekin debutatu zuen. Baina lesioek ez zitoten lagundu. Belau-neko lesio larri bat tarteko, Osasunatik atera eta urte pare batez Baztanen ibili zen. Bertze lesio bat ere izan zuen eta futbolari izateari utzi zion.

Garai hura, kirolarekin lotutako ikasketak egiteko ere aprobetxatu zuen eta Gasteizen SHEE edo

UTZITAKO ARGAZKIA

Joshe Viela Mexikoko Estudiantes Tecos taldeko prestatzaile fisikoa da irailaz geroztik.

Soin Hezkuntza ikasi zuen. «Lesioetatik errekupe-ratu eta ikasketetan aha-legintzea izan zen nire le-hentasuna». Gerora, lanean ari zela, Kiroletako Goi Errendimenduko Masterra eta Futboleko Prestakuntza Fisikoan Masterra egin zituen.

Unibertsitateko ikas- ketak akituta, Baztan Fut- bol Taldea entrenatzen hasi zen. 1996/1997 den- boraldian, berriz, Osasu- natik eskaintza jaso zuen, jokalarik gazteen presta- tzaile izateko. «Hamar denboraldi pasatu nituen gazteekin, bi urte filialean eta azken bortzak Lehen Mailako prestatzaile». Beretako «arras esperien- tzia aberasgarria izan da, ikuspegi pertsonal eta

OSASUNAKO URTEAK

«Arras esperientzia aberasgarria izan da, ikuspegi pertsonal eta profesioaletik, futbo- laren alde anitzak bizi- tu ditutalako: haur eta gazteen ilusio eta ne- garrak, jokalarik profe- sionalen ahaleginak, porrotaren ondorioak, lagun on eta lankide ugari ezagutu...»

KONTRATU ETETEA

«Osasunako klubak kontratua etetea era- baki zuenean, ez nuen ongi ulertu. Uste dut klubeko betekizune- tan baliogarria naizela, baina ez didate aukerarik eman».

profesioaletik, futbola- ren alde anitzak bizitu ditutako: haur eta gazte- en ilusioak eta negarrak, jokalarik profesionalen ahaleginak, porrotaren ondorioak, bidaiak, fut- bol zelai xarmangarriak, lagun on eta lankide uga- ri ezagutu...». 17 urteren ondotik, ustekabea, Osasunarekin zuen kon- tratua eten egin zen: «Klu- beko teknikaria nintzen eta bukaerarik gabeko kontratua nuen. Klubak kontratua etetea erabaki zuenean, ez nuen ongi ulertu. Porrot haundia izan da. Uste dut klubeko be- tekizunetan baliogarria naizela, baina ez didate aukerarik eman».

Horrela etorri zen Me- xikotik deia, Estudiantes

Tecos taldeko prestatzaile fisiko izateko. «Nire for- makuntzarekin segitze- ko Irlandara joateko aini- tzen, baina irail hasieran Pako Aiestaranekin [Te- cos-eko entrenatzailea] harremanetan jarri zida- ten aukera honen berri emateko». Eskaintza «arras interesgarria» iru- ditu zitzaion: «fami- liarekin kontsultatu eta amen batean abiatzea erabaki nuen». Irailaren 6an lur hartu zuen Mexikon, Gua- dalajara hirian. Eta han- txe dago geroztik: «tal- dearen helburua Lehen Mailara igotzea da eta horretan tinko gabiltza».

Hemendik harat, «ar- lo aunitzetan aldea bada- goela» erran digu, baina «lanerako oinarrizko bal- dintzak onak dira eta ilu- sio haundiz ari gara lane- an». Egunerokoan ere al- daketa haundia izan dela dio: «hainbertze urtez ni- rekin lanean ibili diren la- gunak, emaztea eta se- me-alabak, senideak eta lagunak hangelditu dira». Bere lana, ordea, «modu beretsukoa» omen da: «lanbilerak egin, entrena- menduak antolatu, entrea- natu, bidaiatu, futbola iku- si...». Horrela ibiliko da, guttienez, maiatzera arte, oraingoz denboraldi ba- terako kontratua baitu Te- cos taldean. «Gero ikusi behar maila eman dugun, segitzeko eskaintzarik ba- dugun... Gure etorkizuna eskuratutako lorpenak markatuko du».

MENDI LASTERKETAK → 21,5 KILOMETRO LUZE ETA 1.550 METROKO DESNIBEL POSITIBOA DUEN IBILBIDE GOGORRA

Nafarroako mendi lasterketa txapelketa irabazi du Joseba Larralde beratarrak

Urriaren 26an
Tafallan
jokatutako Hiru
Mugak proban
nagusitu zen

TTIPI-TTAPA

Mantale taldeko Joseba Larralde Altzugarai kirolari beratarrak irabazi du Nafarroako Mendi lasterketen txapelketa. Urriaren 26an, Tafallan jokatu zen Hiru Mugak lasterketan erabaki zen txapela eta duela bi urte arte bizikletan ibiltzen zen beratarra garaile izan zen. 21 kilometro terdiko lu-

Joseba Larralde podiumaren erdian.

ARGAZKIA: DIARIO NOTICIAS

zera eta 1.550 metroko desnibel positiboa zu-

en ibilbide gogorra osatzeko 2 ordu, 2 minutu

eta 25 segundu behar izan zituen.

45 segunduko abantaila atera zion bigarren izan zen Saltoki taldeko Endika Gartzia Eizagirri. Hirugarrenari, berriz, 6 minutu eta 45 segunduko aldea atera zion. Javier Tirapu Corerak osatu zuen proba nagusiko podiuma.

Emakumezkoen artean, Laura Sola de Miguel da Nafarroako txapeldun berria. Beteranoetan Ander Unzuurrunzaga lurrebaso nagusitu zen, Carlos Garcia Rekondo eta Xabier Azpirotz Saralegiren aitzinetik eta emakumeetan Antonia Gil Martinezek irabazi zuen, Inma Aldazen aitzinetik.

LASTERKETAK → URRIAREN 26AN BERAN

80 korrikalarik parte hartu zuten Lizuniagako Igoeran

Gizonezkoetan Victor Madejon irundarra nagusitu zen eta emakumeetan Maika Ariztegi iturendarra

TTIPI-TTAPA

Eguraldi hagitzez hobe izan arren, joan den urtean baino kirolari gu-

ttiago bildu zen urriaren 26an Lizuniagako Igoeran. Denera 80 korrikalari atera ziren proba nagusian eta bertze hainbat neska-mutiko ibili ziren lehenago tikiagoei zuzendutako probetan.

Proba nagusiari dagokionez, gizonezkoen artean Victor Madejon irundarrak irabazi zuen (17'57"), segundu bat gehiago behar izan zuen Santi San Miguel donetzeberrak eta hiruga-

UTZITAKO ARGAZKIAK

Haur eta heldu, mutil eta neska aunitz ibili ziren korrika Lurraren Egunaren bezperan.

rren Juan Karlos Korta irundarra izan zen (18'26"). Denak ere, 2008an Abdelfettah Louajarik egin zuen errekorretik (16'01") urrun. Lehenbiziko beratarra Ibai Iturria izan zen (zazpigarren sailkapen

orokorrean, 19'06"ko denborarekin), Juan Luis Irazoki (19'18") eta Iñaki Pikabearen aitzinetik (19'37").

Emakumeetan lehendabizikoa Maika Ariztegi iturendarra izan zen, 23 minutu eta 36

segunduko denborarekin (aurtengoarekin hamaseigarren aldiz irabazi egin du Berako proba). Bigarren Leire Telletxea beratarra izan zen (25'11") eta hirugarren Irene Matxiarena beratarra (26'22").

azaroak 14 - 28

Informazioa bidaltzeko: info@ttipi.net edo 948 63 54 58

Ekitaldiak

ESKUALDEA | 2013.11.25

Emakumeen Kontrako Indarkeriaren Aurkako Eguna

Azaroaren 25a Emakumeen Kontrako Indarkeriaren Aurkako Nazioarteko Eguna dela eta, antzerkiak, hitzaldiak, dokumentalak... antolatuta dituzte eskualdean.

Feriak

LESAKA | 2013.11.28

Udazkeneko Ferietan azkenak Lesakan

Bortz herrietakoazienda onenak sarituko dituzte Lesakako ferietan. Horrez gain, eskulangile eta jatekoen postuak ere izanen dira, herri kirolak, bertsolariak, pilota...

Bertsoak

ESKUALDEA | 2013.11

Bertso saioak Aniz, Sara, Goizueta, Elizondo eta Lesakan

Bertsoa maitea duenak aukera zabala izanen du egun hauetan. Aniz, Sara, Goizueta, Elizondo eta Lesakan bertso saioak izanen dira.

LESAKA

Zeitgeist rock bertsioak

Azaroaren 16an Koskilla ostatuan (22:30).

GOIZUETA

Kirikiño Abesbatza

Azaroaren 16an Elizan, 12:00etan.

ELIZONDO

Folk Ametsetan Zikloa Arizkunenean

Azaroaren 17an La Banda Morisca (19:00).
Azaroaren 24an Matawa taldea (19:00).

Ospakizunak

GOIZUETA

Umore Onaren eguna

Azaroaren 16an.

LEITZA

Torrea Eguna

Azaroaren 16an.

SARA

Santa katalinaren besta

Azaroaren 24an.

Bertsoak

ANIZ

Bertso afaria

Azaroaren 16an.

SARA

Bertso afaria

Azaroaren 16an.

GOIZUETA

Xalto sariketako finala

Azaroaren 22an.

ELIZONDO

Bertsolari Txapelketa Nagusiko finalaurrekoa

Azaroaren 23an Baztan Frontoian (17:30).

LESAKA

Lesaka eta Markinako bertsolariak lehian

Azaroaren 23an Haizegoa ostatuan (23:30).

Zinema

BERA

'Hablan los ojos'

Azaroaren 15ean Be-

Erakusketak

ELIZONDO

Jabier Arrietaren margoak

Azaroaren 17ra arte Arizkunenean. Astelehenetik larunbatera 18:00-21:00 eta igande eta besta egunetan 11:00-13:30.

BERA

Asier Gogortzaren argazki erakusketa

Azaroaren 17ra arte Kultur Etxean. Ortzegun eta ortziralez 17:00-19:00. Larunbat eta igandez 11:00-13:00.

Hitzaldiak

GOIZUETA

Hitzaldi musikatua

Azaroaren 15ean euskal musikaz 19:30ean.

BAZTAN

Indarkeriaren Kontrako Nazioarteko Eguna dela eta, solasaldi sorta

Azaroaren 14an Berrintasunean hezitzen al ditugu haurrak? Arizkunenean (19:00).

Azaroaren 21ean Emakumeak historian Arizkunenean (20:00).
Azaroaren 29an Sare-tzen gaituzte sareek? Institutuan.

NARBARTE

Literatur solasaldia

Azaroaren 21ean Peru Magdalenarekin. Herriko Etxean, 19:00etan.

SALDIAS

Jakoba Errekondorekin

Azaroaren 23an Herriko Etxean, 11:00etan.

LEITZA

Gaixoak nola zaindu etxean'

Azaroaren 21ean udaletxean (15:30).

SUNBILLA

'Gaixoak nola zaindu

etxean'

Azaroaren 26an udaletxean (15:30).

Ikastaroak

DONEZTEBE

'Sortu zure lana-zuk zuretzat lan egin'

Azaroaren 13, 15, 20 eta 22an Cederna Elkarteak antolatuta.

Antzerkiak

BERA

Kafe Antzerki Zikloa

Azaroaren 16an *Lingua Nabajorum* Kultur Etxean (22:00).

Ipuin-kontalariak

BERA

'Karabi-karaba' Ines Bengoarekin

Azaroaren 29an 4-7 urte bitartekoentzat Liburutegian 18:00etan.

Kontzertuak

BERA

Aita Donostia abesbatzaren saioa

Azaroaren 23an Kultur Etxean 20:00etan.

Piano eta teklatu entzunaldia

Azaroaren 26an Musika Eskolan 17:30ean.

PROPOSAMENA

GOIZUETA

Azienda, nekazaritza produktu eta artisau feria azaroaren 30ean

Azaro kulturala Feria Egunarekin borobilduko dute Goizuetan. Goi-zean goizetik, aziendak ikusgai izanen dira eta horrez gain, artisau eta nekazaritza produktuak ikusi eta erosteko aukera ere izanen da. Goizuetan jendetza bitzen dute herri bazkariak eta Feria Eguna ez da gutxiago izanen. Ondorengo giroak ere ez du hutsik egingen.

ralandetan 19:00etan.

'Alardearen seme-alabak' dokumentala

Azaroaren 24an Kultur Etxean 18:00etan.

GOIZUETA

'Nagore' dokumentala

Azaroaren 29an.

ZUBIETA

'La agenda setting'

Azaroaren 22an

Herriko Ostatuan.

DONEZTEBE

Bi film ikusgai

Azaroaren 24an Harri Magikoaren bila, 16:30ean eta *Sigueme el rollo*, 18:30ean.

ELIZONDO

'Alardearen seme-alabak' dokumentala

Azaroaren 28an Arizkunenean (19:00).

LEITZA

Haur eta helduentzako

Azaroaren 15 eta 17an *Mud* filma, ostira-lean 22:30ean eta igandean 19:30ean.
Azaroaren 24an haur-errentzako filma (17:00).

Feriak

DONEZTEBE

Udazkeneko feriak

Azaroaren 15-16an.

LESAKA

Udazkeneko feriak

Azaroaren 28an.

Mendi ateraldiak

GOIZUETA

'Goizueta ezagutzen: kisulabeak'

Azaroaren 24an.

LEITZA

Mendibil Mendi Taldeak antolatuta

Azaroaren 23an Bete-lu-Albi. Mendi Erronka-ren ibilbidea etapatan banatu dute eta hau lehenengoa izanen da.

ENTRETENIMENDURAKO GAIAK

Liburua

Hobe isilik

GARBIÑE UBEDA

Elkar, 2013

1 936ko Gerran ibili eta gero, II. Mundu Gerraren amaieran Frantzian desagertutako Jose Bermejo aitona miliziano anarkistaren arrastoaren bila hasten da haren biloba Bakartxo. Inoiz ezagutu gabeko aitona hari idatziko balio bezala, bilaketaren gorabeherak, ezusteko aurkikuntzak eta horiek sorturiko zalantzak kontatzen dizkigu eleberriak; horiekin batera, familiaren historia berreraikiko du narra-tzaileak, baita hainbat gogoeta harilkatu ere: sekre-tuaz, isiltzeaz, bizitza berri bat hasteaz, zaharra ahazteaz... Kazetaritzan ibilbide luzea duen arren, haxe du Garbiñe Ubedak lehen saialdia fikzioaren munduan, eta azpimarratzekoa da testuaren kalita-tea, estilo landu eta dotorea, baita pertsonaien taxue-ra ñabarduraz bete ere. Ondarroako Udalak eta Elkar argitaletxeak antolatutako Augustin Zubikarai beka-sariaren irabazlea izan zen nobela-proiektu hau.

Musika

Hala Bedi Irratia 30 urte kolpez kolpe

HALA BEDI IRRATIA

Hala Bedi irratia, 2013

3 0 urte ez dira egunero betetzen eta Gasteizko Hala Bedi irrati libreak behar bezala ospatu nahi du hain zenbaki adierazgarria. Horretarako, bertze gauza batzuen artean, disko bilduma bat kaleratu du. Euskal Herriko 15 talde, azken 30 urte hauetan Euskal Herrian egin diren 15 abestiren moldaketak eginez: *Hala Bedi 30 urte Kolpez Kolpe*. Irratiaren ibilbidean musika ezinbertzekoa izan da, milaka izan dira musikaz beteriko orduak Hala Bediko uhi-netan, ehunka irratiak antolatu dituen kontzertuak eta horregatik omenaldi tiiki hau egin nahi izan dio-te Euskal Herrian sortutako musikari eta aldi berean Hala Bedi irratiari. Diskoa dendetan, Bonbere-nearen online dendan edo Durangoko azokan es-ukuratu ahal izanen da, baita zenbait ostatutan ere. Kortatu, Eskorbuto, Niko Etxart, Alaitz eta Maider, Mak, Gozategi, Rip, Potato, La Polla, Ruper Ordo-rika, Negu Gorriak, Itoiz, Zuloak, Hertzainak eta BAPen abestien moldaketak dira.

Internet

Bidasoaldeko transformazio mugimenduaren ataria

BIDA.ZI.ORG

E konomia soziala bultzatuz, Bidasoaldea biziberritu nahi duen irabazi asmorik gabeko elkarte da Bidazi. Pertsonetan oinarritzen den kontsumoaren bertze eredu bat bultzatu nahi du: solidarioa, ekologi-koa, arduratsua, ahal bezain lokala, kontzientea eta transformatzailea. Elkartearen helburuak betetzeko kontsumo modu hauek ahalbidetzen dituen lokal bat irekitzea beharrezkoa ikusten dute, bazkideek, ahal bezain hurbileko produktu ekologikoak aurkitu ahal izateko. Prezio egokia bilatzen dute kontsumitzaile eta ekoizlearentzat, eta bertako ekoizle ekologikoak sortu, kalitateko lanpostuen bitartez. Horren guztia-ren gaineko informazioa eskaintzen du Bidaziren web orriak. Eta horrekin batera, webguneak *Gure hitzak* blog kolektiboa ere badu eta bazkide direnek hortxe egin ditzakete euren ekarpenak, eta idatzi nahi duen edozeinek ere egin dezake elkarteko kideei galdetuz edo webgunearen bitartez kontaktatuz. *Berriak* ata-lean, berriz, elkarteko kontuak jakinarazten dituzte.

Nire aukera

Joxe IRAZOKI

Zugarramurdiko esneketari ohia

«Benidormera gaten naiz, ongi pasatzeaz gain, nire osasunari on egiten diolako»

A sto bat hartuta, 27 ur-terekin herriko base- rrietan esne biltzen hasi zen Joxe. Gerora kamio- neta batekin Urdazubín ere ibilizen. Lana bai, bai- na besta ere bai: 1998ra arte refetako sokadantza burua izan zen. Horrez gain, kantatzea, esku pi- lota eta xixtuka aritzea di- tu afizio. Ingurukoek dio- tenez, «buru ona duenez, ia euskal kanta zahar guz- tiak dakizki, eta otordu ondotik kantatzea gusta- tzen zaio. Bidaiazalea ere bada. 70. hamarkadan «lau lagunekin urtero ga- ten nintzen Espainian bar- na bidaiatzera». Bertze- tik, hiru aldiz egin du San- tiago bidea eta Benidormera gatea ere maite du: «ongi pasatzen dudala- ko eta nire osasunari on egiten diolako». Berriki, Kanarietan izan da: «he- gazkinez ibili nintzen le- hen aldia izan zen». Ge- roztik, ultra-arín batean eta helikopteroz ere ibili da. Badu hileru huts egi- ten ez duen bertze hitzor- du bat: «Mikelen Bordan gosaltzen dut aspaldiko lagun batekin». Eta men- dian ibiltzeko on ez bada ere, Atxuria eta Goiz Men- di taldekoekin ibiltzen da garraiolari. Gauzak egite- ko ilusioak ez du adinik...

ETXEBIZITZAK

salgai

ORONÓZ-MUGAIRI.

Etxebizitza salgai, mobilizatua dago. Berogailua, igogailua eta trastelekuarekin. 16 milioi Pta/100.000€. ☎948 585036.

ANZABAL
INMOBILIARIA**BAZTAN, BIDASOA, ULTZAMA eta IPARRALDEAN**

- Pisuak, apartamentuak, partzelak, baserriak, bordak, lokal komertzialak eta nabeak salgai.

IPARRALDE eta BIDASOA alderdian

- Eskaintzagatik baserriak, bordak eta lurak behar ditugu.

URDAZUBI

- Etxe berri bat salgai, mobilizatua. 2000 m²ko lursailarekin.

DONEZTEBE

- Aukera: 102 m²ko pisua salgai. Egoera oso onean dago. 3 logela, jangela, egongela, 2 komun, sukalde mobilizatua eta 17 m²ko trastelekua.

Tel. 948 580 804

Faxa. 948 581459

anzabal@anzabal.com

ERATSUN. 3 borda salgai, lur eremuarekin. ☎943 217817.

IRUÑEA. Azpillagaina auzoan, unibertsitatekin hagitx hurbil, atikoa salgai. Bista eta orientazio onak. Terrazarekin. Aukera ona. ☎661 847107.

ETXALAR. Borda bere lur eta obra baimenekin salgai. ☎661 121540.

LESAKA. Elizagibela karrikan 90 m²ko pisua salgai (beheko solairua). Erabat berriua. 3 logela, 2 komun, egongela, sukaldeta eta despentsa. Lurzoruko berogailua (suelo radiante). 120 m²ko lur eremua inguruan. ☎666 545069.

MERKATU TTIKIA

948 63 54 58

info@ttipi.net edo www.ttipi.net

SAIL HONETAN **IRAGARKIA** JARTZEKO 8€ ORDAINDU BEHAR DA
ARGAZKIAREKIN JARRI NAHI IZANEZ GERO 10€
IRAGARKI BAKOITZEKO **GEHIENEZ 25 HITZ** ONARTUKO DIRA

TTIPI-TTAPA aldizkariaren 2 zenbakitan eta
INTERNETen hilabete batez agertuko da

Ordainketak Rural Kutzako 3008 0080 56 0703304329 kontuan

TTIPI-TTAPAK ez du bere gain hartzen argitaratuak diren iragarkien ondorioz
sortzen ahal diren operazioen erantzukizunik

ETXEBIZITZAK

errentan emateko

ARRAIOZ. Etxebizitza unifamiliarra errentan emateko, erosteko aukerarekin. Lur eremua dauka. ☎609 973306.

BERA. Agerra auzoan pisua errentan emateko. ☎608 586239.

BERA. Kanttonberri karrikan pisu mobilizatua errentan emateko. Igogailua badu. ☎688 609905.

DONOSTIA. Pisua errentan emateko. 2 logela, sukaldeta eta komuna berriak. Erdigunean, Deustuko Unibertsitatearen inguruan. Toki lasaia. ☎605 760845.

ETXEBIZITZAK

errentan hartzeko

LESAKA-BIDASOA. Pisu edo etxe ttiki bat lur

pixka batekin errentan hartuko nuke. Hilabetean 350-400 euro ordaintzeko prest. ☎636 777478 (Deitu 16:00etatik aitzinera).

LESAKA. Pisua errentan hartu nahi da. 350 euro ordaintzeko prest. ☎647 233690.

GAJAEK/LOKALAK

salgai

LESAKA. Lur azpiko garaje itxia salgai Eltzeta plazan. ☎646 774117.

GAJAEK/LOKALAK

errentan hartzeko

LESAKA. 50 m² inguruko lokal bat errentan hartzeko behar da. ☎948 637050. (deitu bulego orduetan).

LANA

eskariak

ESKUALDEA. Interna bezala esperientzia duen emakumea berehala lanean hasteko prest dago, adinekoak zaintzen, etxea eramaten... ☎608 655199.

Mutil bat edozein lanean ariko litzateke. ☎637 061757.

Emakumezko bat lan bila: adinekoak zaindu, haurrak zaindu, garbiketara... ☎659 352099.

ESKUALDEA. Interna bezala esperientzia duen emakumea lanean hasteko prest: pertsona ezin duak zaintzen, etxea, sukaldatzen... ☎693 965208.

Neska batek lanaldi erdian lan eginen luke. ☎687 222320.

Orduka, **emakume** bat pertsona heldu edo haurrak zaintzeko prest dago. ☎602 400006.

LANA

eskaintzak

BAZTAN. Ileapaintzaile bat behar da lan egiteko. ☎948 453492.

LESAKA. Neska gazte bat behar da asteburuetan ordu batzuz ostalaritzan lanean aritzeko. ☎948 637030.

ZERBITZUAK

zurgindegiak

ARANTZA
Zurgindegi

- Klase guzietako zurgin lanak
- Eskatu surretentuen konpromisoa gabe

Jose Miguel Izquierdo
Tel: 948 634 068 - 647 810 144
Gertueta - ARANTZA

MOTORRAK

saldu

Seat Leon fr1 salgai 2000cc, 170cv, 2008koa, 122.000 KM, hagitx egoera onean. Interesatuak deitu kompromisorik gabe, ikusi eta probatu eta hitz eginen da. 12.200. ☎608 252911.

Karabana Fendt tfb 470 salgai. Ongi zaindua eta gutxi erabilia. 6.500 euro. ☎657 609811/634 800064.

BASERRIA

DATU ITURRIA: **NAFARROAKO GOBERNUA**
(urriaren 25etik azaroaren 1era bitarteko prezioak)

ZERRIKIA**Zerrikumea**

(19 kilo): 43 € (=)

Zerri gizena

1,356 € kilo. (-0,003)

Zerramak:

0,840€ Kg/bizirik. (=)

BEHIKIA**Aretze gizenak:****Idixkoak:** €/kg. Kanal**Extra** 4,31**1.koa** 4,05**2.koa** 3,90**Urruxak:** €/kg. Kanal**Extra** 4,37**1.koa** 4,09**2.koa** 3,95

Oharra: Prezioak 180-220 Kg. kanalean pisatzen duten aretzeenak dira.

Aretze ttikiak

(15 egun ingurukoak):

Aretze mestizoak:

urruxak 132,00

idixkoak 210,00

Aretze nabarrak:

urruxak 140,00

idixkoak 180,00

Zaldikoak: €/k

Sortuberriak: 2,70/2,92

Zaldi-behorrak: 1,84/2,04

Bildotsak: €/k

6-8 kilokoak: 8,00/8,20

8-10 kilokoak: 6,40/7,10

Karnetik gabeko autoa salgai, Microcar Lyra, 1999koa, 52.000 KM, 2.200 euro. ☎948 450282.

MOTORRAK tailerrak

ANIMALIAK oparitzeko

LEITZA. 3 ardi zakurkume oparitzeko. Hilabete batekoak. ☎948 510224.

ANIMALIAK salgai

Hilabete eta erdiko Border Collie zakurkumeak salgai. Aita eta ama ardiekin lanean. ☎628 278825.

Monturako behor hezia salgai. ☎606 019337.

Border Collie arrazako 5 hilabetezko zakur arra salgai. ☎687 738239.

DENETARIK salerosketak

SUNBILLA. Su egurra salgai, lotean edo xehetua. ☎659 867287/ ☎699 461394.

ORONOA. Egurra xehetua salgai. Pagoe eta hirtza. Etxera eramane da. ☎676 242520.

Taka-taka eta gurgildun aulkia salgai. Aulkia aluminiozkoa da eta gurpilak desmuntatu litezke. ☎633 045524.

Trikitixa bat errentan hartuko nuke. ☎616 037637.

Literak salgai. ☎948 450216.

azaroko
zk. saritua
4.443

Zonaldeko
produktuekin
osatutako lotea

Saritua hilaren
30a baino lehen
deitu behar du
Bortzirietako
Hiri Hondakinen
Mankomunitatera

948 63 52 54

hemen
agertu
nahi
duzu?

egin zure erosketa
www.ttipi.net

IRAGARKIA
2 aldizkaritan
interneten **8** EURO

DONEZTEBEKO AVIA GASOLINDEGIA

EGUBERRIKO 3 SASKI ZOKKETATZEN DITUGU

IRABAZI URTE-ZAHAR GAUERAKO BIDAIA

Avia Gasolindegia guztien artean, 20€-ko erregei botatzen edo erosketa bakoitzeko, Urte-zaharrei bi pertsonentzako bidaiak zokketatzen ditugu. Paris, Erroma edo Viena, aukeratzeko

Gainera, CLUB AVIA txartelarekin %2 gasolio eta gasolinan + %5 dendako produktuetan

Harpidetza baino merkeagoa da
TTIPI TXARTELA

%10
%8
%5

OPARIAK
ALDIZKARIA
BAZTAN
MALERREKA
BORTZIRIAK
LEITZA

40€

- Aldizkaria doan
- 44 dendetan deskontuak
- Hamabostero zokketa izugarriak
- %25eko desgrabazioa errentaren aitortzearekin

TTIPI-TTAPAren urteko kuota 34 euro balio du.
TTIPI TXARTELA dutenek, 30 euro pagatuko dute urtearen azkenean, Errentaren Aitortzearekin 10 euro itzuliko baitzaie.

Autoak eta bizikleta talerak | Auto eskolak | Argazki-dendak | Arropa-dendak | Biki-dendak | Estetika Zentruak | Etxetresnak | Haurren gauzen dendak | Kirol-dendak | Lantzeriak | Optika | Liburu-dendak | Nutrizioa eta dietetika | Opari-dendak | Pentzuzak | Tindategiak | Zapiak-dendak

ttipi-ttapa 948 635 458

urtebetetzeak

Argazki soilak: 4€; bikoitzak: 8€

Ordaintzeko: 1) Bulegoan, dirutan; 2) Hegoaldetik postaz, 0,36€ko 13 edo 26 seilu. 3) Iparraldetik postaz, 4 edo 8 €ko txakea; 4) www.ttipi.net bitartez

Aunitz urtez **ALAITZ**! Hiru muxu potolo potolo Oier, Enea, Ainere, Ane, Ioritz, Intza eta Aroaren partetik. Ongi pasa eguna moñoia!

Luis eta **ALAITZ IBARRA** atta-alabak 27 eta 3 urte beteko dituzte azaroaren 25ean eta 17an. Aunitz urtez familia guztiaren partetik.

Etxalarko **AIMAR AGINAGALDE** **IPARRAGIRREK** azaroaren 24an 8 urte beteko ditu. Zorionak eta muxu handi bat etxekoan partetik.

Lesakako **JULEN CANAL ARTOLAK** bi urte bete ditu urriaren 28an. Zorionak! Ze mutiko puska egina zauden! Muxu handi bat familia osoaren partetik!

Zubietako **AIMAR ELIZALDE TELLETXEA** eta Ezkurako **OSKAR TELLETXEA** **MARIEZKURRENA** iloba-osabak azaroaren 24an urte bat eta 25ean urteak beteko dituzte. Zorionak familia guztiaren partetik, berexiki Janireren partetik muxu handi bat. Ongi pasa eguna eta berendutxoaren zain geldituko gara. Muxuak.

Etxalarko **IRANTZU OTXOTEKO** **BENGOETXEA** azaroaren 11n 2 urte bete ditu. Zorionak familia guztiaren partetik.

Doneztebeko **NAHIA IRIARTE** **MIKELAREN** azaroaren 16an 3 urte beteko ditu. Zorionak atta, ama, Sunbilla eta Arantzako familiaren partetik, baina berexiki Aroa lehengusina bikiaren partetik. Egun on bat pasa printzesa!!

Goizuetako **MIKEL** eta **YERA SALABERRIA** **ZABALAK** urteak bete dituzte azaroaren 4an. Zorionak familia guztiaren partetik eta bereziki zuen anaia Yoni eta Aingeru eta lehengusu Janire eta Jonen partetik.

Lesakako **AROA AROZENA TAPIAK** 3 urte beteko ditu azaroaren 21ean. Zorionak tiki!!!

Etxalarko **ALAZNE ZUBIETA** **IRIBARREN** etxeko printzesak 3 urte beteko ditu azaroaren 26an. Zorionak familia guztiaren partetik. Ongi pasa eguna.

Zigako **OIER ALZUGUREN BARBERENAK** 2 urte eginen ditu azaroaren 15ean. Aunitz urtez! Bera eta Zigaurreko familia bazkariaren esperan egon gara.

Lesakako **NATALIA GOIENETXE** **GONZALEZEK** azaroaren 19an 10 urte beteko ditu. Zorionak eta muxu handi bat zure familiaren partetik.

Zubietako **MESERETEK** urteak beteko ditu azaroaren 21ean. Zorionak **MESERET!** Hoberena desio dizugu eta ondo pasa dezazula eguna!! Zure aita-ama Miguel eta Olgaren partetik, eta berexiki zure lehengusu Ariz, Urki eta Oihanaren partetik muxu handi bat.

Goizuetako **NEREA** eta **PAULA ETXEBERRIA** **ARZENAK** urteak beteko dituzte. **NEREAK** urriaren 24an 6 urte bete ditu eta **PAULAK** azaroaren 22an 8 beteko ditu. Zorionak eta muxu handi bana familia guztiaren partetik, berexiki Naroa, Aiala, Gexan, Beñat eta Jareren partetik.

Txin txin! Topa dezagun! Goizuetako **ELAIA NARBARTE** **MAKATZAGAK** 4 urte beteko ditu azaroaren 14an. Zorionak printzesa. Egun polita pasa dezazun opa dizugu familia guztiaren partetik. Muxu goxo goxo bat.

ARATZ BARANDARAIN **ARANALDEK** bi urte beteko ditu azaroaren 23an. Zorionak muttill! Bat eta bi, belarri batetik tira eta gero bestetik! Milaka muxu hartu eutsita lepotik! Paaaa!

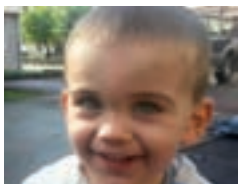
Aurtizko **LEIANE ALTZURI** **MINDEGIAK** azaroaren 22an 2 urte beteko ditu. 2 muxu potolo familia guztiaren partetik eta berexiki atta eta amaren partetik. Zorionak sorgina!

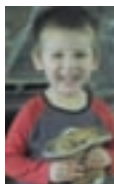
Aurtizko **PAKITA** eta **LEIANE** amaxi-bilobak azaroaren 22an urteak beteko dituzte. Zorionak etxeko guztien partetik. Berendu goxoa prestatu!

NAHIA GOMEZ RIBEIROK urtea beteko du azaroaren 18an. Zorionak eta muxuak ama, aita, atabai, amabai, osaba, Argi, Rufus eta Noahren partetik.

Lesakako **OIHAN OIARZABAL** **LARRALDEK** urteak beteko ditu azaroaren 15ean. Zorionak **OIHAN** zure bigarren urtebetetzean. Muxu handi-handia familia guztiaren partetik

Azaroaren 7an **MARTXEL** 3 urte haundi bete zituen! Aunitz urtez bere guraso, amaxi eta osabaren partetik!

EGUTEGIAK

HEMEN
ZUK NAHI
DUZUN IRUDIA
ETA
ENPRESAREN
LOGOTIPOA

Koloretan bi aldeetatik
300g
Diseinua barne
Inprenta barne
Garraioa barne
BEZa barne
Epea: 10 lan egun

25061€

50065€

100070€

948 635 458

Birziklatu

Ontziek bizitza luzea dute

Kartoizko ontziak, papera,
egunkariak, aldizkariak.

Plastikozko ontziak,
latak, briak.

Beirazko botilak,
flaskoak, poteak.

Birziklatu

Uste ez baduzu ere, birziklatzeari esker ontziek bizi luzea dute. Baliteke zure seme-alaben bizikletan eraldatuta aurkitzea, zure jantzi polar kuttunean, irakurriko duzun hurrengo liburuan edota ureztontzi batean... Zeren, manera batera edo bertara, birziklatzeak bizitza dakar. Eta zure laguntzarekin, denok zainduko dugu gure ingurumena.

Maierako
Zerbitzu orokorreko
Mankomunitatea

ttipi txartela

ttipi-ttapa

PIL IRIARTEA IGARTZA
72675333-G
04/2014
123456

**ttipi txartelarekin
beti irabazten da !**

DESKONTUAK, ZOZKETAK...

TTIPI-TTAPA ALDIZKARIA MUSUTRUK

-%25eko DESGRABAZIOA
ERRENTA AITORPENEAN

eskatu zurea 948 63 54 58

Informazio gehiago: **telefonoan**
TTIPI-TTAPA
Koskontako bidela 7, 31770 LESAKA
Tel. 948 635 458 | Fax 948 635 457
info@ttipi.net | www.ttipi.net

deSKONTUak

BERAUTO

BERA | %5 errekanbioetan

LESAKA
%10 leintzerian

**Kattalingorri
arropa denda**

ELIZONDO | %10eko deskontua

POTTOKI

ELIZONDO
%5 oparitzeko artikulu txikietan

FOTO MENA ELIZONDO

ELIZONDO | %10 kopia digitaletan

DONEZTEBE
%10, 30etik gorako gastuan

zozKetak

601. ALEKO IRABAZLEAK

- 1- KAMISETA BAT | Onddo ta punto
Joseba Urrotz | **URROZ**
- 2- 2 LAGUNENTZAKO AFARIA | Oitzko ostatua
Jasone Altzu | **ORONoz-MUGAIRI**
- 3- 2 SARRERA | Oizartzungo finalaurrekoak.
Bertsolari Txapelketa Nagusia
Juana Mª Agirre | **SUNBILLA**
- 4- 2 LIBURU | Tarttalo argitaletxea
Animalien kumeak | Junkal Urutia | **AMAIUR**
Baseniko animaliak | Maite Mariezkurrena | **SALDIAS**
- 5- MARTIKO LOTEA
Pilar Zubieta | **BERA**
- 6- 2 SARRERA | Donostia Aquariuma
Miren Josune Iturzaeta | **ARIZKUN**

**KAMISETA BAT
Oninart denda**

www.oninart.com

**4 SARRERA
KAFFE ANTZERKI ZIKLOA**

www.bortzirriak.org

**XV. BERAKO
KAFFE-ANTZERKI
ZIKLOA 2013**

2 SARRERA - ELIZONDO
Bertsolari Txapelketa Nagusia
www.txapelketanagusia.eu

2 SARRERA
Zugarramurdiko Sorginen lezeak
www.turismozugarramurdi.com

2 LIBURU
Ibaizabal argitaletxea
www.ibaizabal.com

2 SARRERA
Donostiako Aquariuma
www.aquariumss.com

